

**BUDAPEST XV. KERÜLET
RÁKOSPALOTA – PESTÚJHELY – ÚJPALOTA**

ITS

INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

2016. február

Urban-Lis Stúdió Kft.
Cím: 1031 Budapest, Kadosa utca 19-21.
Tel: +36 1 242-2257
Fax: +36 1 242-2257
E-mail: urbanlis@urbanlis.hu
Honlap: www.urbanlis.hu

PRO REGIO Nonprofit Közhasznú Kft.
Cím: 1146 BUDAPEST, Hermina út 17.
Tel: +36 1 471-8959
Fax: +36 1 471 8975
E-mail: proregio@proregio.hu
Honlap: www.proregio.hu

Gutai Berta	Pro Regio Nonprofit Közhasznú Kft. – településmérnök TT-01-4858, szociológus
Bóta-Bachraty Zsófia	Pro Regio Nonprofit Közhasznú Kft. – okleveles építészmérnök
Dr. Uzzoli Annamária	Pro Regio Nonprofit Közhasznú Kft. – geográfus
Tóth Csaba	Pro Regio Nonprofit Közhasznú Kft. – közgazdász
Liszkay Krisztina	Urban-Lis Stúdió Kft – vezető településtervező, okl. építészmérnök TT/1 01-1455
Vásárhelyi Kinga	Urban-Lis Stúdió Kft – okleveles építészmérnök TT 01-3723
Szczuka Levente	Urban-Lis Stúdió Kft. – okl. településmérnök, okl. építészmérnök TT01-6111
Tarr-Sipos Zsuzsa	Urban-Lis Stúdió Kft. – okleveles településmérnök
Petróczi Nárcisz	Urban-Lis Stúdió Kft. – okleveles településmérnök
Krébesz András	Urban-Lis Stúdió Kft. – GIS
Szczuka Borbála	Urban-Lis Stúdió Kft. – szociológus egyetemi hallgató
Soóki-Tóth Gábor Csaba	MRICS – okleveles építészmérnök, ingatlan gazdálkodási szakértő
Sólyom Rudolf	Persol 2000 Bt. – okleveles kert és tájépítészmérnök TK 01-50653
Szálka Miklós	Pro Urbe Kft. – okleveles építőmérnök Tkö 01-1012
Bachratyné Imecs Anikó	Pro Urbe Kft. – okl építőmérnök – közlekedésmérnöki szak Tkö 01-1018
Hanczár Zsoltné	KÉSZ Közmű Kft. – okl. gépészmérnök, okl. városrendező mérnök TV, TE, TH 01-2418
Bíró Attila	KÉSZ Közmű Kft. – okleveles építőmérnök
Csima-Takács Judit	KÉSZ Közmű Kft. – okleveles tájépítészmérnök TV, TE, TH 01-2456
Hanczár Gábor	KÉSZ Közmű Kft. – okleveles építőmérnök
Herczik Eszter	KÉSZ Közmű Kft. – okleveles tájépítészmérnök
Szolóczki Bálint	KÉSZ Közmű Kft. – műszaki menedzser

Tartalomjegyzék

ELŐZMÉNYEK.....	6
1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	8
1.1. A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA	8
1.2. AZ ÁTFOGÓ CÉLOK ÉS A TEMATIKUS CÉLOK KAPCSOLATA	10
1.3. A STRATÉGIAI CÉLOK ÉS A VÁROSRÉSZEK KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK BEMUTATÁSA	10
1.3.1. A XV. KERÜLET VÁROSRÉSZEI	10
1.3.2. A TEMATIKUS, TERÜLETI CÉLOK EGYES VÁROSRÉSZEKBE VALÓ ÉRVÉNYSÉGÉNEK ERŐSSÉGE	11
1.3.3. VÁROSRÉSZI CÉLOK	13
1.3.4. KÖZÉPTÁVÚ STRATÉGIAI CÉLOKHOZ RENDELTE INDIKÁTOROK.....	13
2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK.....	14
2.1. AKCIÓTERÜLETEK KIJELELÉSE, A KIJELELÉS ÉS A LEHATÁROLÁS INDOKLÁSÁVAL.....	15
2.2. AZ EGYES AKCIÓTERÜLETEKEN MEGVALÓSÍTÁSRA KERÜLŐ FEJLESZTÉSEK BEMUTATÁSA	17
2.3. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI AKCIÓK ÖSSZEHANGOLT VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE ÉS ÜTEMEZÉSE.....	28
2.4. AZ AKCIÓTERÜLETEKEN KÍVÜL VÉGREHAJTANDÓ, A TELEPÜLÉS EGÉSZÉ SZEMPONTJÁBÓL JELENTŐS FEJLESZTÉSEK.....	30
2.4.1. BERUHÁZÁSI JELLEGŰ PONTSZERŰ FEJLESZTÉSEK.....	30
2.4.1. BERUHÁZÁSI JELLEGŰ HÁLÓZATOS PROJEKTCOMAGOK	34
2.4.2. NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ HÁLÓZATOS PROJEKTCOMAGOK (SOFT PROJEKTEK)	38
2.5. A TERVEZETT BEAVATKOZÁSOK ÉS VÁROSRÉSZEK KAPCSOLATA.....	40
2.6. AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁKBAN MEGFOGALMAZOTT FEJLESZTÉSEK INDIKATÍV FORRÁSIGÉNYE ...	40
2.7. PIACI SZEREPLŐK ÁLTAL MEGVALÓSÍTANDÓ FEJLESZTÉSEK ÖSSZEHANGJA	43
2.7.1. MAGÁNBEFEKTETŐK BEVONÁSA AZ ITS VÉGREHAJTÁSBA	44
3. ANTISZEGREGÁCIÓS PROGRAM.....	45
3.1. AZ ÉRINTETT KERÜLETRÉSZEK FŐBB JELLEMZŐI.....	45
3.2. A SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLET, VALAMINT A KRÍZIS- ÉS VESZÉLYEZTETETT TÖMBÖK ALKOTTA AKCIÓTERÜLET HELYZETELEMZÉSE	56
3.2.1. A SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLET HELYZETELEMZÉSE	57
3.2.2. A KRÍZIS- ÉS VESZÉLYEZTETETT TÖMBÖK ALKOTTA AKCIÓTERÜLET HELYZETELEMZÉSE	63
3.3. TERVEZETT BEAVATKOZÁSOK A SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEN, VALAMINT A KRÍZIS- ÉS VESZÉLYEZTETETT TÖMBÖK ALKOTTA AKCIÓTERÜLETEN.....	79
4. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	83
4.1. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	83
4.1.1. MAGASABB SZINTŰ TERVEK ÉS A STRATÉGIA ÖSSZEFÜGGÉSEINEK BEMUTATÁSA	84
4.1.2. A STRATÉGIA ÉS A VÁROS ÁGAZATI DOKUMENTUMAI KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK BEMUTATÁSA	95
4.2. A STRATÉGIA BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI.....	99
5. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI.....	101
6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	104
6.1. A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK.....	104
6.2. AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETEINEK MEGHATÁROZÁSA ...	106
6.3. TELEPÜLÉS KÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK	107
6.4. MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA	107
6.4.1. A MONITORING RENDSZER FELADATA ÉS MÓDSZERTANA.....	107
6.4.2. A MONITORING RENDSZER MŰKÖDTETÉSI MECHANIZMUSAINAK MEGHATÁROZÁSA	108
6.4.3. AZ ITS PROJEKTJEINEK MEGVALÓSULÁSÁNAK MÉRÉSÉRE JAVASOLT INDIKÁTOROK	109
MELLÉKLETEK.....	112

Táblázatok jegyzéke

1. TÁBLÁZAT: AZ ÁTFOGÓ CÉLOK ÉS A TEMATIKUS ÉS TERÜLETI CÉLOK KAPCSOLATA.....	10
2. TÁBLÁZAT: TEMATIKUS CÉLOK ÉS VÁROSRÉSZEK KAPCSOLATA	11
3. TÁBLÁZAT: AZ AKCIÓTERÜLETEK ÉS A PONTESZERŰ FEJLESZTÉSEK KAPCSOLATA A VÁROSRÉSZEKSEL.....	40
4. TÁBLÁZAT: A HÁLÓZATOS FEJLESZTÉSEK ÉS A VÁROSRÉSZEK KAPCSOLATA.....	40
5. TÁBLÁZAT: A „SOFT” PROJEKTEK ÉS A VÁROSRÉSZEK KAPCSOLATA	40
6. TÁBLÁZAT: A TERVEZETT FEJLESZTÉSEK FORRÁSLEHETŐSÉGEI	42
7. TÁBLÁZAT: MAGÁNBERUHÁZÓK SZEMPONTJÁBÓL RELEVÁNS FEJLESZTÉSEK	44
8. TÁBLÁZAT: A TÖMBÖK LEGROSSZABB 10%-ÁNAK ÉS 20%-ÁNAK LEHATÁROLÁSÁHOZ HASZNÁLT TÁRSADALMI MUTATÓK ÉS AZOK HATÁRÉRTÉKEI TÖMBÖNKÉNT (%).....	46
9. TÁBLÁZAT: A TÖMBÖK LEGROSSZABB 10%-ÁNAK ÉS 20%-ÁNAK LEHATÁROLÁSÁHOZ HASZNÁLT FIZIKAI MUTATÓK ÉS AZOK HATÁRÉRTÉKEI TÖMBÖNKÉNT (%).....	46
10. TÁBLÁZAT: LAKÓNÉPESSÉG SZÁMA (FŐ) ÉS ARÁNYA (%) A KERÜLETRÉSZEBEN (2011).....	47
11. TÁBLÁZAT: FOGLALKOZTATOTTSÁGI MUTATÓK KERÜLETRÉSZENKÉNTI ALAKULÁSA (2011) (%).....	49
12. TÁBLÁZAT: A LAKÁSOK SZÁMA (DB) ÉS AZ ALACSONY KOMFORTFOKOZATÚ LAKÁSOK ARÁNYA (%) KERÜLETRÉSZENKÉNT (2011).....	51
13. TÁBLÁZAT: FOGLALKOZTATOTTSÁGI MUTATÓK A VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEN, AZ AHHOZ TARTOZÓ KERÜLETRÉSZBEN (RÁKOSPALOTA) ÉS A XV. KERÜLETBEN (2011) (%).....	60
14. TÁBLÁZAT: MUNKANÉLKÜLISÉGI ARÁNY A VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEN, AZ AHHOZ TARTOZÓ KERÜLETRÉSZBEN (RÁKOSPALOTA) ÉS A XV. KERÜLETBEN (2011) (%).....	61
15. TÁBLÁZAT: SEGÉLYEZÉSI ADATOK A VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEN A XV. KERÜLETBEN (2015).....	62
16. TÁBLÁZAT: 10%-OS KÜSZÖB ESETÉN XV. KERÜLETI ESETSZÁMOK.....	65
17. TÁBLÁZAT 20%-OS KÜSZÖB ESETÉN XV. KERÜLETI ESETSZÁMOK.....	65
18. TÁBLÁZAT: FOGLALKOZTATOTTSÁGI MUTATÓK AZ AKCIÓTERÜLETEN, AZ AHHOZ TARTOZÓ KERÜLETRÉSZBEN (RÁKOSPALOTA) ÉS A XV. KERÜLETBEN (2011) (%)	70
19. TÁBLÁZAT: MUNKANÉLKÜLISÉGI ARÁNY AZ AKCIÓTERÜLETEN, AZ AHHOZ TARTOZÓ KERÜLETRÉSZBEN (RÁKOSPALOTA) ÉS A XV. KERÜLETBEN (2011) (%).....	70
20. TÁBLÁZAT SEGÉLYEZÉSI ADATOK A KRÍZIS- ÉS VESZÉLYEZTETETT TÖMBÖK ALKOTTA AKCIÓTERÜLETEN A XV. KERÜLETBEN (2015)	73
21. TÁBLÁZAT: A SZÉCHENYI 2020 TEMATIKUS CÉLOK ÉS AZ ITS KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK KAPCSOLATA.....	85
22. TÁBLÁZAT: AZ ITS PROJEKTJEINEK MEGVALÓSULÁSÁNAK MÉRÉSÉRE JAVASOLT INDIKÁTOROK.....	111

Ábrák jegyzéke

1. ÁBRA: A CÉLRENDSZER HIERARCHIÁJA	7
2. ÁBRA: AZ ITS CÉLRENDSZERE, STRATÉGIAI CÉLOK	9
3. ÁBRA: XV. KERÜLET VÁROSRÉSZEI.....	10
4. ÁBRA: BEAVATKOZÁSOK HELYSZÍNÉNEK ÁTTEKINTŐ TÉRKÉPE	16
5. ÁBRA: A LAKOSSÁG KORCSOPORTOK SZERINTI ALAKULÁSA KERÜLETRÉSZENKÉNT (2011) (%).....	48
6. ÁBRA: A NÉPESSÉG ISKOLAI VÉGZETTSÉG SZERINTI MEGOSZLÁSA KERÜLETRÉSZENKÉNT (2011) (%).....	49
7. ÁBRA: FOGLALKOZTATOTT NÉLKÜLI HÁZTARTÁSOK ARÁNYA KERÜLETRÉSZENKÉNT (2011) (%).....	50
8. ÁBRA: SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK FENNTARTÓI A XV. KERÜLETBEN	52
9. ÁBRA XV. KERÜLET VESZÉLYEZTETETT TERÜLET ÁTTEKINTŐ (2011).....	59
10. ÁBRA: A VESZÉLYEZTETETT TERÜLET, AZ AHHOZ TARTOZÓ KERÜLETRÉSZ (RÁKOSPALOTA) ÉS A XV. KERÜLET LAKÓNÉPESSÉGE KORCSOPORTOS ÖSSZETÉTELE (2011) (%).....	60
11. ÁBRA: A VESZÉLYEZTETETT TERÜLET, AZ AHHOZ TARTOZÓ KERÜLETRÉSZ (RÁKOSPALOTA) ÉS A XV. KERÜLET LAKÓNÉPESSÉGE ISKOLAI VÉGZETTSÉGE (2011) (%)	60
12. ÁBRA: FOGLALKOZTATOTT NÉLKÜLI HÁZTARTÁSOK ARÁNYA A VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEN, AZ AHHOZ TARTOZÓ KERÜLETRÉSZBEN (RÁKOSPALOTA) ÉS A XV. KERÜLETBEN (2011) (%).....	61
13. ÁBRA: A LAKÁSOK KOMFORTFOKOZAT SZERINTI MUTATÓI A VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEN, AZ AHHOZ TARTOZÓ KERÜLETRÉSZBEN (RÁKOSPALOTA) ÉS A XV. KERÜLETBEN (2011) (%).....	62
14. ÁBRA: A TÖMBÖK LEGROSSZABB 10%-ÁNAK LEHATÁROLÁSÁVAL KIJELELT KRÍZISTÖMBÖK A XV. KERÜLETBEN (2011).....	64
15. ÁBRA: A TÖMBÖK LEGROSSZABB 20%-ÁNAK LEHATÁROLÁSÁVAL KIJELELT KRÍZISTÖMBÖK A XV. KERÜLETBEN (2011).....	64
16. ÁBRA: A KRÍZIS- ÉS VESZÉLYEZTETETT TÖMBÖK ALKOTTA AKCIÓTERÜLET A XV. KERÜLETBEN – AT 1. (2016).....	66
17. ÁBRA XV. KERÜLET KRÍZIS- ÉS VESZÉLYEZTETETT TÖMBÖK ALKOTTA AKCIÓTERÜLET ÁTTEKINTŐ (2011).....	68
18.ÁBRA: AZ AKCIÓTERÜLET, AZ AHHOZ TARTOZÓ KERÜLETRÉSZ (RÁKOSPALOTA) ÉS A XV. KERÜLET LAKÓNÉPESSÉGE KORCSOPORTOS ÖSSZETÉTELE (2011) (%).....	69
19.ÁBRA: AZ AKCIÓTERÜLET, AZ AHHOZ TARTOZÓ KERÜLETRÉSZ (RÁKOSPALOTA) ÉS A XV. KERÜLET LAKÓNÉPESSÉGE ISKOLAI VÉGZETTSÉGE (2011) (%)	70
20.ÁBRA: FOGLALKOZTATOTT NÉLKÜLI HÁZTARTÁSOK ARÁNYA AZ AKCIÓTERÜLETEN, AZ AHHOZ TARTOZÓ KERÜLETRÉSZBEN (RÁKOSPALOTA) ÉS A XV. KERÜLETBEN (2011) (%).....	71
21.ÁBRA: A LAKÁSOK KOMFORTFOKOZAT SZERINTI MUTATÓI AZ AKCIÓTERÜLETEN, AZ AHHOZ TARTOZÓ KERÜLETRÉSZBEN (RÁKOSPALOTA) ÉS A XV. KERÜLETBEN (2011) (%).....	72
22.ÁBRA: HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMÉRT FELELŐS FÓRUM A XV. KERÜLETBEN	78
23. ÁBRA: AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA HELYE A TERVENRENDSZERBEN	83
24. ÁBRA: BUDAPEST 2020 ITS CÉLRENDSZERE	90

ELŐZMÉNYEK

Budapest XV. kerület integrált városfejlesztési stratégiája 2009-ben, az ÖTM által kiadott Kézikönyv módszertanának megfelelően, és tartalommal készült el. A kerület számára bár nem volt kötelező IVS készítése, a városvezetés felismerte a lehetőséget, hogy egy komplex területi alapú stratégiai szemléletű dokumentumot készítsen el.

Az IVS-ben meghatározásra kerültek a 7-8 éves, 15-20 éves időszakokra vonatkozó városfejlesztési irányok, fő célok, akcióterületek. Az IVS készítése óta eltelt időszakban a projektek közül számos megvalósításra került. 2009 óta olyan jelentős változások következtek be, mind a gazdasági, társadalmi folyamatokban, jogszabályi környezetben, illetve az önkormányzati feladatok és hatáskörök átalakítása kapcsán, melyek indokoltá tették az IVS felülvizsgálatát, módosítását.

Megváltoztak a külső tényezők:

- megváltoztak a piaci, gazdasági körülmények, befektetési tendenciák (gazdasági világválság hatásai);
- előtérbe kerültek korábban kisebb jelentőségű szempontok, mint pl. az energiahatékonyság, a környezetvédelem, a klímaváltozás, az innováció kérdése;
- megújult az EU kohéziós politikája, ezzel (részben) összefüggésben megújult a nemzeti szintű területfejlesztési koncepció, területi (megyei) és ágazati tervezési munkák készültek el.

Megváltoztak a belső tényezők:

- módosultak a kerület társadalmi (demográfiai), gazdasági folyamatai;
- jelentős változáson ment át az önkormányzat feladatköre (intézményfenntartás, közigazgatás, stb.);
- rendelkezésre állnak az elmúlt időszak tapasztalatai, a fejlesztések eredményei;
- az Önkormányzatnak a jövőben lehetősége nyílik, arra hogy intézményfenntartó/fejlesztő szerepe mellett gazdaságfejlesztőként lépjen fel a kerület életében.

Időközben megjelentek a Központi Statisztikai Hivatal adatai a 2011-es népszámlálás eredményeiről, ami azt jelenti, hogy jóval frissebb adatok alapján lehet tervezni, mint ahogyan az a 2009-es IVS kidolgozásakor lehetséges volt. (Akkor csak a 2001-es népszámlálási adatok álltak rendelkezésre.)

2012-ben a magyar kormány rendeletet alkotott a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről (314/2012.(XI.8) korm. rendelet). Ebben a rendeletben a tartalmi követelmények mellett, rögzítésre került az ITS egyeztetésének és az elfogadás a rendje. Ennek megfelelően készült el a jelenlegi stratégia.

Fejlesztéspolitikai, jogszabályi és tervi háttér

Az EU 2020-as céljai

- energiahatékonyság és megújuló energiaforrások arányának növelése;
- CO₂-kibocsátás csökkentése;
- foglalkoztatás növelése;
- szegénység elleni küzdelem, társadalmi leszakadás megállítása, felzárkózás lehetősége.

A kohéziós politika 11 tematikus célja:

- Kutatás, technológia-fejlesztés és innováció erősítése;
- Információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés és ezek minőségének fejlesztés;
- Kis- és közepes vállalkozások, agrárszektor és halászati szektor versenyképességének fejlesztése, vízkultúrák támogatása;
- Az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás elősegítése minden ágazatban;
- A klímaváltozáshoz való alkalmazkodás elősegítése és kockázat-megelőzés és –kezelés;
- Környezetvédelem és erőforrás-hatékonyság ösztönzése;
- A fenntartható közlekedés fejlesztése és a kulcs hálózati infrastruktúrák szűk keresztmetszeteinek feloldása;
- A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása;
- A társadalmi befogadás segítése és a szegénység elleni harc;

- Befektetés az oktatásba, készségekbe és az élethosszig tartó tanulásba
- Intézményi kapacitások fejlesztése és hatékony közigazgatás.

Jogsabályi és tervi háttér:

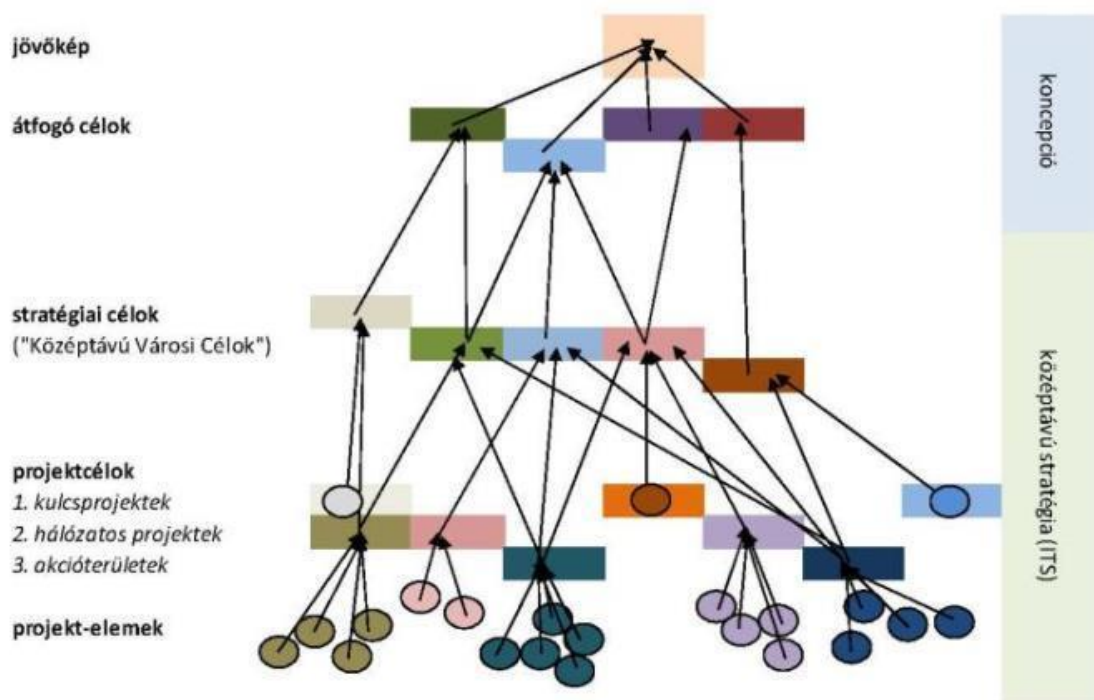
- 314/2012.(XI.8.) Korm. rendelet;
- Útmutató a kis- és középvárosok számára az ITS 2014 – 2020 elkészítéséhez (BM);
- Városfejlesztési Kézikönyv, Második, javított kiadás (NGM);
- a Partnerségi Megállapodásban foglaltak mentén kidolgozott, 2014-2020 támogatási időszak operatív programjai;
- Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (elfogadva az 1/2014 OGy. határozattal);
- Országos Területrendezési Terv (OTrT) 2014. február 1-től hatályos módosítása;
- Budapest Területfejlesztési Koncepció (1213/2014. (VI.30.) Főv. Kgy. hat.);
- Fővárosi Területfejlesztési Program (215/2015. (II.25.) Főv. Kgy. hat.);
- Integrált Területi Program (elfogadott Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program alapján) elfogadva 2015. május 27.;
- Budapest 2030 Hosszú Távú Városfejlesztési Koncepció (767/2013. (IV.24.) Főv. Kgy. hat.);
- Budapest 2020 Integrált Településfejlesztési Stratégia (923/2014 (VI.30.) Főv. Kgy. hat.);
- Tematikus Fejlesztési Programok (1211/2014 (VI.30.) Főv. Kgy. hat.).

Az integrált településfejlesztési stratégia elkészítésének módszertana

Az integrált településfejlesztési stratégia a településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott környezeti, társadalmi, gazdasági célok megvalósítását szolgáló középtávú fejlesztési program.

A rendelkezésre álló és bevonható források ismeretében határozza meg a koncepcióban megfogalmazott meghatározott célok megvalósítását szolgáló beavatkozásokat, programokat, a megvalósítás eszközeit, nyomon követését.

A célrendszer hierarchiája

1. ábra: A célrendszer hierarchiája

Forrás: Útmutató a kis- és középvárosok számára az ITS 2014 – 2020 elkészítéséhez

1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

1.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

A XV. kerület Integrált Településfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott célok és beavatkozások teljes mértékben a megalapozó vizsgálatban feltárt erősségekre építve, a beazonosított problémák megoldását célozzák.

A stratégia a meglévő Településfejlesztési Konceptióval összhangban készült, figyelembe véve és integrálva a kerület már meglévő stratégiai dokumentumainak célkitűzéseit.

Az ITS a korábbi IVS elképzeléseire alapozva, a korábbi fejlesztési irányokkal összhangban, új rendszerbe foglalva – a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendeletben meghatározott tartalmi követelményekkel kiegészítve – határozza meg a kerület középtávú fejlesztési célkitűzéseit, és az azok megvalósításához szükséges stratégiai beavatkozásokat.

A kerület jövőképeinek szlogenszerű mottója a településfejlesztési koncepcióban

Dinamikus fejlődés, kisvárosias komfort (ahol jó, egyre jobb élni)!

Átfogó célok a településfejlesztési koncepcióban

Társadalmi cél – Társadalmi innováció, a mikro-regionális együttműködés erősítése

Gazdasági célok – Gazdaságfejlesztés, piacépítés

Környezeti célok – A térszerkezet kiegyensúlyozása, kerületi alközpontok létrehozása

AZ ITS CÉLRENDSZERE

Kerületfejlesztési Konceptió	Jövőkép	A XV. kerület legyen egy dinamikus fejlődő, komfortos kisváros.			
	Átfogó célok	GAZDASÁG	KÖRNYEZET	TÁRSADALOM	
Integrált Településfejlesztési Stratégia		Á1: Gazdaságfejlesztés, piacépítés	Á2: A térszerkezet kiegyensúlyozása, kerületi alközpontok létrehozása	Á3: Társadalmi innováció, mikro-regionális együttműködés	
	Stratégiai célok		S1: A kerület családbarát jellegének erősítése		
			S2: Földrajzi adottságok kihasználása, vállalkozóbarát környezet erősítése	S3: A kerületi identitástudat erősítése	
			S4: A kerület tudatos imázsépítése, vonzó kerületkép kialakítása a köztudatban		
			S5: A meglévő, befektetésre alkalmas területek helyzetbehozása		
			S6: A helyi kkv-k fejlesztésével a lakosság helyben tartása és életszínvonalának növelése		
				S7: Leromlott és leromlással veszélyeztetett területek fejlesztése, a társadalmi leszakadás megakadályozása	
				S8: A városrészi központok fejlesztése közösségteremtő terek létrehozása, közbiztonság növelése	
				S9: Környezettudatos kerületfejlesztés, kertvárosi és zöld jelleg erősítése	
			S10: A helyi szociális ellátás színvonalának megőrzése, az egészség-iparra alapozott fejlesztési lehetőségek támogatása		
			S11: Infrastruktúra-hálózat fejlesztése (a lakónépesség komfortfokozatának és a vállalkozások versenyképességének növelése érdekében)	S12: Köznevelési és közoktatási intézmények fejlesztése, hangsúllyal a szegregáció megelőzésére	
			S13: Az aktív kikapcsolódás feltételeinek megteremtése (fiatalokat célzó programok, szolgáltatások biztosítása, sport-infrastruktúra fejlesztése)		

2. ábra: Az ITS célrendszere, stratégiai célok

1.2. Az átfogó célok és a tematikus célok kapcsolata

Az átfogó célok és stratégiai célok, a megalapozó vizsgálat, és a stratégiai munkacsoport munkájának helyismeretére alapozva kerültek meghatározásra. Ezek együttesen biztosítják az átfogó célok és stratégiai célok megalapozottságát, amelyek hozzájárulnak egy reális és hosszútávon elérhető jövőkép eléréséhez

Az alábbi táblázatban összefoglaltuk az átfogó célok és a stratégiai célok kapcsolatát

Átfogó célok	Stratégiai célok												
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	S11	S12	S13
Á1: Gazdaságfejlesztés, piacépítés		+++		++	+++	+++				++	++		+
Á2: A térszerkezet kiegyensúlyozása, kerületi alközpontok létrehozása	+	++		+	++	+++	++	+++	++	+	++		++
Á3: Társadalmi innováció, mikro-regionális együttműködés	++		++	++		+++	+++	++	++	+++		++	++

+ gyenge szinergia

++ közepes szinergia

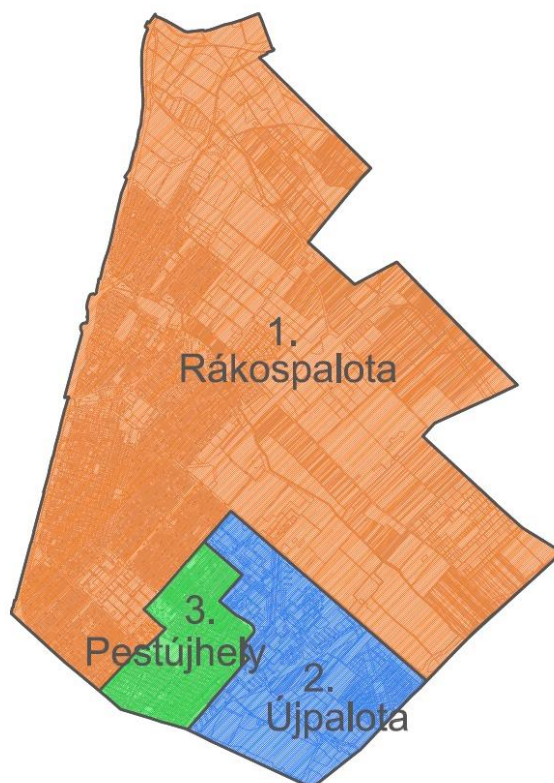
+++ erős szinergia

1. táblázat: Az átfogó célok és a tematikus és területi célok kapcsolata

Forrás: Saját szerkesztés

1.3. A stratégiai célok és a városrészek közötti összefüggések bemutatása

1.3.1. A XV. kerület városrészei

3. ábra: XV. kerület városrészei

1. Rákospalota

A főváros határa a MÁV váci vonalától - Rákospalotai határút-Szentmihályi út - Bánkút utca - Mézeskalács tér északkeleti oldala - Őrjárat utca - Adria utca - Árvavár utca - MÁV Körvasút - MÁV váci vonala a főváros határáig.

2. Újpalota

Szentmihályi út a Bánkút utcától - Rákospalotai határút - Vezseny utca - MÁV Körvasút - Drégelyvár utca - Madách utca - Hősök útja - Szerencs utca - Pörge utca délkeleti oldalán fekvő telkek délkeleti oldalát összekötő vonal - Gazdálkodó út - Bánkút utca a Szentmihályi útig.

3. Pestújhely

Gazdálkodó utca a Bánkút utcától - Pörge utca délkeleti oldalán fekvő telkek délkeleti oldalát összekötő vonal - Szerencs utca - Hősök útja - Madách utca - Drégelyvár utca - MÁV Körvasút - Árvavár utca - Adria utca - Őrjárat utca - Mézeskalács tér teljes területe az északkeleti oldalán álló épületek kivételével - Bánkút utca a Gazdálkodó utcáig.

1.3.2. A tematikus, területi célok egyes városrészekben való érvényességének erőssége

Az alábbi táblázatban összefoglaltuk a stratégiai célok valamint a városrészek kapcsolatát.

Városrészek		Stratégia célok												
		S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	S11	S12	S13
1.	Rákospalota	+++	+++	++	++	+++	++	+++	+++	+++	++	++	++	++
2.	Újpalota	++	++	++	++	+	++	++	+++	+++	++	++	++	+++
3.	Pestújhely	++	++	++	++	+	++	++	++	+++	+++	++	++	++

- + Általános kapcsolat – Kevésbé érvényesíthető cél
- ++ Közepes kapcsolat – Általánosan érvényesíthető cél
- +++ Erős kapcsolat – Fokozottan érvényesíthető cél

2. táblázat: Tematikus célok és városrészek kapcsolata

Forrás: Saját szerkesztés

Városrészenkénti adatok a 2011-es népszámlálás alapján (forrás: KSH adatszolgáltatás)

		Népességszám					Iskolai végzettség		Lakásállomány				Foglalkoztatottság							
		Állandó népesség száma *	Lakónépesség száma	Lakónépességen belüli 0-14 évesek aránya	Lakónépességen belüli 15-59 évesek aránya	Lakónépességen belüli 60-X évesek aránya	Legfejlebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	Lakásállomány (db)	Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	A komfort nélküli, félkomfortos és szükségjelakások aránya a lakott lakásokon belül	Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	Legfejlebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	Alacsony presztizsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélülék aránya)
1.	Rákospalota		37646	12,7	63,6	23,6	9,5	24,8	17588	4,7	3,5	14,2	32,2	5,6	63,5	33,6	25,2	49,0	10,7	6,6
2.	Újpalota		33557	11,8	60,7	27,5	11,0	16,6	15560	1,0	1,0	1,0	32,6	6,2	63,0	36,7	29,4	50,5	12,9	7,4
3.	Pestújhely		8359	12,9	59,2	27,9	9,7	25,5	4010	5,0	4,0	13,7	34,0	6,0	61,5	39,0	23,9	52,9	11,7	7,3
XV. kerület összesen		75684	79645	12,4	62,0	25,7	10,2	21,4	37158	3,2	2,5	8,4	32,6	5,9	63,0	35,5	26,8	50,1	11,8	7,1

2. táblázat: Városrészenkénti adatok
Forrás: KSH

1.3.3. Városrészi célok

Rákospalota – A kerületrész kiemelt célja a régóta megvalósításra váró városközpont kialakítása, jelentős egészségügyi, sportolási és kulturális intézményi fejlesztésekkel, valamint a hiányzó infrastrukturális létesítmények kiépítése.

Újpalota – Cél a kedvezőtlen generációs adottságok felülírása, a fiatalosabb, lendületesebb életvitel, a sportosabb, egészségesebb életmód és a harmonikusabb életkörülmények elérése. Kiemelt figyelmet kell fordítani a kedvezőtlenül alakuló korfa pozitív irányú befolyásolására, az élhetőbb, sokszínűbb városrészeire jellemző társadalmi, gazdasági, szociális és kulturális feltételek biztosítására.

Pestújhely – A meglévő hagyományok megtartása mellett, a kialakult kerületrész-szerkezet adottságaira épülő fejlesztések. Az egészségügyi, kulturális és sport jellegű szolgáltatások színvonalának emelése.

1.3.4. Középtávú stratégiai célokhoz rendelt indikátorok

Az alábbi táblázatban összefoglaltuk az ITS célrendszeréhez kapcsolódó indikátorokat. Az indikátor célértékek meghatározása csak indikatív módon lehetséges, hiszen a tervezés jelenlegi szakaszában nem áll rendelkezésre pontos információ a rendelkezésre álló források nagyságáról.

Stratégiai célok			Indikátor	mérték egység	Célérték	Célérték elérésének éve	Forrás
Gazdaság (S2, S4-S6, S10, S11, S13)	Környezet (S1, S2, S4-S11, S13)	Társadalom (S1, S3, S4, S6-S10, S12, S13)					
	X	X	Szociális városrehabilitációs program	db	1	2021	FAIR
X	X	X	A fejlesztések nyomán megerősített új városi funkciók száma	db	2	2021	Önkormányzati adatszolgáltatás
X	X	X	Rekreációs céllal fejlesztett zöldfelületek látogatottsága	%	növekedés	2021	Önkormányzati adatszolgáltatás
	X		A fejlesztések eredményeként megtakarított energia aránya az önkormányzati épületekben	%	növekedés	2021	Önkormányzati adatszolgáltatás
	X	X	Közösségi programok, akciókban résztvevők száma	fő	2000	2021	Önkormányzati adatszolgáltatás
X			Regisztrált társas vállalkozások száma	db	növekedés	2023	KSH
X	X	X	Lakossági elégedettség	%	növekedés	2023	Primer lakossági felmérés

3. táblázat: Középtávú stratégiai célokhoz rendelt indikátorok

2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

Az ITS, mint operatív jellegű stratégia, tartalmazza azon lényeges fejlesztési jellegű beavatkozásokat (projekteket, illetve programokat), amelyek a célok eléréséhez szükségesek. A projektek nemcsak beruházási típusúak lehetnek, hanem például foglalkoztatási, képzési, szemléletformáló jellegűek is.

Az ITS az alábbi projekt-típusokat különbözteti meg:

Akcióterületi projektek

Akcióterületi projekteknek a **térben és időben koncentrált, jellemzően komplex jellegű** projekteket nevezünk. A térben való koncentrálttság azt jelenti, hogy a beavatkozások egy jól meghatározható határvonallal körülvett területen belül történnek. Az időben való koncentrálttság azt jelenti, hogy az akcióterületen belüli beavatkozások szintén egy jól meghatározott, de záros határidőn belül - legfeljebb néhány év alatt – megtörténnek. A komplex jelleg pedig azt jelenti, hogy az akcióterületen többféle, de egymással szorosan összehangolt beavatkozások valósulnak meg. Az akcióterületen megvalósuló fejlesztések:

- az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra,
- volumenük, így várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen,
- együttesen szinergikus hatást fejtenek ki, vagyis az egyes projektelemek segítik más projektelemek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését.

Akcióterületen kívüli projektek

Nem minden – a kerület területén megvalósuló - projekt tekinthető akcióterületi projektnak, mert vagy időben, vagy térben nem koncentráltak, vagy a beavatkozás jellege nem komplex. Térben nem koncentrált projekt például egy olyan program megvalósítása, amely a kerület különböző pontjain jelent pontszerű beavatkozásokat. Időben nem koncentrált az a projekt, amelynek megvalósítása csak hosszabb idő alatt lehetséges. Végül nem komplex jellegű az a projekt, amely egyetlen, pontszerű beavatkozást jelent. Jellemző akcióterületen kívüli projektek:

- önálló épületek, építmények felújítása, korszerűsítése, energetikai fejlesztése,
- közterület- és környezetrendezés a kerület egy-egy pontján,
- új, önálló létesítmény elhelyezése a városszövetben,
- Hosszabb idő alatt (nem akciószerűen) megvalósítható fejlesztések (meglévő lakóterületek átépülése, ipari területek funkcióváltása, stb.)

Hálózatos projektek

Hálózatos projektnak az egymással összehangolt, térben kapcsolódó beruházási jellegű projekteket nevezünk. A térben való kapcsolódás azt jelenti, hogy a hálózatos projekt kiterjedhet több városrészre, vagy akár a kerület egészére is, kapcsolódhat továbbá nagyobb léptékű térségi (országos, megyei, járási) hálózatokhoz is. A hálózatos projekt

- több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemekből áll,
- a kerület egészére vagy annak egy részére – például több akcióterületre – terjed ki,
- a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik.

Soft projektek

Soft projektnek a célok elérését szolgáló nem beruházási jellegű tevékenységeket nevezzük. Ide tartozhat:

- szabályozási tevékenység
- városmarketink célú tevékenység
- magánbefektetők bevonását, partnerség ösztönzését szolgáló tevékenységek
- szemléletformáló tevékenységek
- helyi kedvezmények biztosítása (adó, építésügyi, stb.)

Kulcsprojektek

Azokat a tervbe vett fejlesztéseket nevezzük kulcsprojektnek, melyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) középtávú városi cél elérésének. Tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem, vagy csak kismértékben érhető el.

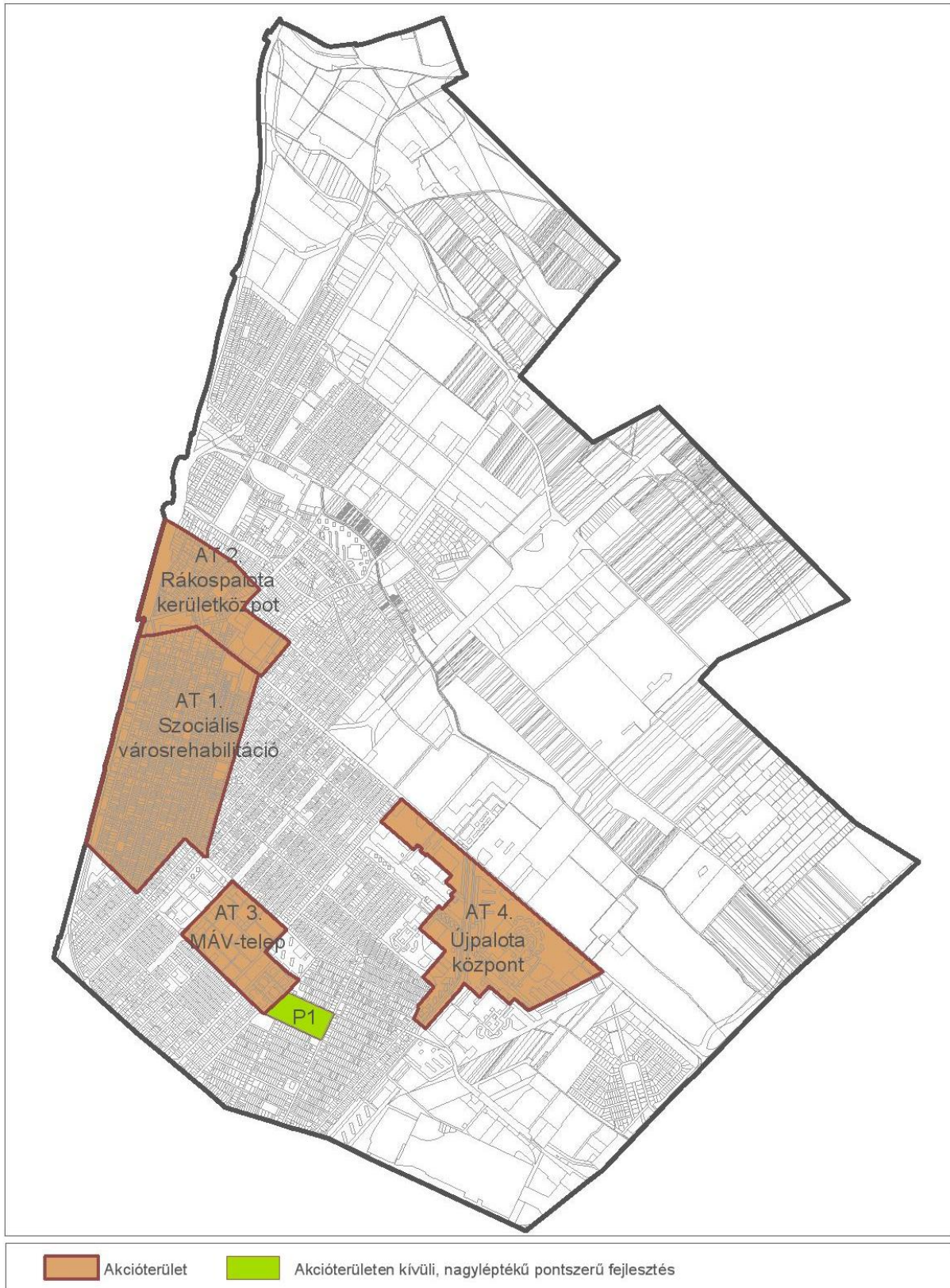
2.1. Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával

Az ITS időszakára (5-7év) a következő akcióterületeket határoltuk le (Az akcióterületek részletes bemutatására a 2.2. „Az egyes akcióterületeken megvalósításra kerülő fejlesztések bemutatása” fejezetben kerül sor.):

- AT1. Szociális városrehabilitáció
- AT2. Rákospalota kerületközpont
- AT3. MÁV-telep
- AT4. Újpalota központ

A megvalósítást szolgáló beavatkozások – Akcióterületek áttekintő térképe

ÁTTEKINTŐ TÉRKÉP

4. ábra: Beavatkozások helyszínének áttekintő térképe

2.2. Az egyes akcióterületeken megvalósításra kerülő fejlesztések bemutatása

A fejezet célja bemutatni, hogy melyek azok a beavatkozások, amelyek megvalósításával a célok elérhetők, és amelyeket az önkormányzat és partnerei az akcióterületen az elkövetkezendő években terveznek elvégezni az akcióterület fizikai, társadalmi-gazdasági és környezeti megújítása érdekében.

AT1. Szociális városrehabilitáció

Az akcióterület kijelölése, elhelyezkedése a városszövetben, illeszkedése stratégiai célokhoz

Az akcióterület elhelyezkedése:

Az akcióterület XV. kerület Rákospalota városrészen helyezkedik el.

Az akcióterület határa:

Kerülethatár – Wysocki u. – Nyári Pál u. –
Dugonics u. – Rákos út – Illyés Gyula u. –
Bácska u.

Az akcióterületen végrehajtandó projektek a következő stratégiai célok megvalósulásához járulnak hozzá:

S4, S7, S9, S11, S12

A terület rövid bemutatása, az akcióterületen végrehajtandó beavatkozások

Az akcióterület Rákospalota városrészen található, közvetlenül kapcsolódik a városközpontoz.

Budapest Főváros Önkormányzata megbízásából 2014. júniusában elkészült a szociális városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program (TFP), melynek részeként meghatározásra kerültek krízis- és veszélyeztetett tömbök a kerületen belül. A krízisterületek olyan tömbökből állnak össze, ahol a társadalmi problémák koncentrációja magas. A XV. kerületben lehatárolt AT1 Szociális városrehabilitáció akcióterülete olyan terület, mely számos krízis- és veszélyeztetett tömböt tartalmaz. Az akcióterületen megvalósítandó beavatkozások az itt élő lakosság problémáinak megoldására, helyzetük javítása reagálnak.

Az akcióterület elemzését, a beavatkozások részletes leírását az Antiszegregációs terv tartalmazza.

Az akcióterület tulajdonviszonyai

Önkormányzati tulajdon az akcióterületen:

	100%
	75% - 99%
	50% - 75%
	25% - 50%
	25% alatt

A Tematikus Fejlesztési Programban meghatározott krízis- és veszélyeztetett tömbök

	Krizistömb
	Veszélyeztetett tömb

A fejlesztési akció keretén belül tervezett projektek (AT1)					
Projekt száma	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Indikatív keretösszeg (bruttó, mFt)	Megvalósítás várható ideje	Előkészítettség foka (%)
AT1.1	Szociális bérlakások korszerűsítése	100%-os önkormányzati tulajdonban lévő épületek korszerűsítése	*	2016-2020	10
AT1.2	Lakóépületek korszerűsítése	Társasházi, lakásszövetkezeti tulajdonban lévő lakóépületek energiahatékonysággal egybekötött korszerűsítése	*	2016-2020	0
AT1.3	Közbiztonság javítása	Térfigyelő rendszer korszerűsítése, fejlesztése	10	2016-2020	0
AT1.4	Közterület-rehabilitáció	Biztonságos közlekedést segítő rendszerek tervezése, telepítése	*	2016-2018	0
		Forgalomtechnikai beavatkozások (egyirányúsítás, utcaszakaszokat rendezése, felújítása, parkolók kialakításával)	*	2016-2018	0
		Közterek, parkok, játszóterek, települési zöldfelületek felújítása, bővítése	*	2016-2018	0
AT1.5	Közlekedési- és közlekedésbiztonsági fejlesztések (Járdák, kerékpáros sávok felújítása, gyalogos zónák, forgalomcsillapított utcák kialakítása, önkormányzati közúthálózat felújítása.)	Istvántelek P+R vasúti megálló rehabilitációja	*	2016-2020	20
		Pázmány Péter u. – Szerencs u. csomópontjának megoldása	*	2016-2020	0
AT1.6	Soft típusú tevékenységek	Érintett lakosság bevonását, beilleszkedését segítő programok.	*	2016-2020	0

		A munka világába való visszatérés segítése, felzárkóztatási programok, képzések lebonyolítása	*	2016-2020	0
		Egészségügyi programok szervezése	*	2016-2020	0
AT1.7	Illegális hulladéklerakók felszámolása	utcai hulladékgyűjtők kihelyezése a közterületek komfort fokozatának növelése érdekében	*	2016-2020	0
AT1.8	Önkormányzati tulajdonú középületek energetikai korszerűsítése	Rákos úti szakrendelő, Csokonai Kulturális és Sportközpont energetikai korszerűsítése	72	2016-2020	20

*a tervezés jelenlegi fázisában nem becsülhető

AT2. Rákospalota kerületközpont

Az akcióterület kijelölése, elhelyezkedése, illeszkedése stratégiai célokhoz

Az akcióterület elhelyezkedése:

Az akcióterület XV. kerület Rákospalota városrészén helyezkedik el

Az akcióterület határa:

Kerülethatár – Bácska u. – Illyés Gyula u.
– Toldi sor – Cserba Elemér út – Epres sor
– Fő út – Batthyány u.

Az akcióterületen végrehajtandó projektek a következő stratégiai célok megvalósulásához járulnak hozzá:

S3, S4, S8, S13

A terület rövid bemutatása, az akcióterületen végrehajtandó beavatkozások

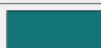
A kerület 2012.szeptemberben aktualizált IVS-ében szerepel ez az akcióterület, kisebb területi kiterjedéssel. A jelenlegi akcióterület a kerülethatár irányába kibővült. Az akcióterületen tervezett fejlesztések célja a kerület valódi, élő kerületközpontjának megteremtése, az élhetőség javítása, a vonzó üzleti környezet megteremtése, az identitás erősítése, a közszolgáltatások színvonalának emelése, a közösségi funkció erősítése.

A tervezett projektek közül a Széchenyi tér fejlesztése teljesen, a volt Novák piac területének rendezése, a Karácsony Benő park fejlesztése elkezdődött. Az akcióterület kiegészítését az indokolta, hogy a NIF Zrt koordinálásával előkészítés alatt áll a 70, 71-es vasútvonal rekonstrukciója, melynek során megújulnak a vasúti pályák, az állomásépület, a peronok, új, akadálymentes kapcsolatok kerülnek kialakításra. A közösségi közlekedés kerületi elősegítése érdekében fontos a kerületközpont és a Rákospalota-Újpest vasúti megálló kapcsolatának erősítése.

Az akcióterület tulajdonviszonyai

Önkormányzati tulajdon az akcióterületen:

	100%
	75% - 99%
	50% - 75%
	25% - 50%
	25% alatt

A fejlesztési akció keretén belül tervezett projektek (AT2)					
Projekt száma	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Indikatív keretösszeg (bruttó, mFt)	Megvalósítás várható ideje	Előkészítettség foka
AT2.1	A volt Novák Piac területének rendezése	A vasúti megálló közelében kisvárosias léptékű, a közösségi közlekedéshez kapcsolódó funkciókat magába foglaló intermodális csomópont, P+R parkoló kiépítése, a terület tulajdonviszonyainak rendezése szükséges.	*	2020	10
AT2.2	Karácsony Benő park fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • Összevont orvosi rendelő építése a Fő utca Deák utca sarkán • Park terület rekonstrukciójának folytatása 	515	2016	80
AT2.3	Hubay tér rendezése	<ul style="list-style-type: none"> • Szabadtéri rendezvények megtartására alkalmas terület kialakítása • Felüljáró felőli zajvédelem megoldása 	300	2016-2020	20
AT2.4	Önkormányzati tulajdonú, beépítetlen ingatlan hasznosítása	<ul style="list-style-type: none"> • A kerületközpont parkolási hiányának kezelése • Az ingatlan városközponti funkcionális hasznosításának előkészítése a parkolási lehetőségek biztosítása mellett 	*	2020	10
AT2.5	Széchenyi tér 9. társasház felújítás	Az épület távlati funkcionális használatának függvényében az épület rekonstrukció előkészítése	*	2020	0
AT2.6	Bácska utca - Széchenyi tér csomópont	Forgalomtechnikai szervezés, forgalomcsökkentés	*	2020	0
AT2.7	Fő út – Széchenyi tér fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • Palotai Hagyományok száma • Gazdaságélénkítés (kereskedelmi és szolgáltató egységek, vendéglátás, kávézók, üzletek, irodák) 	1500	2020	10

		<ul style="list-style-type: none"> Gyalogos passzázs kialakítása 			
AT2.8	Dózsa György Gimnázium fejlesztése	Az épület energetikai felújítása és korszerűsítése.	185	2016-2018	20
AT2.9	Budai II. László Stadion és környezetének rekonstrukciója	Palotai Sport- és Rendezvényközpont létesítése a Bányásparkban	3830	2020	60
		Budai II. stadion és környezetének koncepcióterve	*	2020	0
AT2.10	Czabán Általános Iskola fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> Az épület energetikai felújítása és korszerűsítése Sportoktatás fejlesztésének preferálása 	125	2020	10
AT2.11	Út rehabilitáció, forgalomtechnika, Bácska utca sétálóutcává alakítása	Városképbe illeszkedő épületek elhelyezése és funkcióbővítés a meglévő létesítmények elhelyezése mellett	*	2020	0
AT2.12	A kerületközpont és a vasúti megálló kapcsolatának erősítése	A NIF Zrt által koordinált vasút rekonstrukcióhoz kapcsolódó környezetrendezések, a gyalogos és közösségi közlekedési elérések javítása érdekében	*	2020	10

*a tervezés jelenlegi fázisában nem becsülhető

AT3. MÁV-telep

Az akcióterület kijelölése, elhelyezkedése, illeszkedése stratégiai célokhoz

Az akcióterület elhelyezkedése:

Az akcióterület XV. kerület Rákospalota városrészét érinti.

Az akcióterület határa:

M3 bevezető – Széchenyi út – Őrjárat u. – Szent Korona útja – Vasutastelep u. – Wesselényi u.

Az akcióterületen végrehajtandó projektek a következő stratégiai célok

megvalósulásához járulnak hozzá:

S3, S8, S9, S11, S13

A terület rövid bemutatása, az akcióterületen végrehajtandó beavatkozások

Az akcióterület a kerület 2012. szeptemberében aktualizált IVS-ében is szerepel a jelenlegi akcióterületnél nagyobb területi kiterjedéssel. Az akcióterület eredetileg tartalmazta a volt Észak-Pesti Kórház területét is, mely a jelenlegi ITS-ben P1 akcióterületen kívüli nagyléptékű, pontszerű fejlesztésként szerepel.

Az akcióterületen a hagyományos építészeti értékek megtartása, fizikai és funkcionális megújítása, a közösségi terek, közterületek megújítása, az identitás erősítése a cél.

Az akcióterület tulajdonviszonyai

Önkormányzati tulajdon az akcióterületen:

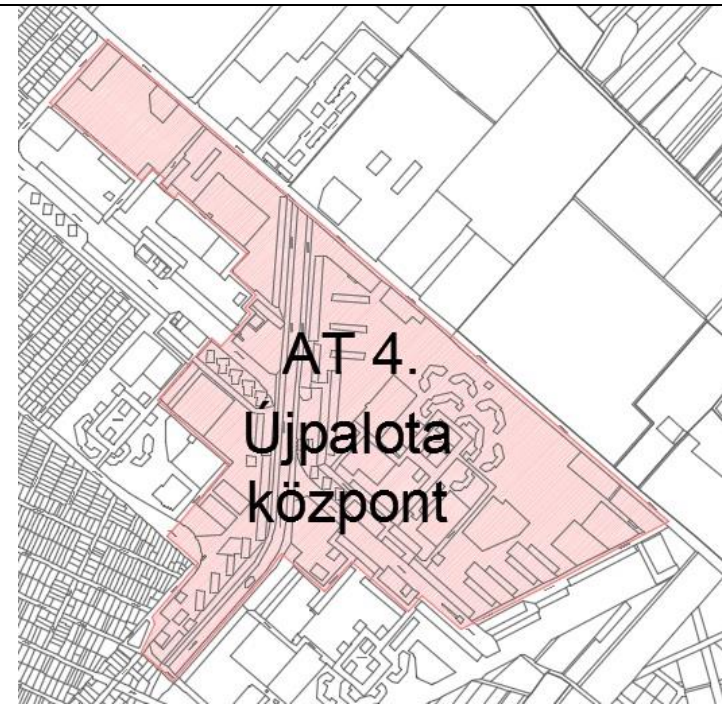
	100%
	75% - 99%
	50% - 75%
	25% - 50%
	25% alatt

A fejlesztési akció keretén belül tervezett projektek (AT3)					
Projekt száma	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Indikatív keretösszeg (bruttó, mFt)	Megvalósítás várható ideje	Előkészítettség foka
AT3.1	Kolozsvári utcai általános iskola felújítása és korszerűsítése	Az épület energetikai felújítása és korszerűsítése	60	2017-2018	30
	Tanuszoda korszerűsítése	Az épület energetikai felújítása és korszerűsítése	*	2016-2020	0
AT3.2	Csillagfürt és Tátika utcák közötti zöldfelületek fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> Zöldfelületi tervezés Helyi vonzaskörzettel rekreációs területek kiépítése a meglévő zöldfelületeken közösségi részvétellel 	*	2016-2020	0
AT3.3	MÁV-lakótelep komplex városrehabilitációjának megvalósítása	<ul style="list-style-type: none"> tervezés igényfelmérés, partnerség kialakítása rehabilitációs projektek megvalósítása <p>Projektötlet – tartalma az építészeti rehabilitációs és az akcióterületi terv elkészülte után konkretizálható: közterület és épület rehabilitáció, közösségi terek fejlesztése</p>	*	2016-2020	30

*a tervezés jelenlegi fázisában nem becsülhető

AT4. Újpalota központ

Az akcióterület kijelölése, elhelyezkedése, illeszkedése stratégiai célokhoz

Az akcióterület elhelyezkedése:

Az akcióterület a XV. kerület Újpalota városrészben található.

Az akcióterület határa:

Szentmihályi út – Bánkút u. – Sárfű u. – Kontyfa u. – Nádasztó park – Száraznád u. – Pattogós u. – Szerencs u. – Hősök útja – Madách u. – Nyírpalota u. – Fő tér – Legénybíró u. – Zsókovári u. – Erdőkerülő u.

Az akcióterületen végrehajtandó projektek a következő stratégiai célok megvalósulásához járulnak hozzá:
S1, S4, S8, S9, S10, S11, S12, S13

A terület rövid bemutatása, az akcióterületen végrehajtandó beavatkozások

Az akcióterület a korábbi IVS 4 akcióterületének (Zsókovári, Újpalota 1-2-3) összeolvasztásából jött létre. A Zsókovári akcióterület projektelemei közül szinte minden elem megvalósításra került. Újpalota 1-2-3 akcióterületről azok az elemek kerültek be a jelenlegi akcióterületbe, melyek még további fejlesztésre szorulnak.

Az akcióterület tulajdonviszonyai

Önkormányzati tulajdon az akcióterületen:

	100%
	75% - 99%
	50% - 75%
	25% - 50%
	25% alatt

A fejlesztési akció keretén belül tervezett projektek (AT4)					
Projekt száma	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Indikatív keretösszeg (bruttó, mFt)	Megvalósítás várható ideje	Előkészítettség foka
AT4.1	Hartyán köz 3. Óvoda felújítása	Külső hőszigetelés, épületgépészeti korszerűsítés, akadálymentesítés és zöldterületi rendezés	20	2020	30
AT4.2	Árendás köz 8. Szakközépiskola felújítása	Az épület energetikai felújítása és korszerűsítése	*	2020	0
AT4.3	Árendás köz 4-6. sz. – kerületi önkormányzati intézmény (Hartyán Árendás összevont Óvoda- Árendás tagóvoda) korszerűsítése, felújítása	Az óvoda épület műszaki állapota leromlott, ezért szükséges a létesítmény külső homlokzatának hőszigetelése, nyílászárók cseréje, illetve az akadálymentesítés biztosítása és zöldterületi rendezés	390	2020	70
AT4.4	Erdőkerülő utca 34. Nyugdíjasház fejlesztése	Az épület energetikai felújítása és korszerűsítése	200	2020	10
AT4.5	Kontyfa utcai iskola és óvoda fejlesztése	Az iskola részben felújításra került, további feladat: <ul style="list-style-type: none"> • Iskolai belső korszerűsítésének folytatása • Óvoda energetikai felújítása és korszerűsítése 	200	2016-2020	0
AT4.6	Vásárcsarnok felújítása	<ul style="list-style-type: none"> • A piac megkezdett ütemezett rekonstrukciójának, bővítésének folytatása • Közlekedésszervezési feladatok megvalósítása • Csapadékvíz elvezetés megoldása • Infrastruktúra megújítása 	*	2016-2020	20
AT4.7	Játszóter és sportpark felújítás, kialakítás	<ul style="list-style-type: none"> • Bontás, • homokozók beültetése, • esésvédő talaj elhelyezése, • játszótérfejlesztés, • extrém sporteszközök 	*	2020	20

		elhelyezése.			
AT4.8	Testvériség Sporttelep fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> Vegyes állami és magán tulajdon miatt tulajdonviszony rendezése Sport célú használat erősítése 	*	2020	0
AT4.9	Közösségi ház Újpalotán	Valódi „Fő tér” és ehhez kapcsolódó Közösségi és Kulturális Ház felépítése Újpalotán	1000	2020	30
AT4.10	Hősök útja szakrendelő felújítása	Teljes felújítás: <ul style="list-style-type: none"> Az épület energetikai felújítása és korszerűsítése Gyermekfogászati részleg kialakítása, akadálymentesítés, lift kiépítése 	255	2016-2017	80

*a tervezés jelenlegi fázisában nem becsülhető

2.3. A településfejlesztési akciók összehangolt vázlatos pénzügyi terve és ütemezése

AT1 – Szociális városrehabilitáció

Akcióterület megnevezése	Településfejlesztési akció/projekt megnevezése	Becsült költség (Mrd Ft)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
AT1	AT1.1 Szociális bérlakások korszerűsítése	*									
	AT1.2 Lakóépületek korszerűsítése	*									
	AT1.3 Közbiztonság javítása	10									
	AT1.4 Közterület-rehabilitáció	*									
	AT1.5 Közlekedési- és közlekedésbiztonsági fejlesztések	*									
	AT1.6 Soft típusú tevékenységek	*									
	AT1.7 Illegális hulladéklerakók felszámolása	*									
	AT1.8 Önkormányzati tulajdonú középületek energetikai korszerűsítése	72									
ÖSSZESEN:		*									

*a tervezés jelenlegi fázisában nem becsülhető

AT2 – Rákospalota kerületközpont

Akcióterület megnevezése	Településfejlesztési akció/projekt megnevezése	Becsült költség (Mrd Ft)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
AT2	AT2.1 A volt Novák Piac területének rendezése	*									
	AT2.2 Karácsony Benő park fejlesztése	515									
	AT2.3 Hubay tér rendezése	300									
	AT2.4 Önkormányzati tulajdonú, beépítetlen ingatlan hasznosítása	*									
	AT2.5 Széchenyi tér 9. társasház felújítás	*									

	AT2.6	Bácska utca - Széchenyi tér csomópont	*									
	AT2.7	Fő út – Széchenyi tér fejlesztése	1500									
	AT2.8	Dózsa György Gimnázium fejlesztése	185									
	AT2.9	Budai II. László Stadion és környezetének rekonstrukciója, Palotai Sport- és Rendezvényközpont létesítés	3830									
			*									
	AT2.10	Czabán Általános Iskola fejlesztése	125									
	AT2.11	Út rehabilitáció, forgalomtechnika, Bácska utca sétálóutcává alakítása	*									
AT2.12	A kerületközpont és a vasúti megálló kapcsolatának erősítése	*										
ÖSSZESEN:			*									

*a tervezés jelenlegi fázisában nem becsülhető

AT3 – MÁV-telep

Akcióterület megnevezése	Településfejlesztési akció/projekt megnevezése		Becsült költség (Mrd Ft)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
AT3	AT3.1	Kolozsvári utcai általános iskola felújítása és korszerűsítése	60									
		Tanuszoda korszerűsítése	*									
	AT3.2	Csillagfűrt és Tátika utcák közötti zöldfelületek fejlesztése	*									
	AT3.3	MÁV-lakótelep komplex városrehabilitációjának megvalósítása	*									
ÖSSZESEN:			*									

*a tervezés jelenlegi fázisában nem becsülhető

AT4 – Újpalota központ

Akcióterület megnevezése	Településfejlesztési akció/projekt megnevezése		Becsült költség (Mrd Ft)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
AT4	AT4.1	Hartyán köz 3. Óvoda felújítása	20									
	AT4.2	Árendás köz 8. Szakközépiskola felújítása	*									
	AT4.3	Árendás köz 4-6. sz. – kerületi önkormányzati intézmény (Hartyán Árendás összevont Óvoda- Árendás tagóvoda) korszerűsítése, felújítása	390									
	AT4.4	Erdőkerülő utca 34. Nyugdíjsház fejlesztése	200									
	AT4.5	Kontyfa utcai iskola és óvoda fejlesztése	200									
	AT4.6	Vásárcsarnok felújítása	*									
	AT4.7	Játszóter és sportpark felújítás, kialakítás	*									
	AT4.8	Testvériség Sporttelep fejlesztése	*									
	AT4.9	Közösségi ház Újpalotán	1000									
	AT4.10	Hősök útja szakrendelő felújítása	255									
ÖSSZESEN:			*									

*a tervezés jelenlegi fázisában nem becsülhető

Az akcióterületeken megvalósítandó fejlesztések ütemezéséből látható, hogy a szociális városrehabilitáció és a MÁV telep akcióterület projektelemeinek megvalósítása várhatóan 2016-ban elindul. A Rákospalota kerületközpont és Újpalota központ akcióterületen oktatási intézmények fejújítása, közterület rendezések indulhatnak meg.

2.4. Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések

2.4.1. Beruházási jellegű pontszerű fejlesztések

P1 Észak-Pesti Kórház hasznosítása

A pontszerű fejlesztés kijelölése, elhelyezkedése	
<p>A kórház területe a XV. kerület Újpest városrészén, az Őrjárat utca – Neptun utca- Pestújhelyi út – Adria utca közötti tömbben található.</p>	
	
A terület rövid bemutatása, az akcióterületen végrehajtandó beavatkozások	
<p>Nemcsak Pestújhely, hanem az egész XV. kerület egyik legrégebben húzódo, megoldandó feladata az egykori Észak-Pesti Kórház (ÉPK) elhanyagolt és rendezetlen területének és épületegyüttesének hasznosítása.</p> <p>A magyar állam a hasznosításra vonatkozó (kormányhatározatban megszabott) korlátozással adta át a területet az önkormányzatnak. Ennek megfelelően készült el az ingatlan hasznosítására egy átfogó szakmai program és hasznosítási tanulmány.</p> <p>A szakmai program alapelvei:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A kormányhatározatban megjelölt hat lehetséges funkció – az egészségügyi, a szociális, az oktatási, a közművelődési, a sport és a rekreációs intézmények, lakófunkciók – körében olyan komplex hasznosítást szükséges megcélózni, hogy az egyes funkcionális egységek szinergikus kölcsönhatásban legyenek egymással, ne akadályozzák, zavarják egymást. 2. Az ingatlan teljes területét, valamennyi intézményét egységesen indokolt kezelni, közös üzemeltetés-működtetésben, úgy, hogy az önállóságuk se csorbuljon. 3. Az ingatlan egyik nagy értéke a jelentős zöldfelület, amelyet szintén egységesen lehet kezelni, a területet ún. félközösségi közparkként működtetve. 4. Az ingatlan másik nagy értéke a nyolc műemléképület – a hét szecessziós épület országosan egyedülálló együttest alkot, a Bauhaus épület az új épületek példája lehet. 	

5. Az egyes funkcionális egységek, intézmények megközelítését lehetőség szerint a környező utcák felől oldják meg a belső park nyugodt használata érdekében.
6. Az ingatlanon végighúzó belső kettős úthálózat lehetőség szerint megtartandó, elsősorban gyalogos, illetve kiszolgáló vegyes forgalmi útként.
7. A parkolást főleg a környező utcákból megközelíthető felületeken, kisebb részben (pl. az 1 jelű épület alagsorában) teljesen, vagy részben terepszint alá süllyesztett megoldással indokolt biztosítani.
8. A környező utcákat lehetőség szerint egyirányúsítani kell, így a parkolásba ezek az utcák is bevonhatók lehetnek.
9. A beépítettség a jelenleg érvényes szabályozási terv szerinti 30 %-os mértéket lehetőleg ne érje el (25-27 % körül legyen), azaz kb. 18.000 m² lehet.
10. Az építhető szintterület a jelenleg érvényes 1,5-ös szintterületi mutató helyett max. 0,9 körüli érték alatt tartandó, azaz az összes szintterület max. 60-65.000 m² lehet.
11. Az ingatlanon elhelyezhető épületegyüttes zöld jellegét szükséges biztosítani, alternatív energiahasznosítással, közel passzív ház jellegű felújításokkal és új épületekkel.
12. Az épületegyüttes hasznosításában az ütemezhetőség fontos szempont – azaz az egyes épületek önálló működését indokolt biztosítani, illetve meg kellene határozni azokat az elemeket, amelyeket lehetőleg közel egy időben kell létrehozni, majd működtetni.

Konkrét (lehetséges) fejlesztési tervek:

- Háziorvosi szolgálat, tüdőszűrő és gondozó, fizioterápia a 13 jelű épületben
- XV. Kerületi orvosi ügyelet és ügyeletes gyógyszertár a 11 jelű épületben
- Észak-Pesti lelki egészség központ a 6 jelű épületben
- Észak-Pesti mozgásszervi rehabilitációs központ az 1 jelű épületben
- Észak-Pesti általános rehabilitációs központ az 1 jelű épületben
- Észak-Pesti vízgyógyászati központ kialakítása az 1 jelű épületben
- Észak-Pesti allergológiai központ a 10 jelű épületben
- Észak-Pesti alvás központ a 10 jelű épületben
- Észak-Pesti egynapos sebészeti központ új épületbe a 13 jelű épület szomszédságában
- Gyógyturizmus és egyes ágazatai
- Gyógyturizmus – Észak-Pesti MEDHOTEL
- A Közép- és Kelet-Európa hagyományos kínai orvoslás oktató és gyógyító központja
- Egyéb közép- és felsőoktatás, felsőfokú szakképzés
- Komplex idősellátási központ – átmeneti gondozó ház a 3 jelű épületben
- Észak-pesti geriátriai központ a 15 jelű épületben
- Komplex családsegítés – xv. Kerületi család- és közösségfejlesztő intézet
- Támogatott lakhatás értelmi fogyatékosok számára
- Összművészeti központ – pestújhelyi művészeti centrum
- Szabadtéri kulturális, művészeti, közművelődési funkciók
- Uszoda-tanuszoda létesítése
- Kis sportcsarnok létesítése
- Szabadtéri rekreációs és sportolási lehetőségek
- Fitness központ
- Fecskeház a 4 jelű épületben
- Lakóépület – apartmanház
- Nyugdíjasház – apartmanház
- Lakóépület önkormányzati bérlakásokkal
- Konyha-étterem (közösségi tér egyben)
- Facility management - az ingatlan működtetése
- Energiaellátás, közműszolgáltatás
- Kereskedelem, vendéglátás, szolgáltatás
- Kávéház, klubház a parkban

Az akcióterület tulajdonviszonyai

Hosszú folyamatot követően a magyar állam 2014-ben ingyenesen átadta az önkormányzatnak az állami tulajdonban lévő 50%-ot, így a jövőbeni hasznosításra vonatkozó tervek és a döntéshozatal folyamata a korábbiakhoz képest egyszerűsödött, tekintettel arra, hogy az ingatlan 100%-a önkormányzati tulajdon lett.

A projekt megvalósításának veszélyei

- a fejlesztés túlságosan elhúzódik, az átmeneti, építés közbeni állapot miatt nem vonzó a terület
- a bontásokat, az alapvető tereprendezést, és az alap közművesítés egy részét is a XV. kerületnek, mint tulajdonosnak mindjárt a projekt megvalósításának elején el kell végezni – nincsen forrás rá
- valamelyik funkció túlsúlyba kerül
- a forprofit intézmények túlsúlyba kerülnek
- a működési modell és költségek nem megfelelően körültekintő kidolgozása
- nem találunk a szűkebb környezetben a forprofit intézményeket igénybe vevő fizetőképes lakosságot
- az intézmények együttműködési szándéka alacsony lehet
- a nagyszámú üzemeltetővel nehézkes lehet az együttműködés
- nem találunk kellő számú egészségügyi szakembert az egészségügyi intézményekbe
- a műemlékek felújítása jelentős többletköltséget jelent
- a finanszírozás kiszámíthatatlansága súlyos veszély (felújítás, működtetés, fenntartás során)
- az önkormányzat külső, valamint pályázati, központi források bevonása nélkül, kizárólag önerőből nem tudja megvalósítani a fejlesztést

A volt Észak-Pesti kórház területfejlesztési és építészeti koncepciója (Aspectus Architect Zrt.)

Konkrét lépések feladatok

- A Szakmai Programot és az Építészeti Koncepciótervet számos helyen ismertetni kell.
- Az egyes fejezetek részletes kidolgozása
- Forrásallokáció
- Műemléki feladatok
- Vízkutatással kapcsolatos lehetséges feladatok
- Piackutatás, megvalósíthatósági tanulmányok készíttetése:
- Továbbtervezés egyes kiemelt projektelemekre
- Egységes parkfejlesztési terv készíttetése
- A volt Észak-pesti Kórház fejlesztése érdekében Fejlesztési Alap létrehozása
- Átmeneti hasznosítás lehetőségei
- A kerületi építési szabályok módosítása a koncepcióterv, hasznosítási javaslat figyelembevételével
- Közlekedést érintő önkormányzati és külső feladatok

2.4.1. Beruházási jellegű hálózatos projektsomagok

A projekt megnevezése		A végrehajtandó fejlesztések az alábbi stratégiai célok elérését szolgálják	A projekt rövid tartalma
H1	Közlekedési infrastruktúra fejlesztése	S2, S5, S6, S8, S9, S11, S13	
H1.1	Forgalomtechnikai beavatkozások, utak, parkolók építése	S2, S5, S6, S8, S9, S11, S13	<ul style="list-style-type: none"> Nyírpalota út északi meghosszabbítása 2 ütemben 1. ütem Szentmihályi út – Mogyoród útja között 2. ütem Mogyoród útja – M3 autópálya Szilas pihenő között, összhangban a tervezett kötőtpályás fejlesztéssel Harsányi Kálmán út és a Dunakeszi út találkozásában forgalmi csomópont kiépítése A Töltés u. - Közvágóhíd u. – Mogyoród u. nyomvonal gyűjtő úti fejlesztése A Károlyi Sándor u. - Töltés u. - Közvágóhíd u. csomópont forgalomtechnikai kezelése Vác-Veresegyház – Körvasútsori vasúti közlekedés bekapcsolása a kerület tömegközlekedésébe A Rákospalotai Határút és az ASIA CENTER közötti területen a Szentmihályi út végig 2x2 sávossá történő bővítése Felsőkert u. - Dunakeszi út útvonal a Megyeri út és az M3 között teljes hosszában alsórendű közúti paraméterekkel való kiépülése (tervdokumentáció elkészítése, tulajdonszerzések) A Rákos út forgalmának rendezése – fizikai beavatkozásokkal parkolás és áruszállítás kezelése M3 zajvédő fal kiépítésének folytatása Rákospalotai határút kiépítése a Körvasút és Szentmihályi út között Újpalotai parkolási helyzet javítása Rákospalota zárt sorú beépítésű lakóterületének forgalomtechnikai és parkolási helyzetjavítása további Tempo 30 övezetek kialakítása
H1.2	Kötőtpályás közlekedési hálózatok és kapcsolódó közlekedési elemek fejlesztése (villamos, vasút, metró)	S2, S5, S6, S8, S9, S11, S13	<ul style="list-style-type: none"> Kötőtpályás közösségi közlekedési kapcsolati lehetőségek bővítésének preferálása 14-es villamos végállomás és a megállói gyalogos megközelítésének javítása Közforgalmú közlekedési kapcsolatok, kerékpáros megközelítés és tárolás, valamint P+R parkoló kialakítása A Zsókavár és Erdőkerülő utcák felújítása
H1.3	Kerékpáros közlekedés fejlesztése	S2, S5, S6, S8, S9, S11, S13	<ul style="list-style-type: none"> A meglévő kerékpársávok meghosszabbítása a kerületi határokig Új kerékpáros útvonalak kiépítése a határos kerületek felé A kerületi intézmények, városrész központok elérhetőségének biztosítása a kerület egész területéről forgalomtechnikai beavatkozásokkal

			<ul style="list-style-type: none"> • Kerekpárút hálózat bővítése, építése a Szilaspatak mentén • Kerékpárhálózat bővítése Újpalotán • A kerékpáros közlekedési kultúra fejlesztése (oktatás, biztonság, kerékpár tárolók kialakítása)
H1.4	Járdafelújítások	S2, S5, S6, S8, S9, S11, S13	<ul style="list-style-type: none"> • Járda felújítási pályázat folytatása, • Területegységekre koncepció tervek készítése
H2	Iparosított technológiával épült lakóépületek energetikai korszerűsítése, energiatakarékosság	S1, S4, S7, S8, S9	<ul style="list-style-type: none"> • Komplex lakótelep rekonstrukciók, közterület rehabilitáció, • Paneles lakótelepek energetikai korszerűsítése
H3	Akcióterületeken kívüli városfejlesztés, lakóterület fejlesztés	S1, S2, S3, S4, S5, S6, S7, S8, S9, S10, S12, S13	<ul style="list-style-type: none"> • Rákospalotai Köztemető gyalogos és autós megközelítésének javítása, parkolási igény javítása • A volt Növényolajgyár területén a környező lakófunkcióhoz illeszkedő funkcióváltás és hasznosítás preferálása • Szilas lakópark belső közlekedési rendszerének javítása • A Szilas lakópark és az Asia Center közötti fejlesztési terület környezetbe illeszkedő, vegyes funkciójú fejlesztésnek preferálása • Régi Fóti út melletti lakófejlesztési terület beépítésének preferálása • Palota Újfalva lakófunkciójú fejlesztése • Közterületek fejlesztése a Pestújhelyi út hosszában a 4 teret figyelembe vevő koncepció alapján • Újpalota Parkváros vegyes funkciójú fejlesztésének preferálása
H4	Gazdaságfejlesztés, idegenforgalom élénkítés, gazdasági zónák helyzetbe hozása	S1, S2, S3, S4, S5, S6, S8, S9, S11, S13	<ul style="list-style-type: none"> • Körforgalom kiépítése Késmárk utca-Rákospalotai határút csomópontban. • Északi főgyűjtő/és vagy egyedi szennyvíztisztító berendezések megépítése • A Bányató sport és rekreációs célú fejlesztés preferálása • Városkapu térség összehangolt fejlesztése kereskedelmi, szolgáltató jelleggel • Műemlék malom rekonstrukciója, közösségi és idegenforgalmi hasznosítása • Fáy András Mezőgazdasági Szolgáltató Rt. Tehenészeti telep funkcióváltó hasznosításának preferálása • Szentmihályi út melletti erdőszáv turisztikai (Irinyi puszták - lovarda) hasznosítása • A Régi Fóti úti és az M3 bevezető szakasza közötti, gazdasági funkcióra kijelölt területek aktív gazdasági tevékenységre történő hasznosításának preferálása • Károlyi Sándor út végénél fekvő Újmajor terület aktív gazdasági tevékenységre történő hasznosításának preferálása • Kolozsvár utcai piac rekonstrukciója • Késmárk utca – logisztikai terület aktivitásának ösztönzése, a területet kiszolgáló infrastruktúra elemek fejlesztése • Gazdaságfejlesztési célok megvalósítása érdekében ingatlanvásárlások

H5	Szociális ellátás, egészségügy	S1, S3, S4, S7, S10, S12,	<ul style="list-style-type: none"> • 60+Levendula program igény szerinti bővítése • Fogyatékosok nappali ellátásának férőhely bővítése • nehéz helyzetbe került családok és egyének támogatási rendszerének tovább fejlesztése • preventív szűrővizsgálatok gyakoriságának fokozása • háziorvosi rendelők átfogó felújítása, korszerűsítése • közmunka programok folytatása
H6	Közoktatás, közművelődés, sport	S1, S3, S4, S7, S8, S9, S10, S11, S12, S13	<ul style="list-style-type: none"> • Csokonai Kulturális és Sportközpont és telephelyeinek kulturális programbővítése • Oktatási intézményeink átfogó korszerűsítése, felújítása a GMK tervezett ütemezése és a költségvetési lehetőségek függvényében • kerületi szabadtéri sportolási lehetőségek bővítése minden korosztály részére: <ul style="list-style-type: none"> - tornatermek és óvodai tornaszobák ütemezett felújítása - vidéki üdülők felújítása, hasznosításuk átgondolása - uszoda, tanuszoda építése a volt ÉPK területén - az Ifjúsági Közösségi Tér hálózat kialakításának keretében kisebb ifjúsági és sportcélú intézmények létesítése - kézilabda fejlesztése, atlétika támogatása - sportlétesítmények üzemeltetési idejének jobb kihasználása - sportszervezetek ösztönzése a gazdálkodásukhoz szükséges források önálló megteremtésére - sportcélú intézmények magánérés létesítésének támogatása - Miénk a grund! lakótelepi focibajnokság megszervezése évente 2x - évente egyszer amatőr focibajnokság szervezése - kerékpárutak hosszának növelése - lakótelep közelében fűrészpáros futópálya megépítése - felnőtt sportjátszóterek építése - Széchenyi úti tanuszoda korszerűsítése vagy új építése - kiválóan teljesítő sportolók támogatása
H7	Környezetvédelem, zöldfelület fasorok, parkok fejlesztése	S1, S3, S4, S7, S8, S9, S10, S11, S13	<ul style="list-style-type: none"> • térképes adatbázissal kiegészített növénykataszter kidolgozása • Páskomliget kiserdő jóléti erdőterületté alakítása, erdei iskola kialakítása • Kutya-futtatók további fejlesztése • zöldfelület rehabilitációk
H8	KULCSPROJEKT Közműfejlesztési feladatok	S2, S5, S6, S7, S11	<ul style="list-style-type: none"> • Szilas-pataktól északra eső lakott területek csapadékvíz-elvezetésének korszerűsítése • hiányzó szennyvízcsatorna-szakaszok megépítése (a meglévő befektetésre alkalmas területek helyzetbe hozása érdekében) • intenzív energiatakarékos közvilágítás kiépítése • újabb fűrt kutakból való locsolás lehetőségének bővítés • Szilas-pataktól északra eső fejlesztési terület előközművesítése (pl. közműpótló berendezéssel)

			<ul style="list-style-type: none"> • távfűtési rendszer korszerűsítésében és bővítésében való részvétel
<p>H9</p>	<p>Közbiztonság növelés</p>	<p>S1, S3, S4, S7, S8, S9, S11, S12, S13</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stratégiai tervezés általánossá tétele az önkormányzat munkájában • Közterületek rendeltetésszerű használatának erősítése (állattartás szabályainak, közvilágítás fokozott ellenőrzése) • Közterületi rendészeti jelenlét erősítése (a közterület felügyelők, segédfelügyelők, rendőrség munkatársainak együttes fellépésének fokozása a közterületeken) • Térfelügyeleti rendszerek további fejlesztése (a közterületi térfelügyeleti rendszerek hálózatának bővítése, szoros együttműködés kialakítása a kerületi rendőrséggel) • Közterületi prostitúció problémakörének elemzése és a jelenség visszaszorítása (problématérkép megalkotása, védett övezetek felülvizsgálata, jogi szabályozás) • Biztonságtudatos igazgatás elvének bevezetése (városökológiai szempontok alkalmazása, építészeti bűnmegelőzés eszköztárának bevetése) • Védhető terek kialakítása (helyi közösségek bevonása a tervezés, a rendszerkiépítés és a lakosokkal történő együttműködés folyamatába) • Rendszerszintű bűnmegelőzési programok megvalósítása intézményi és lakossági szinten egyaránt <p>Cselekvési területek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bűnmegelőzési és drogstratégia teljes körű felülvizsgálata • Idősek biztonsága program • lakossági biztonságérzet vizsgálat • Közbiztonsági Tanácsadó Testület létrehozása • Játszóterei Gondnoki Szolgálat • Interaktív felület biztosítása a kerületi honlapon • Vonuló szolgálat feltételrendszerének megteremtése • Meglévő infrastruktúra rendszer fejlesztése (kommunikációs rendszer, útvonalak) • Közterület felügyelők, segédfelügyelők rendszere (tovább)képzése • Kamerarendszer folyamatos fejlesztése • Együttműködések hatékonyságának javítása (lakosság, túltótság, ORFK, NAV, Polgárőr Egyesületek, mezőőrség, társasházak közös képviselői, helyi vállalkozások) • „Szem” és „Szomszédsági” programban való lakossági részvétel ösztönzése • Szemléletformáló programok

2.4.2. Nem beruházási jellegű hálózatos projektcsomagok (Soft projektek)

A projekt megnevezése		A végrehajtandó fejlesztések az alábbi stratégiai célok elérését szolgálják	A projekt rövid tartalma
Soft1	Miénk a tér! Program folytatása	S1, S3, S4, S6, S7, S8, S9, S13	Helyi közösségek részvételével történő terek megújítása. A folyamatban a tervezéstől a megvalósításig részt vesznek a helyi lakosok is.
Soft2	Kerületi reklámarculat kialakítása	S2, S3, S4, S5, S6, S9	<ul style="list-style-type: none"> • Reklámarculat kialakítása a kerületrész jellemzők figyelembe vételével • Marketing koncepció kialakítása • Marketing program elindítása
Soft3	Gazdaságélénkítés városrendezési eszközökkel	S2, S5, S6	<ul style="list-style-type: none"> • Telephely-alkítások elősegítése városrendezési eszközökkel: Gazdasági területeken az M3-as mentén, a Mogyoród útja-Szilas-patak közötti területen, a tehenészet területén) • Meglévő munkahelyi övezetek fejlesztése érdekében városrendezési eszközök alkalmazása (volt Bőrgyár, Késmárk utca, Rákospalota északi iparterülete)
Soft4	Egészségmegőrzést támogató programok ösztönzése, támogatása	S1, S3, S4, S7, S10	<ul style="list-style-type: none"> • Évente több alkalommal különböző szűrővizsgálatok biztosítása • Évente két alkalommal egészségnap szervezése
Soft5	Közoktatás és kultúra, sport fejlesztése	S1, S3, S4, S7, S8, S9, S10, S12, S13	<ul style="list-style-type: none"> • pedagógusok munkájának elismerése • meglévő ösztöndíj rendszerének kibővítése • civilszervezetek, egyházak intenzívebb bevonása a kulturális életbe • közművelődési megállapodások további résztvevőkkel való bővítése • testvérvárosokkal való kapcsolatok megújítása erősítése • tehetséggondozás, hagyományörzés támogatása • helyi közösségek kulturális kezdeményezéseinek támogatása
Soft6	Helyi identitás erősítése,	S1, S3, S4, S7, S8, S9, S10,	<ul style="list-style-type: none"> • értékvédelmi rendelet hatásának figyelemmel kísérése, értékvédelmi kataszter folyamatos karbantartása

	épített és természeti értékek védelme	S12, S13	<ul style="list-style-type: none"> • értékvédelmi pályázat kiszélesítése, végrehajtása • Rehabilitációs tervek kidolgozása • helyi identitás erősítése
Soft7	Közbiztonság javítása	S1, S3, S4, S7, S8, S9, S10, S12, S13	<ul style="list-style-type: none"> • a kerületi Rendőrkapitányság munkájának támogatása • közbiztonsággal kapcsolatos kommunikáció fejlesztése • rendszeres tanácsadás gyerekeknek, fiatalok számára, időskorúaknak • közterületei térfigyelő rendszer fejlesztése • szakmai segítségnyújtás az intézmények, és egyéb partnerek részére a bűnmegelőzést szolgáló pályázatok esetében
Soft8	Ingatlangzordalkodással kapcsolatos feladatok	S1, S3, S5, S7, S10	<ul style="list-style-type: none"> • műszaki állapotfelmérések, • bontási program tervezése • ütemezett, tervszerű lakás felújítási program • ingatlanfejlesztési program kidolgozása • egységes nyilvántartási rendszer bevezetése • új bérlakás-gazdálkodási koncepció kidolgozása

2.5. A tervezett beavatkozások és városrészek kapcsolata

Az alábbi táblázatokban összefoglaltuk a kerületrészek, a kijelölt akcióterületek, pontszerű fejlesztések, hálózatos és soft elemek kapcsolatát. A kapcsolatok erősségét elsősorban az befolyásolja, hogy melyik kerületrészekben került kijelölésre a beavatkozás, azaz a tervezett fejlesztések hol fognak megvalósulni. Azonban a fejlesztések jellegétől függően a hatások nemcsak az adott városrészben érezhetőek, hanem a szomszédos városrészekben, vagy akár a kerület teljes területén.

Akcióterületek, pontszerű fejlesztések és kerületrészek kapcsolata

Városrészek:	Akcióterületi projektek				Pontszerű beavatkozások
	AT1	AT2	AT3	AT4	P1
Rákospalota	+++	+++	+++	+	+
Újpalota	+	++	+	+++	+
Pestújhely	+	++	++	+	+++

+++ erős szinergia ++ közepes szinergia + általános szinergia

3. táblázat: Az akcióterületek és a pontszerű fejlesztések kapcsolata a városrészekkel

Forrás: Saját szerkesztés

Hálózatos fejlesztések és városrészek kapcsolata

Városrészek:	Hálózatos projektek (egymással összehangolt, térben kapcsolódó projektek)							
	H1	H2	H3	H4	H5	H6	H7	H8
Rákospalota	+++	++	+++	+++	++	+++	+++	+++
Újpalota	++	+++	+++	++	++	+++	+++	++
Pestújhely	+	+	++	+	++	+++	+++	++

+++ erős szinergia ++ közepes szinergia + általános szinergia

4. táblázat: A hálózatos fejlesztések és a városrészek kapcsolata

Forrás: Saját szerkesztés

„Soft” projektek és városrészek kapcsolata

Városrészek:	„Soft” projektek							
	Soft1	Soft2	Soft3	Soft4	Soft5	Soft6	Soft7	Soft8
Rákospalota	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++
Újpalota	+++	+++	+	+++	+++	+++	+++	+++
Pestújhely	+++	+++	+	+++	+++	+++	+++	+++

+++ erős szinergia ++ közepes szinergia + általános szinergia

5. táblázat: A „soft” projektek és a városrészek kapcsolata

Forrás: Saját szerkesztés

2.6. Az integrált településfejlesztési stratégiákban megfogalmazott fejlesztések indikatív forrásigénye

Az alábbi táblázatban összefoglaltuk a tervezett fejlesztések potenciális forráslehetőségeit. A táblázat indikatív jelleggel került feltöltésre, hiszen jelenleg nem áll rendelkezésre elegendő információ arról, hogy a VEKOP és az ágazati programok milyen mértékben és milyen tartalommal kívánják finanszírozni Közép-magyarországi régió fejlesztéseit. Szintén kérdéses, hogy hazai források milyen

feltételekkel lesznek elérhetőek a 2014-2020-as időszakban. A táblázat utolsó oszlopa az egyéb forrásokat mutatja, amely lehet például magán, civil, MÁV, Volán stb. a fejlesztésekben együttműködő szervezet/társaság is.

Fejlesztések		VEKOP	ÖNKORMÁNYZATI	HAZAI	IKOP	KEHOP	EGYÉB
Akcióterületek							
AT1 – Szociális városrehabilitáció							
AT1.1	Szociális bérlakások korszerűsítése	x					
AT1.2	Lakóépületek korszerűsítése	x					
AT1.3	Közbiztonság javítása	x					
AT1.4	Közterület-rehabilitáció	x					
AT1.5	Közlekedési- és közlekedésbiztonsági fejlesztések	x					
AT1.6	Soft típusú tevékenységek	x					
AT1.7	Illegális hulladéklerakók felszámolása	x					
AT1.8	Önkormányzati tulajdonú középületek energetikai korszerűsítése					x	
AT2 – Rákospalota kerületközpont							
AT2.1	A volt Novák Piac területének rendezése		x				
AT2.2	Karácsony Benő park fejlesztése		x				
AT2.3	Hubay tér rendezése		x				
AT2.4	Önkormányzati tulajdonú, beépítetlen ingatlan hasznosítása		x				
AT2.5	Széchenyi tér 9. társasház felújítás		x				
AT2.6	Bácska utca - Széchenyi tér csomópont		x				
AT2.7	Fő út – Széchenyi tér fejlesztése		x				
AT2.8	Dózsa György Gimnázium fejlesztése		x				x
AT2.9	Budai II. László Stadion és környezetének rekonstrukciója		x				
AT2.10	Czabán Általános Iskola fejlesztése						x
AT2.11	Út rehabilitáció, forgalomtechnika, Bácska utca sétálóutcává alakítása		x				
AT2.12	A kerületközpont és a vasúti megálló kapcsolatának erősítése	x					
AT3 – MÁV-telep							
AT3.1	Kolozsvári utcai általános iskola felújítása és korszerűsítése						x
	Tanuszoda korszerűsítése		x	x			
AT3.2	Csillagfürt és Tátika utcák közötti zöldfelületek fejlesztése		x				
AT3.3	MÁV-lakótelep komplex városrehabilitációjának megvalósítása		x				
AT4 – Újpalota központ							
AT4.1	Hartyán köz 3. Óvoda felújítása	x					
AT4.2	Árendás köz 8. Szakközépiskola felújítása		x				
AT4.3	Árendás köz 4-6. sz. – kerületi önkormányzati intézmény (Hartyán Árendás összevont Óvoda- Árendás tagóvoda) korszerűsítése, felújítása	x					
AT4.4	Erdőkerülő utca 34. Nyugdíjsház fejlesztése		x				
AT4.5	Kontyfa utcai iskola és óvoda fejlesztése	x					

Fejlesztések		VEKOP	ÖNKORMÁNYZATI	HAZAI	IKOP	KEHOP	EGYÉB
AT4.6	Vásárcsarnok felújítása		x				
AT4.7	Játszóter és sportpark felújítás, kialakítás		x				
AT4.8	Testvériség Sporttelep fejlesztése			x			
AT4.9	Közösségi ház Újpalotán		x				x
AT4.10	Hősök útja szakrendelő felújítása		x				

Fejlesztések		VEKOP	ÖNKORMÁNYZATI	HAZAI	IKOP	KEHOP	EGYÉB
Hálózatos projektek							
H1	Közlekedési infrastruktúra fejlesztése						
H1.1	Forgalomtechnikai beavatkozások, utak, parkolók építése		x				
H1.2	Kötőpályás közlekedési hálózatok és kapcsolódó közlekedési elemek fejlesztése (villamos, vasút, metró)	x			x		
H1.3	Kerékpáros közlekedés fejlesztése	x					
H1.4	Járdafelújítások		x				
H2	Iparosított technológiával épült lakóépületek energetikai korszerűsítése, energiatakarékosság	x					x
H3	Akcióterületeken kívüli városfejlesztés, lakóterület fejlesztés		x				x
H4	Gazdaságfejlesztés, idegenforgalom élénkítés, gazdasági zónák helyzetbe hozása		x			x	x
H5	Szociális ellátás, egészségügy		x				
H6	Közoktatás, közművelődés, sport		x	x			
H7	Környezetvédelem, zöldfelület fasorok, parkok fejlesztése		x				
H8	Közműfejlesztési feladatok		x			x	
H9	Közbiztonság növelés	x	x				

Fejlesztések		VEKOP	ÖNKORMÁNYZATI	HAZAI	IKOP	KEHOP	EGYÉB
Pontszerű fejlesztések							
P1	Észak-Pesti Kórház hasznosítása			x			x

Fejlesztések		VEKOP	ÖNKORMÁNYZATI	HAZAI	IKOP	KEHOP	EGYÉB
Soft projektek							
Soft1	Miénk a tér! Program folytatása		x				
Soft2	Kerületi reklámarculat kialakítása		x				
Soft3	Gazdaságélénkítés városrendezési eszközökkel		x				
Soft4	Egészségmegőrzést támogató programok ösztönzése, támogatása		x				
Soft5	Közoktatás és kultúra, sport fejlesztése		x				
Soft6	Helyi identitás erősítése, épített és természeti értékek védelme		x				
Soft7	Közbiztonság javítása	x	x				
Soft8	Ingatlangazdálkodással kapcsolatos feladatok		x				

6. táblázat: A tervezett fejlesztések forráslehetőségei

Forrás: Saját szerkesztés

A budapesti kerületek 3 intézkedésre pályázhatnak (óvodák, bölcsődék, családi napközök fejlesztése; fenntartható közlekedésfejlesztés; szociális városrehabilitáció) VEKOP forrásaiból az un. Területi Kiválasztási Rendszer keretében. Mivel a 2014-2020-as programozási időszakban a Közép-magyarországi régió már a fejlett régiók közé került besorolásra, a korábbi időszakok „forrásbőségéhez” képest a Közép-magyarországi régiót a források szűkössége fogja jellemezni, így jóval kevesebb támogatásra (mind forrás, mind támogatási terület tekintetében) jogosult a Strukturális alapokból.

A fentiekre való tekintettel, és a korlátozottan rendelkezésre álló információk következtében, a beavatkozások forrásainak költségbecslését az ITS első felülvizsgálatakor lehet érdemben és felelősen elvégezni.

2.7. Piaci szereplők által megvalósítandó fejlesztések összhangja

Az integrált településfejlesztési stratégia nem csak az önkormányzat fejlesztési céljait és feladatait összesíti, hanem irányítúként kíván szolgálni a kerületben működő vállalkozások és civil szervezetek számára is. Az ITS megvalósításában a hazai és külföldi befektetők is szerepet kaphatnak, ha a beruházások telephelyül a XV. kerületet választják.

A sokmilliárdos beruházások mellett eltörpülnek azoknak a tevékenységeknek forrásigénye, amelyeket az Önkormányzat közvetetten alkalmazhat a helyi gazdaság megerősítése érdekében. Bár sok forrást nem igényelnek, ugyanakkor hatásuk felbecsülhetetlen. Az alábbiakban összeszedtük ezeket a közvetett gazdaságfejlesztési, együttműködési lehetőségeket.

Városmarketing

A városmarketing többet jelent pusztán reklámtevékenységnél. A városmarketing tevékenysége a gazdaságfejlesztésben, a turisztikai vonzerő fejlesztésében, valamint a kommunikációban és a PR munkában jelenik meg. Jelenleg kevés olyan település van az országban, amelyik kihasználja az ebben rejlő lehetőségeket és a rendelkezésére álló eszközeit a sikeres városmarketing megvalósulása érdekében. A városmarketing azon túl, hogy vonzóvá teszi a kerületet a lakosság, civil szervezetek számára, eszközrendszerrel bír, hogy új befektetők telepedjenek meg a kerületben. A Kerület városmarketingje jelentősen fejlesztésre szorul.

Vállalkozói kommunikáció

A vállalkozói kommunikáció célja, hogy a környezetbarát ágazatokban tevékenykedő befektetőket vonzzon a kerületbe. Tájékoztatni kell a potenciális befektetőket a befektetési lehetőségekről, kereskedelmi kapcsolatok kialakításának lehetőségeiről illetve a befektetői környezetről. A gazdasági szereplők véleményét a fontosabb beruházások tekintetében kikéri.

Kiszámítható és átlátható szabályozási környezet

A stratégia céljainak elérését biztosító fejlesztéseket alapvetően meghatározza a helyi önkormányzat és annak szabályozási gyakorlata. Ez ugyancsak igaz a helyi gazdaság fejlődésére. Elengedhetetlen az önkormányzat átlátható és kiszámítható jogalkotói és jogalkalmazói magatartása, az átlátható, támogató szabályozási környezet biztosítása. A helyi gazdaságpolitika céljait világosan meg kell fogalmazni, meg kell határozni a célok megvalósításához szükséges támogató jogi, szabályozási lépéseket, és tudatosan végre is kell hajtani azokat. Az önkormányzatnak a helyi gazdaság szabályozásában, tanúsított kiszámítható és átlátható magatartása csökkenti a gazdasági bizonytalanságot és a befektetések kockázatát.

2.7.1. Magánbefektetők bevonása az ITS végrehajtásba

Az alábbi táblázatban összegyűjtöttük a magánbefektetők szempontjából releváns ITS projekteket. Magánbefektetők bevonása ez alapján három féleképpen történhet: a projekt megvalósítás időszakában, a projekt fenntartásának időszakában, valamint továbbgyűrűző hatásként elképzelhető, a közsféra fejlesztései nyomán új befektetők jelennek meg a kerületben. Értelemszerűen azon projektek esetében, ahol a 2015-2023 időszakban még csak az előkészítési, tervezési, kármentesítési feladatok kivitelezése történik meg, középtávon nem várható, magánbefektetők részvétele, ugyanakkor hosszú távon lehetőségeket rejt.

Magánberuházók szempontjából releváns projektek	Megvalósítás / kivitelezés	Fenntartás / Üzemeltetés	Közsféra fejlesztései nyomán
AT1 – Szociális városrehabilitáció			
AT1.1	Szociális bérlakások korszerűsítése		x
AT1.2	Lakóépületek korszerűsítése	x	x
AT2 – Rákospalota kerületközpont			
AT2.2	Karácsony Benő park fejlesztése		x
AT2.3	Hubay tér rendezése		x
AT2.4	Önkormányzati tulajdonú, beépítetlen ingatlan hasznosítása		x
AT2.5	Széchenyi tér 9. társasház felújítás		x
AT2.7	Fő út – Széchenyi tér fejlesztése	x	x
AT2.9	Budai II. László Stadion és környezetének rekonstrukciója	x	x
AT2.11	Út rehabilitáció, forgalomtechnika Bácska utca sétálóutcává alakítása		x
AT2.17	A kerületközpont és a vasúti megálló kapcsolatának erősítése		x
AT3 – MÁV-telep			
AT3.1	Kolozsvári utcai általános iskola Tanuszoda korszerűsítése		x
AT3.3	MÁV-lakótelep komplex városrehabilitációjának megvalósítása	x	
AT4 – Újpalota központ			
AT4.6	Vásárcsarnok felújítása		x
AT4.8	Testvériség Sporttelep fejlesztése	x	x
AT4.9	Közösségi ház Újpalotán		x

7. táblázat: Magánberuházók szempontjából releváns fejlesztések

3. ANTISZEGREGÁCIÓS PROGRAM

3.1. Az érintett kerületszervek főbb jellemzői

Budapest Főváros XV. kerület Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) a kerület és az egyes kerületszervek általános társadalmi helyzetelemzését tartalmazó fejezetében bemutatásra került az a kisebb terület egység (lakótömb), amely a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) által kijelölt terület és az alkalmazott módszertan alapján szegregációval veszélyeztetett terület. Emellett a Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten (2014) c. dokumentum alapján kijelölt nagyobb városrészben krízistömbök és veszélyeztetett tömbök vannak koncentráltan jelen, ezek akcióterület alkotnak, amely terület szociális jellegű beavatkozásokat igényel.

Az Antiszegregációs Terv (ASZT) célja és feladata meghatározni, illetve elemezni egyrészt a KSH által kijelölt veszélyeztetett területet, másrészt a TFP és a XV. kerületi Önkormányzat tapasztalatai által körülhatárolt akcióterületet.

A XV. kerület ITS-ben foglalt kerületszervei:

1. Pestújhely
2. Rákospalota
3. Újpalota

A kerület területe 26,95 km², ebből belterület 17,12 km², külterület 9,85 km². A Központi belterület kerületszervei Pestújhely, Rákospalota, Újpalota, amelyek kerület hivatalos elnevezésében is megjelennek: Budapest Főváros Rákospalota, Pestújhely, Újpalota XV. kerület Önkormányzata.

A KSH által kijelölt veszélyeztetett terület a XV. kerület Rákospalotán található, annak északi külső részén. A krízis- és veszélyeztetett tömbök alkotta akcióterület szintén Rákospalotán van, annak központjától délre helyezkedik el összefüggő területként.

A szegregációval veszélyeztetett terület, valamint a krízis- és veszélyeztetett tömbök alkotta akcióterület lehatárolásának szempontjai

Szegregátumnak azon területeket nevezzük, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató esetében magasabb, mint 50% (szegregációs mutató). *(Forrás: Városfejlesztési Kézikönyv)* A KSH a két mérőszám alapján határozta le a városban megtalálható veszélyeztetett területet, az Önkormányzat erre vonatkozóan szolgáltatott további adatokat. A KSH módszertanában kiszámította az érintett területen a szegregációs mutató 20% és 25% feletti értékét. Míg az előbbi a veszélyeztetett területet, addig az utóbbi a szegregátumot jelöli. Az Antiszegregációs Terv alapvetően a szegregátumok és/vagy a szegregációval veszélyeztetett területek problémáit és megoldási lehetőségeit tartalmazza, ami a XV. kerület esetében egy utcákkal körülhatárolt lakótömböt jelent, mint szegregációval veszélyeztetett terület. Ezen a területen a szegregációs mutató 20% fölötti.

Az Antiszegregációs Terv területi dimenzióban, az ITS-ben körülhatárolt kerületszervek szerint, a szegregációs folyamatok szempontjából vizsgálja az esélyegyenlőségi problémák meglétét a szegregátumok és a veszélyeztetett területek esetében. Városszerkezetileg a szegregátumoknak alapvetően két típusa határozható meg:

- A) A városszövetbe ágyazódott szegregált, szegregálódó területek (általában telepszerű környezet).
B) A városszövettől elkülönült, alapvetően nem lakófunkciójú területekbe ékelődött szegregátumok (általában telepek).

A XV. kerületben nincs a KSH módszertan alapján definiálható szegregátum, ezért a továbbiakban az Antiszegregációs Terv a szegregációval veszélyeztetett terület helyzetének feltárását és értékelését teszi meg. Ebből következőleg a kerületben nem értelmezhetők a szegregátumok típusai.

Mindemellett az Antiszegregációs Terv meghatározó feladata a krízis- és veszélyeztetett tömbök akcióterületének részletes vizsgálata, ahol a jelenlévő szociális problémák és krízistömbök indokolják a szociális jellegű beavatkozásokat.

Budapest kerületeire elkészített „Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten” c. dokumentum (2014) alapján használt fogalmak a térbeli elkülönülés értelmezésére és a térbeli-társadalmi problémák meghatározására:

1. krízistömb: társadalmi és fizikai mutatók alapján hátrányos helyzetű (8. és 9. táblázat)
2. veszélyeztetett tömb: társadalmi és fizikai mutatók alapján nem a leghátrányosabb helyzetű, de helyzetének további romlása várható
3. akcióterület: krízis- és/vagy veszélyeztetett tömbökből és az azokat körülvevő tömbökből az önkormányzat által kijelölt összefüggő terület
4. krízisterület: akcióterületen belül krízis- vagy veszélyeztetett tömbök. A krízisterületek lehatárolása a KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján történik

Társadalmi mutatók és határértékeik tömbönként	10%-os küszöb	20%-os küszöb
Legfeljebb 8 osztály végzettségűek aránya 15-59 éves népességben	TFP szerinti veszélyeztetett tömb	TFP szerinti krízistömb
Munkanélküliek aránya az aktív korúakon belül		
Felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya		

8. táblázat: A tömbök legrosszabb 10%-ának és 20%-ának lehatárolásához használt társadalmi mutatók és azok határértékei tömbönként (%)

(Forrás: Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten (2014))

Fizikai mutatók és határértékeik tömbönként	10%-os küszöb	20%-os küszöb
Túlszűfolt lakások aránya az összes lakáson belül	TFP szerinti veszélyeztetett tömb	TFP szerinti krízistömb
Szubstandard lakások aránya az összes lakáson belül		
Önkormányzati lakások aránya az összes lakáson belül		

9. táblázat: A tömbök legrosszabb 10%-ának és 20%-ának lehatárolásához használt fizikai mutatók és azok határértékei tömbönként (%)

(Forrás: Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten (2014))

A tömbök besorolásának módja a krízis- és veszélyeztetett tömb kategóriákba

10%-os határértéknél:

- veszélyeztetett tömb: ha 2-3 társadalmi és/vagy fizikai mutató határértéke meghaladta a 10%-ot
- krízistömb: ha 4-5-6 társadalmi és/vagy fizikai mutató határértéke meghaladta a 10%-ot

20%-os határértéknél:

- veszélyeztetett tömb: ha 2-3 társadalmi és/vagy fizikai mutató határértéke meghaladta a 20%-ot
- krízistömb: ha 4-5-6 társadalmi és/vagy fizikai mutató határértéke meghaladta a 20%-ot

(Forrás: Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten 2014)

A XV. kerület és az érintett kerületrész (Rákospalota) helyzetértékelése

A fejezet a fontosabb demográfiai és társadalmi jellemzők segítségével mutatja be és hasonlítja össze a XV. kerület különböző részeinek helyzetét, különös tekintettel Rákospalotára, ahol a veszélyeztetett terület és az akcióterület is található.

(A XV. kerület társadalmi helyzetének részletes elemzését az ITS Megalapozó vizsgálat társadalmi helyzetfeltáró munkarésze tartalmazza.)

Demográfiai jellemzők

Általánosságban megállapítható, hogy Budapest XV. kerület népesedési és demográfiai helyzete az országos tendenciáknak felel meg. Az 1980-as évek közepe óta tart a népességszám folyamatos csökkenése, amely adódik a természetes szaporodás negatív egyenlegéből (alacsony gyermekvállalási kedv), a 2000-es években a kerületből való kiköltözések magas arányából, az előregedés folyamatának kibontakozásából és így az időskori halálozás növekvő mértékéből. Az elmúlt években stagnált a kerület népességszáma, kisebb mértékben többen költöznek be a kerületbe, mint ahány elköltöznek, de a helyi lakosság iskolai végzettsége rosszabb a budapesti átlagnál, ezért munkaerőpiaci pozíciója is kedvezőtlenebb. Az életminőség feltételei kerületrészenként változóak, és bizonyos társadalmi csoportok hátrányos helyzete közpolitikai beavatkozásokat igényel.

A kerület népességszáma a 2011. évi népszámlálás idején 79.645 fő volt. A külterületen a népesség kb. 0,1 %-a él, így kerület egészére vonatkozó adatok lényegében megfelelnek a Központi belterületre megadott adatokkal. A kerületrészi adatok alapján megfigyelhető, hogy Rákospalota és Újpalota a legnépesebb, míg a kerületi lakosság 10,5%-a él Pestújhelyen. (10. táblázat)

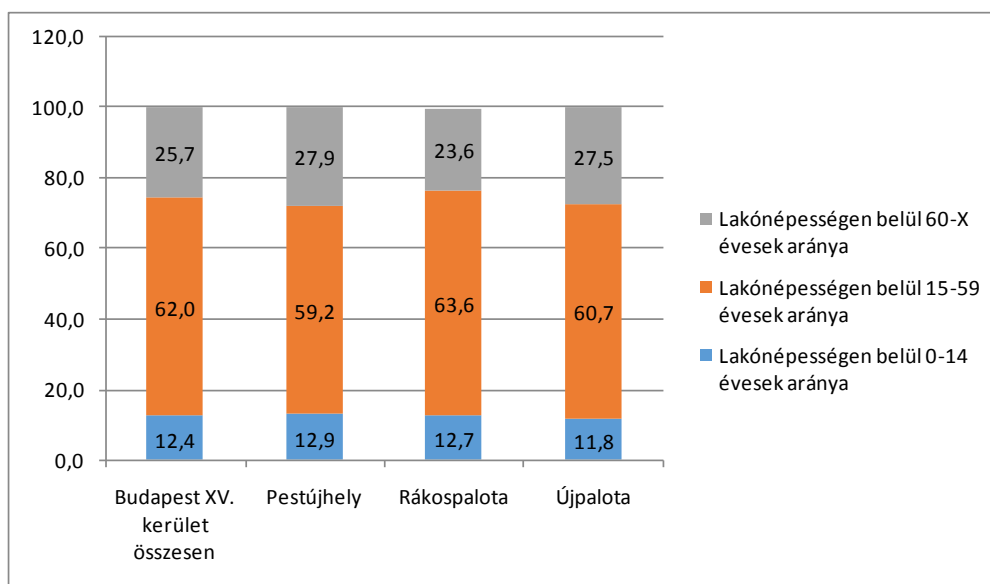
Mutató megnevezése	Budapest XV. kerület összesen*	Központi belterület	Pestújhely	Rákospalota	Újpalota
Lakónépesség száma 2011	79645	79562	8359	37646	33557
	100%	99,9	10,5	47,3	42,1

10. táblázat: Lakónépesség száma (fő) és aránya (%) a kerületrészekben (2011)

(Forrás: KSH adatközlés)

* Budapest XV. kerület összesen: minden a kerület egészére vonatkozó statisztikai mutató tartalmazza a lakcím nélküli hajléktalanok (83 fő) adatait.

A lakónépesség korcsoportok szerinti alakulása a XV. kerületben felhívja a figyelmet bizonyos szempontok szerint a kerületszervek között tapasztalható különbségekre. (5. ábra) A fiatalok, 14 év alatti népesség részaránya Újpalotán nem éri el a kerületi átlagot (12,4). A 15-59 év közötti korcsoport legmagasabb aránya (64%) Rákospalotán, legkisebb pedig (59%) Pestújhelyen tapasztalható. A 60 év feletti időskorú népesség kerületi átlagát Rákospalota nem éri el, hanem az alatt marad két százalékponttal. A lakónépesség korösszetételében vannak különbségek kerületszervek között, de ezek nem számottevő eltérések.

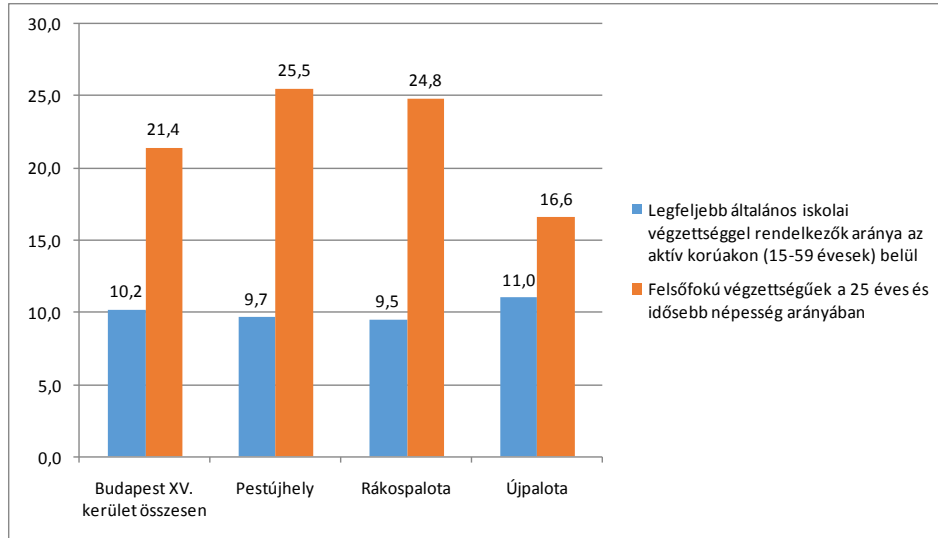
5. ábra: A lakosság korcsoportok szerinti alakulása kerületszervek szerint (2011) (%)

(Forrás: KSH adatközlés)

Összességében a város népesedési és demográfiai folyamatai hasonlóan alakulnak az országos tendenciákhoz, bár a budapesti kerületek között kedvezőtlenebbnek tekinthetők. Szignifikáns eltérések nincsenek a kerületszervek között, de általánosságban jelent kihívást a kerületben az aktív korú népesség részarányának csökkenése, és az idősödés folyamatának folyamatos kibontakozása.

Iskolázottság

A XV. kerület népességének iskolai végzettsége budapesti viszonylatban kedvezőtlennek mondható az alacsony iskolai végzettségűek tekintetében. Azonban az alacsony és a magas iskolai végzettség változó megoszlású a kerületszervek között. (6. ábra) A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (15-59 évesek) 10% körül mozog a kerületben, csak Újpalotán éri el értéke a 11%-ot. A felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában kerületi részaránya 21,4%, amelyet 3-4 százalékponttal meghalad Pestújhely és Rákospalota értéke, ugyanakkor Újpalotán a diplomások aránya csak 16,6%.

6. ábra: A népesség iskolai végzettség szerinti megoszlása kerületrészenként (2011) (%)
(Forrás: KSH adatközlés)

Az iskolai végzettség alapján egyértelmű Újpalota hátrányos helyzete, de összességében a kerület lakosságának iskolai végzettsége kedvezőtlenebb a külső pesti kerületek között.

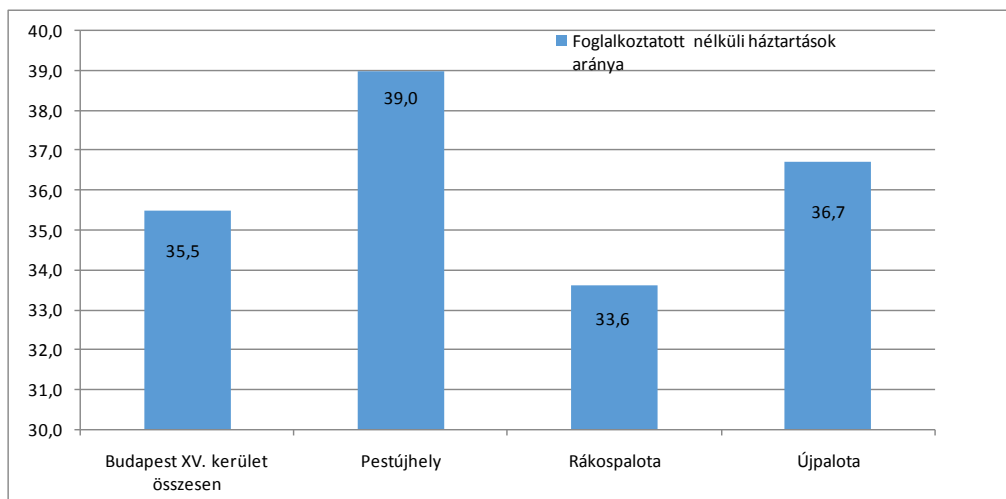
Foglalkoztatottsági jellemzők

A gazdasági aktivitás (pl. foglalkoztatottság, munkanélküliség) fontos információhordozó a népesség társadalmi-gazdasági helyzetéről, egyben a jövedelmi viszonyairól. A XV. kerületben a foglalkoztatottak aránya átlagos Budapesten, és hasonlóan alakul, mint a külső pesti kerületekben. Azonban a munkanélküliség alapján már kismértékben kedvezőtlenebb a helyzet a kerületek között. A hátrányosabb társadalmi-gazdasági helyzet meghatározása szempontjából viszont fontos megvizsgálni a lakosság aktivitási arányának alakulását kerületrészenként is. (11. táblázat) A 15-64 év közötti korcsoport több mint kétharmada foglalkoztatott: Rákospalotán és Újpalotán a kerületi átlagnak megfelelően alakul ez a mutató, míg Pestújhelyen másfél százalékponttal elmarad attól. A XV. kerületben az aktív korúak kb. egyharmada nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, és ebben jelentős különbségek nincsenek a kerületrészek között.

Mutató megnevezése	Budapest XV. kerület összesen	Pestújhely	Rákospalota	Újpalota
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,6	34,0	32,2	32,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	63,0	61,5	63,5	63,0

11. táblázat: Foglalkoztatottsági mutatók kerületrészenkénti alakulása (2011) (%)
(Forrás: KSH adatközlés)

A foglalkoztatott nélküli háztartások kerületrészenkénti vizsgálata különösen fontos szempont a veszélyeztetett családok térbeli koncentrációjának értelmezésekor. (7. ábra) A foglalkoztatott nélküli háztartások arányának kerületi átlaga 35,5%: ezt kismértékben haladja meg Újpalota átlaga, Rákospalota átlaga pedig két százalékponttal alacsonyabb. Ugyanakkor Pestújhelyen a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 39%, amely kiugró érték a többi kerületrész között.

7. ábra: Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya kerületrészenként (2011) (%)

(Forrás: KSH adatközlés)

Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya a kerületben 26,8%: a legmagasabb érték (29,4%) Újpalotán, a legalacsonyabb érték (23,9%) Pestújhelyen figyelhető meg, míg Rákospalotán 25,2% a mutató értéke. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességben belül a XV. kerületben 50%, amely nagyrészt az időskorúak (nyugdíjasok) magas arányából, részben pedig a fővárosi átlagokhoz képesti nagyobb munkanélküliségi arányból ered. Ez az átlagérték igaz Újpalotára, míg a mutató értéke Rákospalotán 49%, Pestújhelyen 52,9%. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 5,9%-os értéket mutat a kerületben, de ez Pestújhelyen és Újpalotán 6%, Rákospalotán 5,6%.

Az alacsonyabb iskolai végzettség befolyásolja a kedvezőtlenebb munkaerő-piaci helyzetet a XV. kerület lakossága körében. Elsősorban a gazdasági aktivitás alapján figyelhető meg Pestújhely kismértékben hátrányosabb helyzete Rákospalotához és Újpalotához képest.

Lakásállomány jellemzői

A XV. kerület számottevő lakásállománnyal rendelkezik, kedvezőbb komfortfokozattal. 2011-ben a kerületi lakásállomány 37.158 lakásból, illetve lakóingatlanból állt: ennek 47,3%-a Rákospalotán, 41,9%-a Újpalotán, 10,8%-a Pestújhelyen található. (12. táblázat) A kerületi lakások kb. 5,7%-a önkormányzati tulajdonban van, arányuk az elmúlt években nem változott. 2000-2013 között kismértékű volt a helyi lakásállomány növekedése, amely elsősorban a 2002. évi építkezéseknek köszönhető. Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya (félkomfortos, komfort nélküli, szükséglakás) 3,2% volt a kerületben 2011-ben. Ez mind a fővárosi, mind pedig az országos átlag alatt van. Ugyanakkor a külső pesti kerületek között viszonylag magasnak tekinthető ez az érték. Újpalotán

a legkedvezőbb a lakásállomány összetétele, viszont Pestújhelyen és Rákospalotán az alacsony komfort fokozatú lakások aránya közel másfélszerese a kerületi átlagnak.

Mutató megnevezése	XV. kerület összesen	Pestújhely	Rákospalota	Újpalota
Lakásállomány (db)	37158	4010	17588	15560
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	3,2	5,0	4,7	1,0

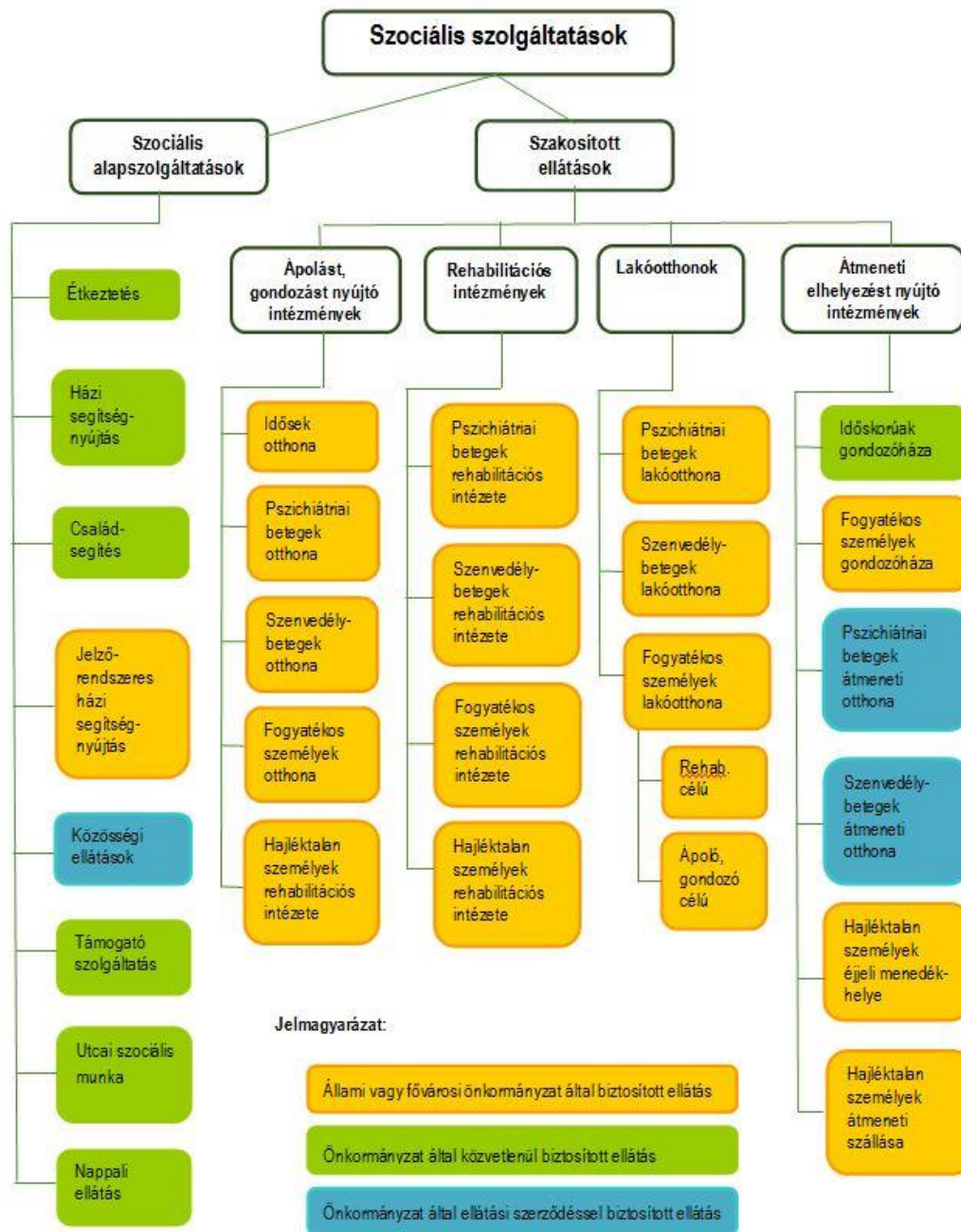
12. táblázat: A lakások száma (db) és az alacsony komfortfokozatú lakások aránya (%) kerületrészenként (2011)

(Forrás: KSH adatközlés)

Nemcsak a kerületi népesség munkaerő-piaci helyzete, hanem a lakásállomány összetétele alapján is látható részben Pestújhely, részben Rákospalota kedvezőtlenebb helyzete a kerületi átlagokhoz képest.

Szociális ellátás

Az Önkormányzat, mint fenntartó a szociális ellátás intézményeit, szolgáltatásait tekintve a hatályos ágazati jogszabályok által előírt, teljes körű ellátást biztosítja. (8. ábra) A szociális szolgáltatásokról szóló 7/2005. (IV. 4.) ök. rendelet 11. § (1) bekezdés alapján az Egészségügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Bizottság minden év március 31-ig egyebek mellett ellenőrzi az Önkormányzat fenntartásában lévő személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények működésének törvényességét. (Forrás: www.bpxv.hu) A XV. kerületben biztosított szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, nappali ellátás, támogató szolgáltatás, közösségi ellátások, utcai szociális munka, míg a szakosított ellátások közül az idősek átmeneti elhelyezése és egyéb átmeneti elhelyezési formák.

8. ábra: Szociális szolgáltatások fenntartói a XV. kerületben
(Forrás: Budapest XV. kerület Szociális térkép felülvizsgálata (2014))

A szociális ellátás önkormányzati fenntartású intézményi háttere a XV. kerületben az Egyesített Bölcsődékre, az Egyesített Szociális Intézményre, és az egyéb szociális intézményekre, szervezetekre épül. Ez utóbbiakat főként alapítványok, részben más kerületek önkormányzatai működtetik és az XV. kerületi Önkormányzattal ellátási szerződésben állnak: pl. pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali és átmeneti ellátása, családok átmeneti otthona, helyettes szülői ellátás stb.

A szociális ellátás központi intézménye a XV. kerületben az Egyesített Szociális Intézmény (ESZI), amely 1999 óta biztosítja a mindenkor hatályos jogszabályok alapján előírt szociális alap- és szakosított ellátásokat a kerületben. Az ESZI intézményei, amelyek az Önkormányzat fenntartásában vannak (Forrás: <http://www.eszixv.hu/>):

- Házi Gondozó Szolgálat: Területi Gondozás keretein belül működik
- Idősek Klubjai: három telephelyen található az Újpalotán, Pestújhelyen és Rákospalotán élők számára (Arany J., Klebelsberg K. u., Kontyfa u.)
- Szociális konyhák: három telephelyen működnek a szociális étkeztetésben, a házi gondozásban és a területi gondozásban
- Gondozó Ház (Időskorúak Gondozóháza): szakosított ellátási forma, átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény időskorúak számára
- Család és Gyermejkölési Központ
- Nappali Melegedő és Utcai Gondozó Szolgálat: XV. kerületben életvitelszerűen tartózkodó hajléktalan személyeknek nyújt szolgáltatásokat
- Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodája: 16-25 év közötti hátrányos helyzetű, munkanélküli fiatalok ellátására fókuszál
- Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona (ÉNO): felnőtt, értelmileg akadályozottak nappali ellátása
- Fejlesztő Gondozó Központ (FENO): működési köre országos intézmény

A Budapest XV. kerület Egyesített Bölcsődék feladata a hatáskörébe tartozó bölcsődék vezetése és eljárni az őket érintő ügyekben. 1997 óta a bölcsődei költségvetés mintegy 75%-át az önkormányzati, 25%-át a központi normatív támogatás teszi ki. A bölcsőde a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 42. §-a alapján a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Az Egyesített Bölcsődéknek összesen 6 tagintézménye van az egyes kerületekben, ezen felül pedig 5 db családi napközi is működik a kerületben magánvállalkozás formájában.

A XV. kerületi Önkormányzat biztosítja a jogszabályban meghatározott, rendszeres megélhetést nyújtó segélyeket, a meghatározott szükségletekhez igazodó támogatásokat, az eseti segélyeket, valamint a természetben nyújtott szociális ellátásokat. Ezeket felül önként vállalt ellátásokkal kiegészíti a helyi támogatásokat (pl. fiatal házaspárok támogatása, újszülöttek támogatása, gyermekélelmezés támogatása előírt normatív támogatásokon felül, székelyek köszöntése, oltási támogatás stb.). *(Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás)*

2015. március 1-jétől bevezetésre került pénzbeli és természetbeni támogatások a XV. kerületben:

- „Palota” rendkívüli támogatás
- „Palota” rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
- „Palota” temetési támogatás
- „Palota” ápolási támogatás
- „Palota” gyógyszer-támogatás
- „Palota” adósságcsokkentési támogatás
- „Palota” lakhatási támogatás
- Köztemetés
- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás (2013.04.01-től pénzbeli ellátás)
- Óvodáztatási támogatás (2015.10.31-től megszűnt)

(Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás)

A XV. kerületben Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció először 2004-ben készült, amelyet 2006-ban, 2008-ban, 2011-ben, 2013-ban és 2015-ben felülvizgáltak és aktualizáltak. A XV. kerület Szociális Szolgáltatástervezési Koncepcióban (2015) a továbbgondolásra tartott területek:

- a fiatalok helyzetének stratégiai vizsgálata,
- az idősek helyzetének stratégiai vizsgálata,
- a kerület elöregedésével összefüggő tennivalók meghatározása
- a helyi kisközösségek erősítésére irányuló törekvések támogatása,
- a munkanélküliség hatásainak elemzése,
- a lakhatás problémakörének elemzése,
- az eladósodás kezelésére teendő intézkedések.

Az 1993. évi III. törvényben előírt kötelezettségeknek eleget téve a XV. kerület Önkormányzat 2004. év októberben létrehozta a Szociálpolitikai Kerekasztalt.

A XV. kerület Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció (2015) által megfogalmazott jövőbeli önkormányzati feladatok a következők:

- az Szt. valamint a végrehajtási rendeletek várható módosításai kapcsán előkészíteni és elvégezni az önkormányzati szociális tárgyú rendeletek módosítását,
- pályázatfigyelés és a szükséges pályázati önrész biztosítása az éves költségvetésben,
- a szociális és gyermekvédelmi intézmények szakmai tevékenységének évenkénti értékelése,
- a szolgáltatástervezési koncepcióban megfogalmazottak megvalósulása érdekében intézkedések megtétele,
- a Szociálpolitikai Kerekasztal összehívása évente legalább két alkalommal,
- a lakosság körében igényként felmerülő szociális szolgáltatások lehetőségének tervezése és vizsgálata,
- a szociális szolgáltatások folyamatos reklámozása a helyi médiumokban, hiszen sok kerületi polgár még mindig nem ismeri a már jelenleg is rendelkezésre álló lehetőségeket, szolgáltatásokat,
- kerületi szociális térkép felülvizsgálata
- civil szervezetekkel való szoros együttműködés fenntartása,
- Szociális Városközpont működtetése,
- Gondozóház új helyen történő elhelyezése, bővítése,
- Helyi Esélyegyenlőségi Program folyamatos teljesítésének figyelemmel kísérése,
- a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizsgálata 2017. évben.

(Forrás: XV. kerület Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2015)

(A XV. kerület humán infrastruktúrájának részletes elemzését az ITS Megalapozó vizsgálat társadalmi helyzetfeltáró munkarésze tartalmazza.)

Esélyegyenlőség biztosítása

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára. A XV. kerület jelenleg aktuális Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018 (HEP 2013-2015) közötti időszakra érvényes. A HEP Intézkedési Terve a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket tartalmazza az Ebktv. 31. §-ának (2) bekezdése szerint. Az intézkedéseket a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend. 5. §-ában foglalt célok figyelembe vételével kell meghatározni. A HEP-t a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el az Ebktv. 31. § (5) bekezdésének előírása alapján, elfogadása során

figyelembe kell venni a települési nemzeti önkormányzatok véleményét. A programalkotás során törekedni kell a települési önkormányzat egyéb fejlesztési terveinek, koncepcióival történő összhangra, amelyek a következők: XV. kerület Önkormányzat Egészségügyi Intézményének Szakmai Fejlesztési Programja 2015; Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2015; Idősügyi és Idősellátási Koncepció 2013-2018; Köznevelési Koncepció 2013-2017;

A XV. kerületi Önkormányzat az esélyegyenlőség megvalósítását prioritásnak tekinti, amely hatással van valamennyi önkormányzati tevékenységre, a kötelező és az önként vállalt feladatok ellátására a helyi szintű közpolitika alakítása során. Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenységeiben, és az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is bevonja. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása. *(Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program 2013-2018)*

A XV. kerületben az esélyegyenlőség helyi szintű biztosításában elsődleges szempont a mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlőségének biztosítása, a férfiak és a nők közötti esélybeli különbségek csökkentése, a hátrányos helyzetű gyermekek közoktatási esélyegyenlőségének megvalósítása, valamint a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének megteremtése. Mindezek mellett a kerület demográfiai folyamatait figyelembe véve szintén cél az időskorú népesség esélyegyenlőségeinek biztosítása a közszolgáltatásokban.

321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok az esélyegyenlőség szempontjából fontos prioritások meghatározásával *(Forrás: HEP 2013-2018)*:

1. mélyszegénységben élők és romák:

- a foglalkoztatási, egészségügyi, szociális helyzet tekintetében:
 - a saját fenntartású intézményekben való foglalkoztatás növelése, a közfoglalkoztatás bővítése, szűrőprogramokban történő részvételi arány növelése, az egészségügyi szolgáltatások elérhetőségének javítása, valamint a gyermekek alultápláltságának csökkentése
- a lakhatási szegregáció tekintetében:
 - területi szegregáció mérséklése
 - megfelelő minőségű közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása
 - a lakosság integrációját támogató közösségfejlesztő programok
 - a tervezett beavatkozások és a településfejlesztési dokumentumok összhangja

2. gyermekek:

- halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai ellátásának javítása
- oktatási intézmények közötti és azokon belüli szegregáció megszüntetése
- oktatási intézmények oktatási hatékonyságában jelen lévő különbségek mérséklése
- tanulók iskolai eredményességében mutatkozó eltérések csökkentése

Az Önkormányzat a köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel). A közszolgáltatások közül az alábbi feladatok ellátása közül a továbbtanulási-, pályaválasztási tanácsadás nem történik meg a kerületben. *(Forrás: XV. kerület Közoktatási Esélyegyenlőségi Programja 2007)*

3. nők:

- nemek eltérő szükségleteinek figyelembe vétele
- nők gazdasági kiszolgáltatottságának csökkentése

- nők elleni erőszak megszüntetése
- hatékony segítségnyújtás a kerületben a családtervezés, anya- és gyermekgondozás területén
- nők arányos részvétele a közéletben, gazdasági életben

4. idősek:

- idősbarát kerület megvalósítása
- idősellátás szolgáltatásainak bővítése
- 60+ Program beindítása Újbuda példájára
- aktív idős kor lehetőségeinek bővítése
- egészségügyi szűrések

(Forrás: XV. kerület Idősügyi és Idősellátási Koncepció 2013-2018)

5. fogyatékkal élők:

- foglalkoztatás helyben
- egészségügyi ellátások elérhetősége
- egészségügyi ellátórendszer és rehabilitációs intézmények közti információáramlásra és együttműködés
- szociális szolgáltatások a rehabilitációban
- közoktatási intézmények elérhetőségére, hozzáférhetőségére
- közintézmények fizikai, illetve információs és kommunikációs akadálymentesítése

Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzatának célja, hogy a XV. kerület olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen, vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az Önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz. Budapest Főváros XV. kerület Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- a) az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- b) a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- c) a diszkriminációmentességet,
- d) a szegregációmentességet,
- e) a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

(Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program 2013-2018)

(A XV. kerület esélyegyenlőség feltételeinek biztosítására vonatkozó intézkedéseinek részletes elemzését az ITS Megalapozó vizsgálat társadalmi helyzetfeltáró munkarésze tartalmazza.)

3.2. A szegregációval veszélyeztetett terület, valamint a krízis- és veszélyeztetett tömbök alkotta akcióterület helyzetelemzése

A KSH szegregátum számítási módszertan alapján egy szegregációval veszélyeztetett terület, valamint a Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten (2014) c. dokumentum alapján krízistömbök és veszélyeztetett tömbök alkotta

akcióterület került kijelölésre a XV. kerületben. A fejezet célja a két körülhatárolt terület általános bemutatása és részletes helyzetelemzése. A két terület helyzetelemzésében külön szempont, hogy a kerület korábbi Antiszegregációs Tervében milyen formában jelentek meg ezek a területek, ha egyáltalán megjelentek, illetve érintették-e a területeket különféle intézkedések és beavatkozások az elmúlt években, és ha igen, akkor ezeknek milyen következményeik, hatásai voltak.

Mindkét terület részletes elemzése egyrészt a statisztikai adatok értékelésére (pl. népszámlálási adatok), másrészt az önkormányzati adatszolgáltatás értelmezésére (pl. helyi támogatások rendszere), harmadrészt pedig az érintett intézmények helyismeretét összegző önkormányzati megbeszélés tapasztalatainak feldolgozására épül. Ez utóbbi megbeszélésre 2016. január 22-én került sor, résztvevői a következő kerületi intézményeket képviselték: általános alpolgármester, Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály; Főépítési Iroda; Ákombákom Óvoda; XV. kerület Orvosi Kamara; Czabán Általános Iskola; Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Budapest XV. kerületi Tankerület; Mozdonyvezető Óvoda; Egyesített Bölcsődék; Egyesített Szociális Intézmény; Palota Holding Zrt. A megbeszélés célja volt a veszélyeztetett terület és az akcióterület helyzetének feltárása, a feltárt problémák intézményhálózatra gyakorolt hatásának értelmezése, valamint problémaorientált javaslatok kidolgozása.

3.2.1. A szegregációval veszélyeztetett terület helyzetelemzése

A KSH alkalmazott módszertana alapján a 2011. évi népszámlálási adatokon alapulva egy szegregációval veszélyeztetett terület került kijelölésre a XV. kerületben. (9. ábra) A veszélyeztetett területen a szegregációs mutató értéke 20% feletti. A KSH módszertan alapján nincs szegregátum a kerületben, tehát olyan terület, ahol a szegregációs mutató értéke 25% felett lenne.

A veszélyeztetett terület határai: Székely Elek utca – Acsa utca – Tarpai tér – Alag utca.

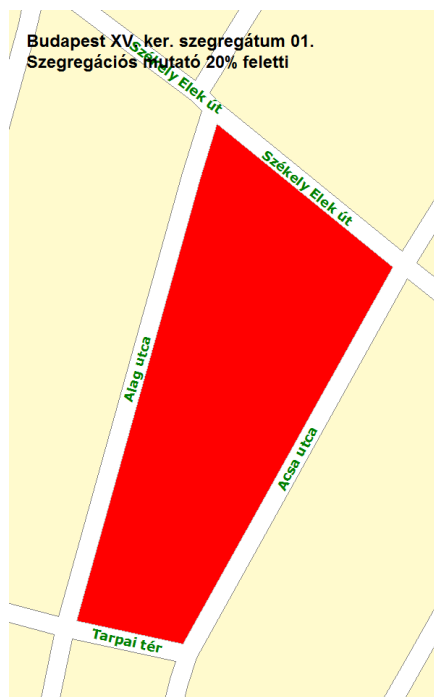
Sem ez a veszélyeztetett terület, sem más szegregátum terület nem jelent meg a korábbi kerületi IVS-ben, ugyanakkor az Önkormányzat felülvizsgálata alapján 11 db veszélyeztetett tömb körülhatárolása történt meg a 2008-as IVS Antiszegregációs Tervében (Forrás: IVS 2008) Emellett a korábbi IVS Antiszegregációs Tervében a XV. kerületi Önkormányzat fontos feladatának tartotta és tartja az esélyegyenlőség biztosítását, amelynek elsődleges célja a szegregáció- és diszkriminációmentesség megvalósítása a kerületben. Ez különösen hangsúlyos a hátrányos, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett társadalmi csoportok esetében, amely csoportok területi koncentráció egy-egy lakótömbhöz köthető a kerületben.

A szegregációval veszélyeztetett terület kis kiterjedésű, kis népességszámmal: összesen 26 lakásban 52 fő él ebben a lakótömbben. A KSH adatszolgáltatása alapján megállapítható, hogy az itt élők társadalmi-gazdasági helyzete kedvezőtlenebbnek tekinthető a városi átlagokhoz képest, azonban halmozottan hátrányos helyzet kevésbé definiálható. A területen élők egyötödének legfeljebb általános iskolai végzettsége van, emiatt a foglalkoztatottaknak is inkább kedvezőtlenebb a munkaerő-piaci helyzete. A veszélyeztetett területen élő népesség egyharmada időskorú, emiatt is magasabb a gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességben belül. A munkanélküliségi ráta a kerületi átlag felét sem éri el.

A veszélyeztetett terület lakásállománya összesen 26 ingatlanból áll: ezek 9%-a egyszobás, amelyek egyúttal pedig komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások. Azaz, a veszélyeztetett terület egy részén rosszabb minőségű lakások találhatóak meg.

Mutató megnevezése	Budapest XV. kerület összesen*	1. veszélyeztetett terület (Székely E. u. - Acsa u. - Tarpai tér - Alag u.)
Lakónépesség száma	79645	52
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya %	12,4	11,5
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya %	62,0	57,7
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya %	25,7	30,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül %	10,2	20,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában %	21,4	11,6
Lakásállomány (db)	37158	26
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya %	3,2	7,7
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül %	32,6	40,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül %	5,9	20,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül %	63,0	55,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya %	35,5	29,2
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	75684	
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya %	26,8	38,1
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül %	50,0	57,7
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) %	11,8	4,5
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) %	7,1	0,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül %	2,5	8,7
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül %	8,4	8,7

* Az oszlop tartalmazza a lakcím nélküli hajléktalanok (83 fő) adatait.

9. ábra XV. kerület veszélyeztetett terület áttekintő (2011)

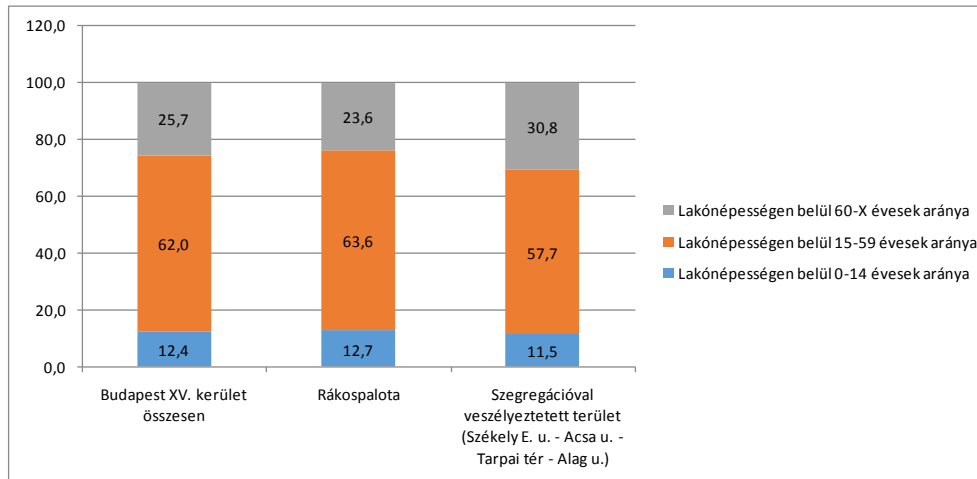
(Forrás: KSH adatszolgáltatás)

A szegregációval veszélyeztetett terület részletes helyzetelemzése

A KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján 52 fő él a szegregációval veszélyeztetett területen, ahol összesen 26 lakóingatlan található. Nincs a területen önkormányzati tulajdonú lakóingatlan, minden ház magántulajdonban van. A családi házakból álló lakótömbben jó állapotú lakóingatlanok találhatóak meg, közülük több felújított. A lakótömb rendezett lakókörnyezetben helyezkedik el.

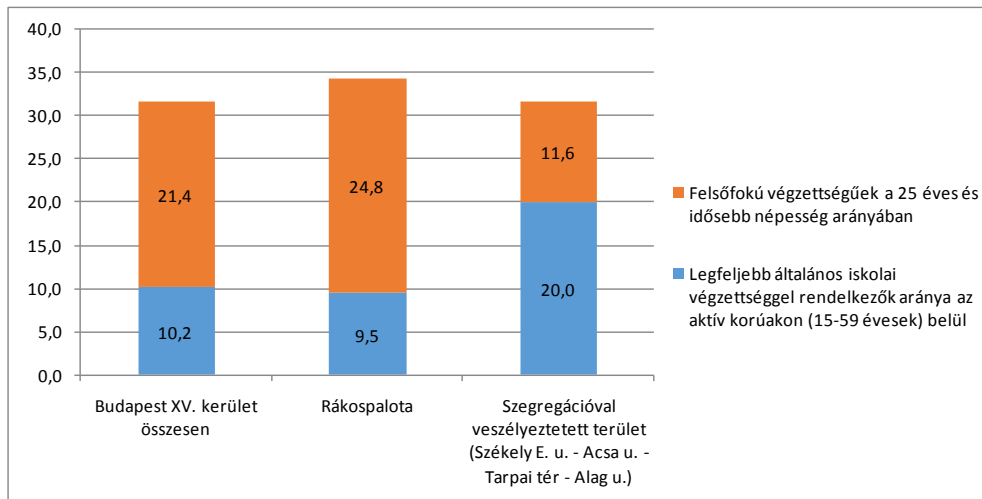
Demográfiai és szociális helyzet

A veszélyeztetett területre inkább az előregedés demográfiai folyamata jellemző. (10. ábra) A területen élő időskorú népesség aránya jelentős mértékben meghaladja a XV. kerület és Rákospalota átlagát. Ugyanakkor ezen a területen alacsonyabb az aktív korú és a fiatalkorú népesség aránya. A 60 év feletti népesség aránya háromszorosa a 14 év alatti népesség arányának. A szegregációval veszélyeztetett területen a XV. kerületi helyzetet tekintve igen kedvezőtlen a lakónépesség iskolai végzettsége. (11. ábra) Az alacsony iskolai végzettségűek aránya kétszerese a kerületi és a rákospalotai átlagnak, míg a diplomások aránya pedig kevesebb, mint a fele a kerületi átlagoknak. A veszélyeztetett terület lakónépességének iskolai végzettsége determinálja a munkaerő-piaci lehetőségeket. (13. és 14. táblázat) A foglalkoztatottak aránya a kerületi átlagok alatt, míg az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya a kerületi átlagok felett van. Azonban a hátrányos helyzetű gazdasági aktivitás nem jár együtt nagymértékű munkanélküliséggel: a veszélyeztetett területen alacsonyabb a munkanélküliségi arány, és nincsenek regisztrálva ott tartós munkanélküliek. A veszélyeztetett területen a háztartások mintegy egyharmada foglalkoztatott nélküli, de ennél néhány százalékponttal magasabb a kerületi és a rákospalotai átlag. (12. ábra)

10. ábra: A veszélyeztetett terület, az ahhoz tartozó kerületrész (Rákospalota) és a XV. kerület lakónépessége korcsoportos összetétele (2011) (%)

(Forrás: KSH adatszolgáltatás)

11. ábra: A veszélyeztetett terület, az ahhoz tartozó kerületrész (Rákospalota) és a XV. kerület lakónépessége iskolai végzettsége (2011) (%)

(Forrás: KSH adatszolgáltatás)

Mutató megnevezése	Budapest XV. kerület összesen	Rákospalota	Veszélyeztetett terület
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül	63,0	63,5	55,6
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	26,8	25,2	38,1

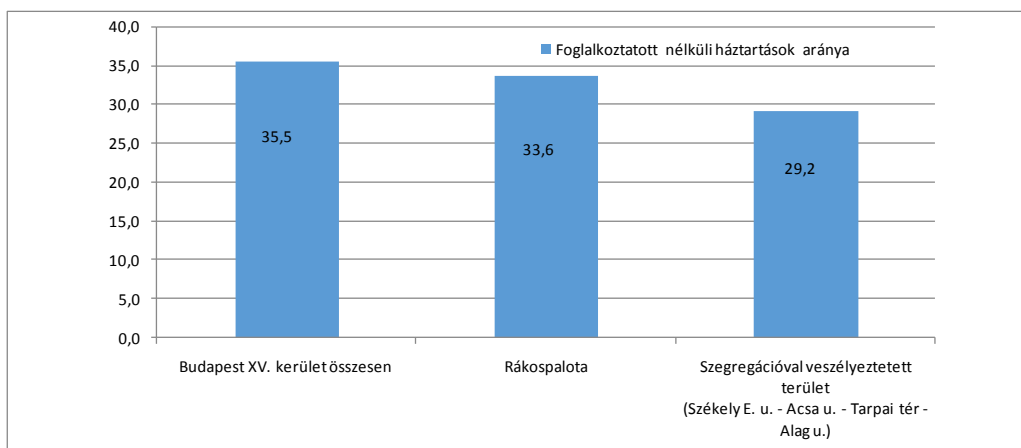
13. táblázat: Foglalkoztatottsági mutatók a veszélyeztetett területen, az ahhoz tartozó kerületrészben (Rákospalota) és a XV. kerületben (2011) (%)

(Forrás: KSH adatszolgáltatás)

Mutató megnevezése	Budapest XV. kerület összesen	Rákospalota	Veszélyeztetett terület
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	11,8	10,7	4,5
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	7,1	6,6	0,0

14. táblázat: Munkanélküliségi arány a veszélyeztetett területen, az ahhoz tartozó kerületrészben (Rákospalota) és a XV. kerületben (2011) (%)

(Forrás: KSH adatszolgáltatás)

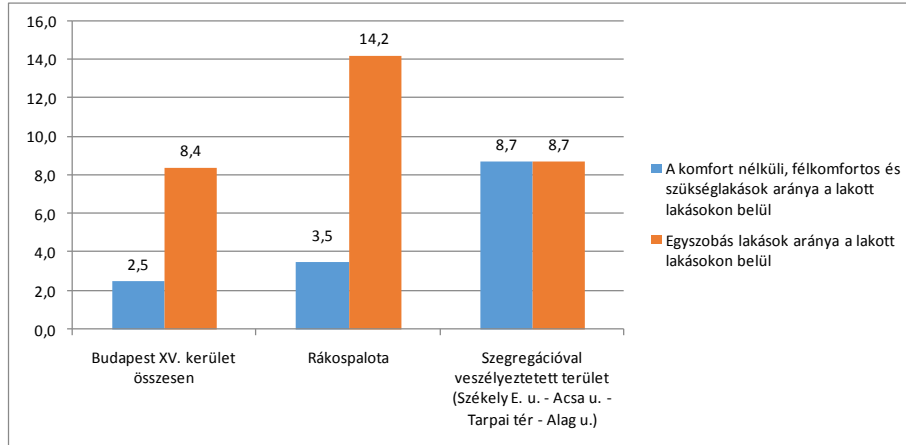

12. ábra: Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a veszélyeztetett területen, az ahhoz tartozó kerületrészben (Rákospalota) és a XV. kerületben (2011) (%)

(Forrás: KSH adatszolgáltatás)

Lakáskörülmények és infrastrukturális feltételek

A statisztikai adatok alapján a XV. kerület veszélyeztetett területén a lakások (26 db) kb. 9%-a rossz állapotú, amelyek 100%-ban egyszobás lakóingatlanok. (13. ábra) Ez a helyzet kedvezőtlenebb lakáshelyzetre utal, mint ami általában a kerületben és Rákospalotán tapasztalható.

13. ábra: A lakások komfortfokozat szerinti mutatói a veszélyeztetett területen, az ahhoz tartozó kerületrészben (Rákospalota) és a XV. kerületben (2011) (%)

(Forrás: KSH adatszolgáltatás)

A 2015. évi önkormányzati támogatások száma alapján nem bizonyított a veszélyeztetett területen élők hátrányos helyzete. (15. táblázat) A lakótömbben élők közül csak 1 fő részesült Foglalkoztatási helyettesítő támogatásban 2015. első két hónapjában. Más jellegű támogatásban nem részesültek az itt élők.

	Veszélyeztetett terület Lakások száma**: 26 db
LFT-ben* részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	0
Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	2015. 01. 01.-2015. 02. 28. között folyósítva: 0 (2015. március 1-ével a járási kormányhivatal folyósítja és tartja nyilván.)
Foglalkozást helyettesítő támogatásban részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	2015. 01. 01.-2015. 02. 28. között folyósítva: 3,9% (2015. március 1-ével a járási kormányhivatal folyósítja és tartja nyilván.)
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	0

15. táblázat: Segélyezési adatok a veszélyeztetett területen a XV. kerületben (2015)

(Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás)

* LFT – Lakásfenntartási Támogatás, amibe beletartozik a normatív, helyi és adósságkezelési LFT egyaránt.

** Lakások száma – A KSH 2011. évi népszámlálási adatainak megfelelően.

Infrastrukturális ellátottság

Az Önkormányzat adatszolgáltatása alapján a veszélyeztetett területen van vezetékes víz, áram, szennyvíz-csatorna, közvilágítás, csak a gázszolgáltatás nincs jelen. *(Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás)*

Egészségre káros környezeti tényezők

A veszélyeztetett területen burkoltak a közlekedési utak. A közterületen nincs illegális hulladéklerakó. A kommunális hulladék elszállítása szervezett, minden háznak saját hulladékgyűjtő kukája van.

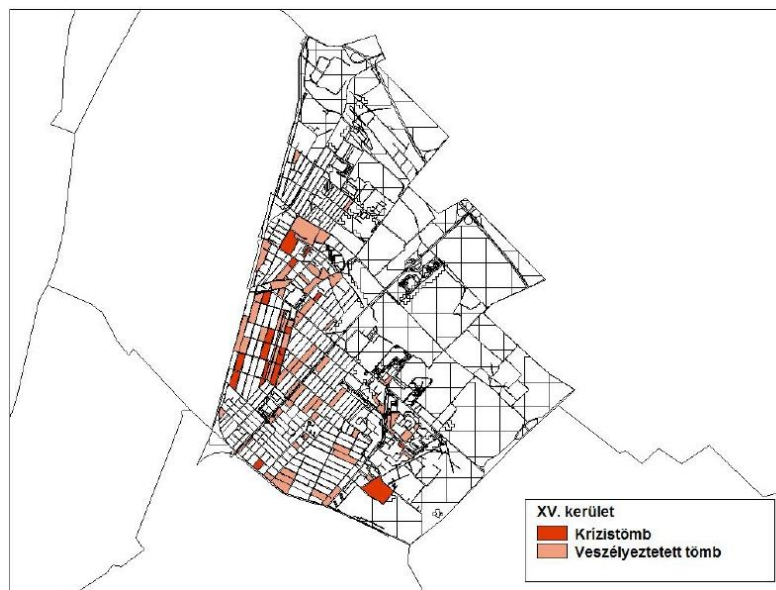
A közszolgáltatások elérhetősége

A veszélyeztetett terület Rákospalota-Kertvárosban található. Ez a rész kismértékben távolabb található Rákospalota központjától, tömegközlekedéssel kb. 15-20 perc távolságra. A terület közelében néhány perc gyalogútra van a buszmegálló, így azzal megközelíthetők az alapvető szolgáltatások és közszolgáltatások. A területtől pár perc gyaloglásra élelmiszerbolt található.

Összegzésként megállapítható, hogy a szegregációval veszélyeztetett terület reális veszélyeztetettségét csak részben támasztják alá a statisztikai adatok, viszont a helyi szereplők (pl. kerületi egészségügyi és szociális szolgáltatások résztvevői) helyismerete és tapasztalatai alapján nem tartozik a kerület hátrányos helyzetű részei közé. A lakosok kedvezőtlenebb társadalmi helyzete leginkább az alacsony iskolai végzettségre és az elöregedésre vezethető vissza, amely miatt a jövőben szükséges az itt élőkre nagyobb figyelmet fordítani a kerületi szociális és egészségügyi ellátásnak.

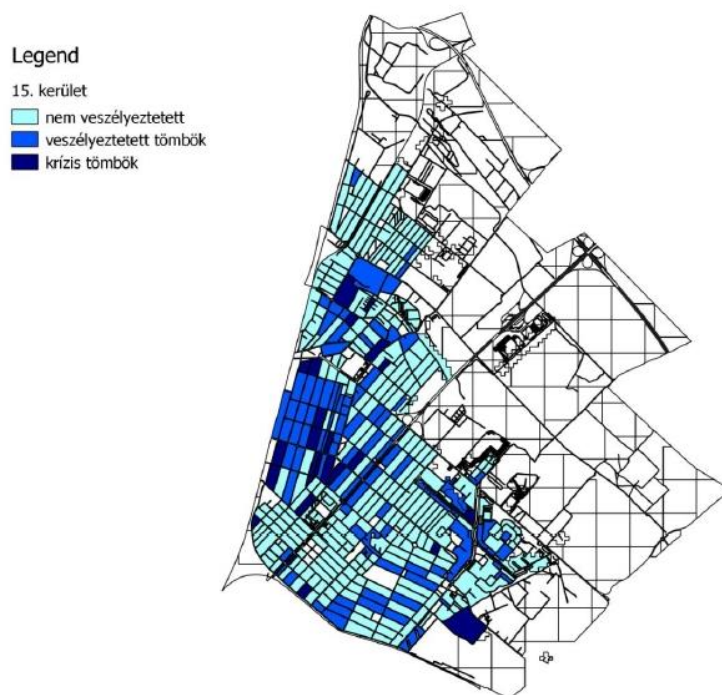
3.2.2. A krízis- és veszélyeztetett tömbök alkotta akcióterület helyzetelemzése

A KSH szegregátumok körülhatárolására vonatkozó számítási módszertana mellett léteznek más módszerek is a krízis- és veszélyeztetett tömbök lehatárolására. (14. ábra) (15. ábra) Budapest kerületeire elkészített „Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten” c. dokumentum (2014) alapján a XV. kerületben megkülönböztethető krízistömb (társadalmi és fizikai mutatók alapján hátrányos helyzetű), veszélyeztetett tömb (társadalmi és fizikai mutatók alapján nem a leghátrányosabb helyzetű, de helyzetének további romlása várható), és ezek alkotta akcióterület (krízis-vagy veszélyeztetett tömbökből és az azokat körülvevő tömbökből az önkormányzat által kijelölt összefüggő terület). Az akcióterületek lehatárolása a KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján történik.

14. ábra: A tömbök legrosszabb 10%-ának lehatárolásával kijelölt krízistömbök a XV. kerületben (2011)

(Forrás: Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten (2014))

15. ábra: A tömbök legrosszabb 20%-ának lehatárolásával kijelölt krízistömbök a XV. kerületben (2011)

(Forrás: Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten (2014))

A Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten (2014) c. dokumentum módszertana alapján a XV. kerületben jelentős számban vannak krízis- és veszélyeztetett tömbök, amelyek a lakás- és népességszám arányában is számottevőek. (16. és 17. táblázat)

10%-os küszöb esetén a XV. kerület lakótömbjeinek 18%-a veszélyeztetett, valamint 6%-a krízistömb. Ezek az arányok meghaladják a budapesti átlagot mind a veszélyeztetett (15%), mind pedig a krízistömb (5%) esetében. Ennek megfelelően a XV. kerület lakásainak 14%-a veszélyeztetett tömbben, 3%-a krízistömbben található, amelyek közül a veszélyeztetett lakások aránya meghaladja a fővárosi átlagot (9%). A XV. kerület népességének 14%-a él veszélyeztetett, és 3%-a krízistömb területén.

	Tömbök száma				Lakásszám				Népességszám			
	nem krízis	veszélyeztetett	krízis	összesen	nem krízis	veszélyeztetett	krízis	összesen	nem krízis	veszélyeztetett	krízis	összesen
XV. kerület	332	81	25	438	28.536	4667	1019	34.222	65.826	11.230	2436	79.492
Budapest	9636	1726	588	11950	678.445	73.303	35.586	787.334	1.465.038	167.454	82.296	1.714.788

16. táblázat: 10%-os küszöb esetén XV. kerületi esetszámok

(Forrás: Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten (2014))

20%-os küszöb esetén a XV. kerület lakótömbjeinek 24%-a veszélyeztetett, valamint 7%-a krízistömb. Ezek az arányok jelentősen meghaladják a budapesti átlagot mind a veszélyeztetett (14%), mind pedig a krízistömb (4%) esetében. Ennek megfelelően a XV. kerület lakásainak 29%-a veszélyeztetett tömbben, 4%-a krízistömbben található, amelyek közül a veszélyeztetett lakások aránya meghaladja a fővárosi átlagot (15%). A XV. kerület népességének 29%-a él veszélyeztetett, és 4%-a krízistömb területén.

	Tömbök száma				Lakásszám				Népességszám			
	nem krízis	veszélyeztetett	krízis	összesen	nem krízis	veszélyeztetett	krízis	összesen	nem krízis	veszélyeztetett	krízis	összesen
XV. kerület	340	76	22	438	29.023	3892	1.307	34.222	66.709	9595	3.186	79.492
Budapest	10.009	1431	510	11.950	683.005	64.663	39.666	787.334	1.477.563	147.986	89.239	1.714.788

17. táblázat 20%-os küszöb esetén XV. kerületi esetszámok

(Forrás: Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten (2014))

A XV. kerületi Önkormányzat egyrészt a Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten (2014) c. dokumentum eredményei, másrészt saját tapasztalatai alapján döntött arról, hogy Rákospalotán koncentráltan megjelenő krízis- és veszélyeztetett tömbök területi elhelyezkedése alapján akcióterületet jelöl ki. (16. ábra, AT1 Szociális városrehabilitáció) Ennek határai: Kerülethatár – Wysocki u. – Nyáry Pál u. – Dugonics u. – Rákos út – Illyés Gyula u. – Bácska u.

Ez az akcióterület 4.000 lakásból áll, ahol több, mint 8.000 ember él. Az akcióterületen koncentráltan vannak jelen krízis- és veszélyeztetett tömbök, valamint a területen jelenlévő társadalmi problémák elsősorban szociális jellegűek, amelyek szociális jellegű beavatkozásokat (pl. szociális városrehabilitáció) igényelnek.

16. ábra: A krízis- és veszélyeztetett tömbök alkotta akcióterület a XV. kerületben – AT 1. (2016)

(Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás)

Az akcióterületen él a XV. kerületi lakosság 10,5%-a, vagyis összesen 8.391 fő. (17. ábra) A helyi lakosság korösszetételében 66%-ot az aktív korúak, 14%-ot a fiatalok, és 19%-ot az idősek tesznek ki. A 14 év alattiak és a 15-59 év közöttiek aránya kismértékben meghaladja a kerületi átlagokat, míg a 60 év felettek aránya 6 százalékponttal elmarad attól. Ennek következménye, hogy viszonylag

fiatalos az akcióterület összetétele, de ennek ellenére a fiatalok arányát meghaladja az idősek aránya, vagyis az idősödés folyamata itt is releváns demográfiai jelenség.

A statisztikai mutatók egy része az akcióterületen élő népesség kedvezőtlenebb munkaerő-piaci pozíciójáról tanúskodnak. Az aktív korúakon belül az alacsony iskolai végzettségűek aránya (12%) meghaladja a kerületi átlagot. Szintén az aktív korúak között a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők a kerületi átlagnak felelnek meg, de ez viszonylag magas értéknek tekinthető (33,7%). Közülük 7,3% alacsonyan képzett: azok, akik foglalkoztatottként alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, többségükben alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban dolgoznak.

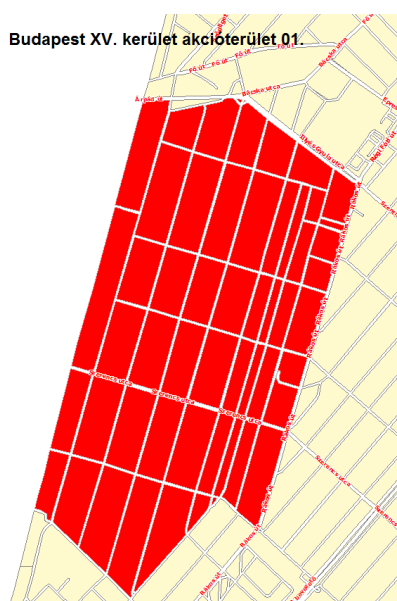
Az akcióterület lakónépességének 48%-a gazdaságilag nem aktív. A munkanélküliségi arány 11,9%, közülük 7% tartós munkanélküli. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 7,1%.

Az akcióterület lakásállomány összesen 4.095 lakóingatlanból áll, amely XV. kerület lakásállomány 11%-a. A lakások közel harmada egyszobás, amely a kerületi átlag több, mint a háromszorosa. Az akcióterületen található lakások 7,6%-a alacsony komfort fokozatú, amely a kerületi átlag duplája. komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 6,3%, amely szintén kétszerese a XV. kerületi átlagszintnek.

Mutató megnevezése	Budapest XV. kerület összesen*	Krizis- és veszélyeztetett tömbök alkotta akcióterület (Kerülethatár – Wysocki u. – Nyáry Pál u. – Dugonics u. – Rákos út – Illyés Gyula u. – Bácska u.)
Lakónépesség száma	79645	8391
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya %	12,4	14,3
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya %	62,0	66,3
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya %	25,7	19,4
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül %	10,2	12,2
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában %	21,4	24,0
Lakásállomány (db)	37158	4095
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya %	3,2	7,6
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül %	32,6	33,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül %	5,9	7,3

Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességén belül %	63,0	62,8
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya %	35,5	31,7
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	75684	
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya %	26,8	27,6
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességén belül %	50,0	47,7
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) %	11,8	11,9
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) %	7,1	7,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül %	2,5	6,3
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül %	8,4	27,1

* Az oszlop tartalmazza a lakcím nélküli hajléktalanok (83 fő) adatait.

17. ábra XV. kerület krízis- és veszélyeztetett tömbök alkotta akcióterület áttekintő (2011)

(Forrás: KSH adatszolgáltatás)

A krízis- és veszélyeztetett tömbök alkotta akcióterület részletes helyzetelemzése

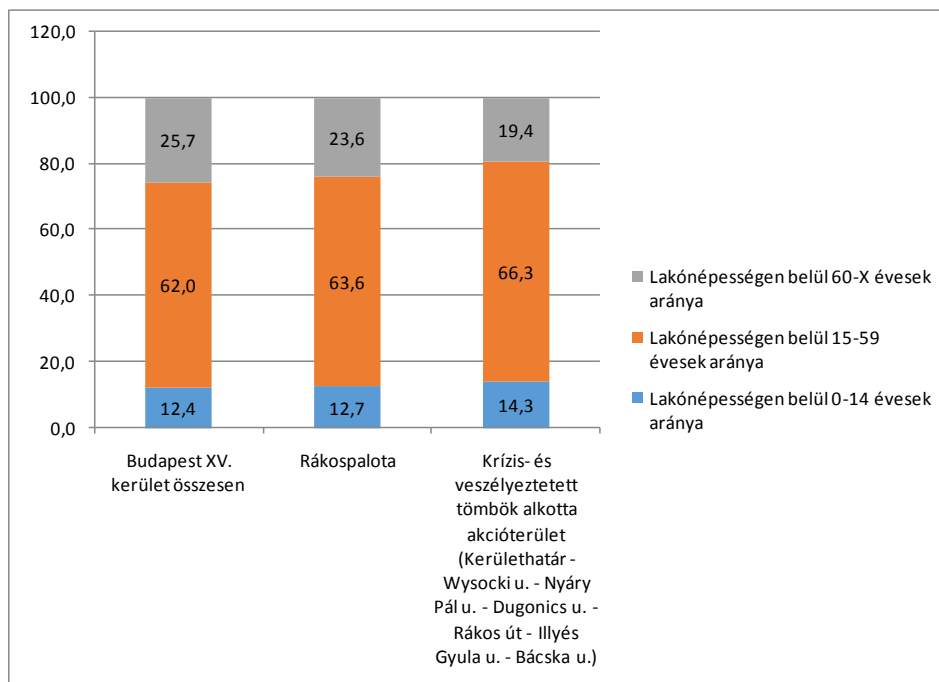
A KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján 8.391 fő él a krízis- és veszélyeztetett tömbök alkotta akcióterületen, ahol összesen 4.095 lakóingatlan található. Az akcióterületen a kerület általános társadalmi jellemzőihez képest koncentráltan jelentkeznek szociális problémák, amelyek főként az

alacsony iskolai végzettségéből, a hátrányos munkaerő-piaci helyzetből, a rosszabb jövedelmi viszonyokból, és így a szegénység különböző formáiból adódnak.

Az akcióterületen él a XV. kerületben található roma népesség jelentősebb hányada. A 2011. népszámlálás alapján 1.063 fő vallotta magát a cigány nemzetiséghez tartozónak, magát, de a kerületi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat tapasztalatai alapján számuk 3-4.000 fő is lehet a XV. kerületben. A kerületi cigány lakosság kb. 20%-a él az akcióterületen: nagyjából a Bocskai u., Bethlen G. u., Eötvös u., Palánk u., Szerencs u., Radda Barnen u. területén.

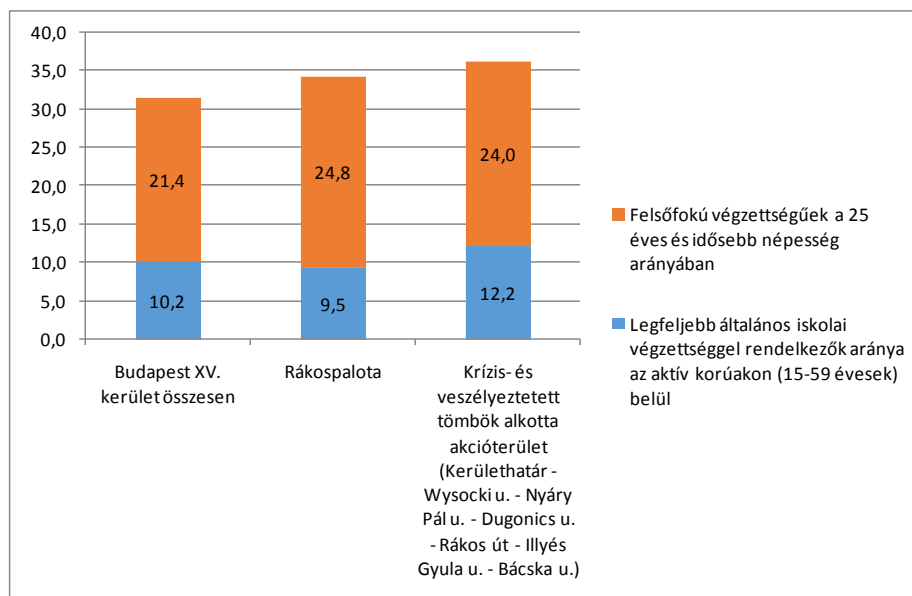
Demográfiai és szociális helyzet

A XV. kerülethez és Rákospalotához képest az akcióterületen legmagasabb a fiatalok aránya. (18. ábra) Az aktív korúak aránya szintén meghaladja a kerületi és kerületrészi átlagokat, ugyanakkor az időskorúak aránya azok alatt marad. Egyrészt fontos, hogy az akcióterületen nagy számban élnek fiatalok, másrészt pedig mivel az időskorúak aránya meghaladja a fiatalok arányát, ezért az idősödés is jellemző az akcióterületre. Az akcióterület népességének kedvezőtlenebb az iskolai végzettsége, mert a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 2-3 százalékponttal magasabb, mint a kerület egészében és Rákospalotán. (19. ábra) A diplomások aránya a rákospalotai átlaghoz hasonló (24%), arányuk tehát kétszerese az általános iskolai végzettségűeknek. A 15-64 évesek között a foglalkoztatottak aránya kismértékben alacsonyabb, közülük 27,6% alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportban dolgozik. Ez kismértékben rosszabbul alakul az akcióterületen, mint a kerületben és Rákospalotán. (18. táblázat) A munkanélküliek és a tartós munkanélküliek aránya az akcióterületen a XV. kerületi átlagszint körül alakul, de mindenféleképpen információhordozó, hogy az akcióterületen élő munkanélküliek nagy része legalább egy évig nem talál munkát. (19. táblázat) A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya néhány százalékponttal alacsonyabb a kerületi és kerületrészi átlagnál, de 31,7%-os arányuk számottevő, és az akcióterületi háztartások legalább harmadának hátrányos helyzetét okozzák. (20. ábra)

18. ábra: Az akcióterület, az ahhoz tartozó kerületrész (Rákospalota) és a XV. kerület lakónépessége korcsoportos összetétele (2011) (%)

(Forrás: KSH adatszolgáltatás)

19. ábra: Az akcióterület, az ahhoz tartozó kerületrész (Rákospalota) és a XV. kerület lakónépessége iskolai végzettsége (2011) (%)

(Forrás: KSH adatszolgáltatás)

Mutató megnevezése	Budapest XV. kerület összesen	Rákospalota	Akcióterület
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül	63,0	63,5	62,8
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	26,8	25,2	27,6

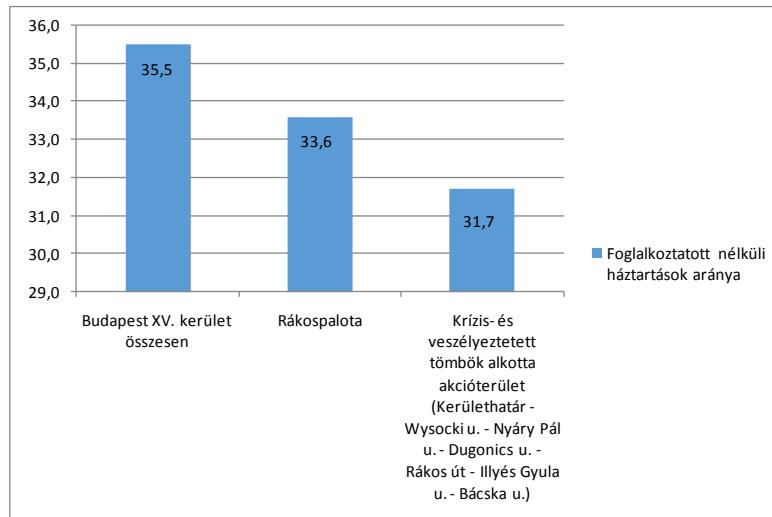
18. táblázat: Foglalkoztatottsági mutatók az akcióterületen, az ahhoz tartozó kerületrészben (Rákospalota) és a XV. kerületben (2011) (%)

(Forrás: KSH adatszolgáltatás)

Mutató megnevezése	Budapest XV. kerület összesen	Rákospalota	Akcióterület
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	11,8	10,7	11,9
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	7,1	6,6	7,0

19. táblázat: Munkanélküliségi arány az akcióterületen, az ahhoz tartozó kerületrészben (Rákospalota) és a XV. kerületben (2011) (%)

(Forrás: KSH adatszolgáltatás)

20. ábra: Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya az akcióterületen, az ahhoz tartozó kerületrészben (Rákospalota) és a XV. kerületben (2011) (%)

(Forrás: KSH adatszolgáltatás)

A KSH 2011-es népszámlálása alapján a krízis- és veszélyeztetett tömbök körülhatárolásában vizsgált statisztikai mutatók a következők (Forrás: *Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten 2014*):

- legfeljebb 8 osztály végzettségűek aránya a 15-59 népességben,
- munkanélküliek aránya az aktívakon belül,
- felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya,
- túlszűfolt lakások aránya az összes lakáson belül,
- szubstandard lakások aránya az összes lakáson belül,
- önkormányzati bérlakások aránya az összes lakáson belül.

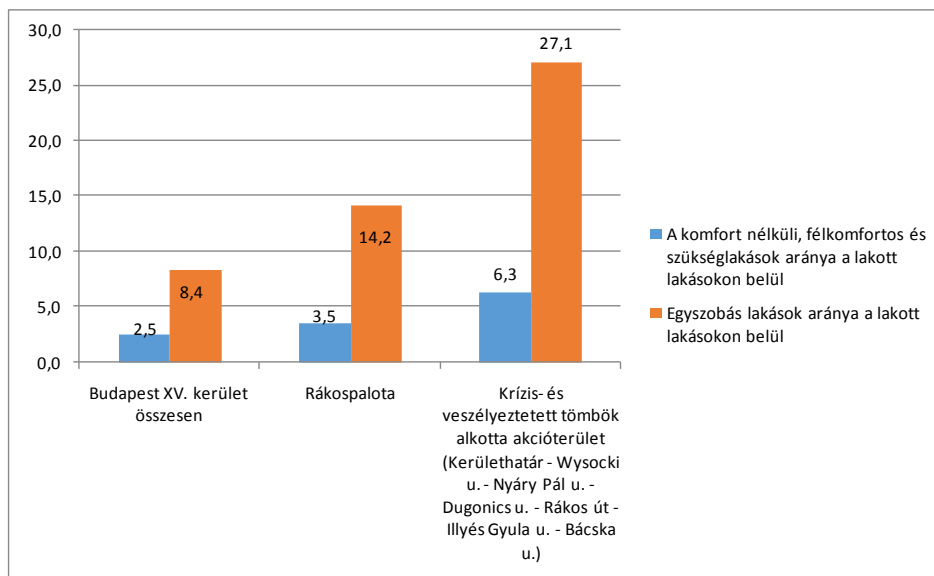
Ezek alapján is a kerületi lakosság hátrányos helyzete elsősorban Rákospalotán és az akcióterületen figyelhető meg, amely alapján különíthetők el a krízis- és veszélyeztetett tömbök. Ezek a tömbök leginkább összefüggően az Önkormányzat által körülhatárolt akcióterületen koncentrálódnak. Tehát a krízis- és veszélyeztetett tömbök definiálásához és körülhatárolásához szükséges társadalmi mutatók önmagukban információhordozók az akcióterületen élő lakosság társadalmi hátrányairól, kedvezőtlenebb szociális helyzetéről. Ezt részletesebben bizonyították az előzőekben bemutatott demográfiai, háztartási, iskolai végzettségre vagy gazdasági aktivitásra vonatkozó statisztikai mutatók.

Lakáskörülmények és infrastrukturális feltételek

Az akcióterület lakásállománya régi építésű, rosszabb műszaki állapotban lévő családi házakból áll. A leromlott állapotú épített környezetben a lakásfenntartás problémái (díjhátralékok) a kedvezőtlenebb társadalmi helyzetre vezethetők vissza. A slumosodás különböző helyi megjelenési formái miatt (üres lakások, olcsóbb fenntartás) a kerület más részeiből kiszoruló lakosok nagy számban költöznek be az akcióterületre. Korábban az önkényes lakásfoglalók kedvelt célterülete volt.

Az akcióterület lakásállományából kb. 30 lakóingatlan van önkormányzati tulajdonban. Az egyes társasházakban vegyesen vannak önkormányzati és magántulajdonú lakások. Az akcióterület elsősorban vannak olyan lakótömbök, amelyek 100%-ban önkormányzati tulajdonban vannak.

A lakáskörülmények alapján az akcióterület hátrányos helyzete tapasztalható a XV. kerületben és Rákospalotán egyaránt. (17. ábra) A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya 3-4 százalékponttal magasabb az akcióterületen, mint a kerületben és az akcióterülethez tartozó kerületrészben. Továbbá itt a legmagasabb (27,1%) az egyszobás lakások aránya, ami a kerületi érték több mint háromszorosa, a rákospalotai érték közel kétszerese. Az akcióterületen túlnyomó többségében az 1900-as évek elején épült földszintes családi házak találhatóak meg, amelyek napjainkra igen rossz műszaki állapotban vannak. Karbantartásukra, állag megővésükre lényegében az itt lakó népesség a rosszabb jövedelmi viszonyaik miatt nem tudott megfelelő figyelmet fordítani. Az akcióterületet az 1990 utáni építkezések kis mértékben érintették, az akkori építési szabályok következtében néhány, a környezetébe nem illeszkedő új lakóépület épült itt, és a meglévő lakásállomány felújítására is csak szórányosan került sor.

21. ábra: A lakások komfortfokozat szerinti mutatói az akcióterületen, az ahhoz tartozó kerületrészben (Rákospalota) és a XV. kerületben (2011) (%)

(Forrás: KSH adatszolgáltatás)

A 2015. évi önkormányzati támogatások száma alapján is megállapítható az akcióterületen élők hátrányos helyzete. (20. táblázat) Az akcióterületen több mint 200 alkalommal nyújtott az Önkormányzat Lakásfenntartási támogatást 2015-ben. Emellett magas volt 2015. első két hónapjában a Rendszeres szociális segélyben és a Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma az akcióterület lakosai között. 2015. év folyamán a Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 130 család részesült, amely összesen 212 gyermeket érintett.

	Akcióterület Lakások száma**: 4095 db
LFT-ben* részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	4,9% (201 db)
Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	2015. 01. 01.-2015. 02. 28. között folyósítva: 0,58% (24 db) (2015. március 1-ével a járási kormányhivatal folyósítja és tartja nyilván.)
Foglalkozást helyettesítő támogatásban részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	2015. 01. 01.-2015. 02. 28. között folyósítva: 1,36% (56 db) (2015. március 1-ével a járási kormányhivatal folyósítja és tartja nyilván.)
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	3,17% (130 család), (5,17% - 212 gyermek)

20. táblázat Segélyezési adatok a krízis- és veszélyeztetett tömbök alkotta akcióterületen a XV. kerületben (2015)

(Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás)

* LFT – Lakásfenntartási támogatás, amibe beletartozik a normatív, helyi és adósságkezelési LFT egyaránt.

** Lakások száma – A KSH 2011. évi népszámlálási adatainak megfelelően.

Az akcióterület lakosainak élethelyzetét jelentősen befolyásolja az oktatási-nevelési intézmények elérhetősége és hozzáférhetősége. Az akcióterület közvetlen közelében található a Czabán Általános Iskola, amely iskolának a beiskolázási körzete kiterjed az akcióterületre. Az iskola az akcióterület legtávolabbi pontjáról is kb. 15-20 perc gyaloglással megközelíthető. Az akcióterületen élő 14 év alatti fiatalok legnagyobb része ebbe az iskolába jár, bár vannak családok, akik a kerület más általános iskoláiba írárták be gyermekeiket. A Czabán Általános Iskolában tanulók megoszlása a 2015/2016. tanévben a következő (Forrás: *oktatas.hu*):

- tanulói létszám: 190 fő
- integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma: 21 fő
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók száma: 49 fő
- hátrányos helyzetű tanulók száma: 19 fő
- ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló száma: 6 fő
- évfolyamismétlő: 25 fő
- magántanuló: 6 fő (közülük 3 fő SNI-tanuló)

A Czabán Általános Iskolában jelentős számban megjelenik a hátrányos és halmozottan hátrányos szociális helyzet. A tanulók 25%-a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, 13%-a évfolyamismétlő, 11%-a integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanuló, 10%-a pedig hátrányos helyzetű. Az iskolában koncentráltan megjelenő szociális problémákra az iskola oktatásprogramja elsősorban a kooperatív tanulási módszerek előtérbe helyezésével reagál, azonban nemzetiségi oktatás vagy egyéb képességfejlesztő módszer nem jelenik meg a helyi tananyagban.

Az akcióterület hátrányos helyzetének fontos információhordozója az adott területen önkormányzati támogatásokban részesülő lakosság aránya. Az alábbi mutatók 2011-2013 közötti átlagos értékei elfogadottak a krízis- és veszélyeztetett tömbök alkotta akcióterületek lehatárolásában Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten (2014) c. alapján. Ezeknek a mutatóknak a 2011-2013 közötti átlagos értékei az akcióterületen a következők:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő háztartások: 208
- közgyógyellátásban részesülő taggal rendelkező háztartások: 472
- aktív korúak ellátásában részesülő taggal rendelkező háztartások: 191

(Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás)

Az eredmények bizonyítják az akcióterület kedvezőtlen társadalmi helyzetét, amely jelentékeny hatással van a helyi ellátórendszerre, annak nagyobb arányú igénybevételére. Az akcióterületen élő időskorú népesség jelenléte miatt meghatározó a gyógyszer-támogatásban (közgyógyellátásban) részesülők aránya. Az időskori elszegényedés egyik velejárója, hogy egyre kevesebben tudják igénybe venni a térítésköteles házi segítségnyújtás különböző formáit. A halmozottan hátrányos helyzetű családok egyszerre több rizikótényezővel is szembenéznek (pl. munkanélküliség, alacsony jövedelem, közműdíj-tartozás), amely növeli az akcióterületen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő háztartások számát.

Infrastrukturális ellátottság

Az Önkormányzat adatszolgáltatása alapján a veszélyeztetett területen van vezetékes víz, áram, szennyvíz-csatorna, közvilágítás, gázszolgáltatás. *(Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás)*

Egészségre káros környezeti tényezők

Az akcióterületen burkoltak a közlekedési utak. A kommunális hulladék elszállítása szervezett. Nemcsak az akcióterületen, hanem a kerület más részeiben is meghatározó jelenség az ún. ágyi poloska jelenléte a háztartásokban, amelyek különböző egészségügyi panaszokat okoznak (pl. bőrkütiések).

A közszolgáltatások elérhetősége

Az akcióterület Rákospalota központjának közvetlen közelében található. Emiatt az akcióterület távolabbi pontjától is kb. 15-20 perces gyalogútra az összes közszolgáltatás megközelíthető. Tömegközlekedés (busz) érinti az akcióterületet több megállóhellyel is. Az akcióterületen található a Rákos úti járóbeteg-szakrendelő, a Csokonai Művelődési Ház. Az akcióterület közvetlen szomszédságában áll a Polgármesteri Hivatal, az Egyesített Szociális Intézmény, és az egyik kerületi Idősek Klubja (Arany J. u.), és a Rendőrkapitányság. Szintén a közelben elérhetők különféle sportpályák. Az akcióterületről néhány perc távolságra található bölcsőde (Fő utcai Bölcsőde), óvoda (Hetedhét Óvoda tagóvodája a Bocskai utcában), és általános iskola (Czabán Általános Iskola). Az akcióterületen belül van a Hubay Jenő Zeneiskola, míg az akcióterület mellett van a Dózsa György Gimnázium.

Összegzésként megállapítható, hogy a krízis- és veszélyeztetett tömbök alkotta akcióterület veszélyeztetettsége több szempontból is igazolható: rosszabb a lakásállomány minősége, a helyi lakosság nagy része hátrányos helyzetű és/vagy idős lakos, a területen megjelenő szociális problémák kezelése pedig a kerületi ellátórendszer nagyobb arányú igénybevételével jár együtt. A helyi

problémák kezelése problémaközpontú megközelítést, integrált szemléletet és komplex hatású beavatkozásokat igényel, amelyek leginkább a szociális városrehabilitáció cél- és eszközzrendszerével valósíthatók meg.

A 2008-as Antiszegregációs Terv fontosabb megállapításai

Budapest XV. kerület Antiszegregációs Terve a korábbi Integrált Városfejlesztési Stratégia (2008) részét képezte: felülvizsgálata 2009-ben, aktualizálása pedig 2012-ben történt meg. Ez a dokumentum a KSH módszertan alapján, a 2001. évi népszámlálási adatoknak megfelelően megállapította, hogy a kerületben nem található szegregátum vagy szegregációval veszélyeztetett terület. (Forrás: IVS 2008)

A KSH 2001-es népszámlálási adatokra támaszkodó szegregátumok, veszélyeztetett területek felülvizsgálata érdekében az Önkormányzat 2007-es adatok alapján megvizsgálta a kerületet, és az IVS 2009-es felülvizsgálata során a rendelkezésre álló legfrissebb adatokkal bővítette a helyzetelemzést. Ennek alapján több hátrányos helyzetű, rosszabb státusú terület került kijelölésre a kerületben (Forrás: Antiszegregációs Terv 2009):

- 1. sz. terület – a Leánynevelő Intézet tömbje: Károlyi Sándor út – Pozsony utca – Szövőgyár utca – Énekes utca – Pisztráng utca – Anyácska utca
- 2. sz. terület – a volt Növényolajgyár menti sáv: Károlyi Sándor út – Anyácska utca – Pisztráng utca – Énekes utca - részben csak volt Horváth Mihály utca
- 3. sz. terület: Részben csak volt Horváth Mihály utca – Mogyoród útja – Régi Fóti út – Csobogós utca – Gubó utca által határolt terület
- 4. sz. terület – munkahelyi terület: Visonta utca – Kanizsai Dorottya utca – Székely Elek út – Harsányi Kálmán utca által határolt terület
- 5. sz. terület – lakótelep 6 családi házzal: Szántó föld utca – Csővár utca – Vághó Ferenc utca – Vácegres utca által határolt terület
- 6. sz. terület: Fő út – Vörösmarty utca – Hunyadi utca – Kazinczy utca által határolt terület
- 7. sz. terület: Régi Fóti út – Cserba Elemér utca – Toldi sor – (90249) hrsz. közterület által határolt terület
- 8. sz. terület: Dobó utca – Oroszlán utca – Rádda Barnen utca – Palánk utca által határolt terület
- 9. sz. terület: Vécsey Károly utca – Rákosmező utca – Fazekas sor – Cserba Elemér utca által határolt terület
- 10. sz. terület: Tóth István utca – Pézsma utca – Taksony sor – Órhely utca által határolt terület
- 11. sz. terület: 3. sz. fő közlekedési út – Rekettye utca – Irány utca – Rákospalotai körvasút sor által határolt terület

Ezek közül a 4. számú terület egyik határa, a Székely Elek utca tartozik a KSH 2011. évi adatai alapján kijelölt szegregációval veszélyeztetett területhez, ami jellegét tekintve munkahelyi terület. Összességében megállapítható, hogy a XV. kerület 2008-as IVS Antiszegregációs Tervében nem szerepelt a szegregációval veszélyeztetett terület. Az Antiszegregációs Tervben foglalt intézkedések elsősorban a 11 db rosszabb státusú terület hátrányainak mérséklésére vonatkoztak, értékelésük alapja elsődlegesen a kerület egészére vonatkozóan az esélyegyenlőséget megvalósító és fenntartó beavatkozások.

Kiemelendő, hogy a korábbi Antiszegregációs Terv 2009. évi felülvizsgálatában az Önkormányzat javaslatára kijelölt 11 db hátrányos helyzetű terület között vannak olyanok, amelyek megjelennek a Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten

(2014) c. dokumentum alapján a krízistömbök és veszélyeztetett tömbök által kijelölt akcióterületen (8. sz. terület), vagy annak közvetlen közelében található (6. sz., 9. sz.) találhatóak. Ennek megfelelően kijelenthető, hogy a korábbi IVS Antiszegregációs Tervében részben már szerepelt a krízis- és veszélyeztetett tömbök akcióterülete néhány lakótömb által, amelyek esetében már korábban definiálták az ott élő lakosság több szempontból is hátrányos helyzetét (pl. lakhatás, foglalkoztatás).

A 2008-as Antiszegregációs Tervben hozott intézkedések megvalósulásának értékelése

A XV. kerület 2008. évi IVS Antiszegregációs Tervében nem jelent meg a szegregációval veszélyeztetett terület, így a dokumentum intézkedéseinek megvalósulása egyrészt a krízis- és veszélyeztetett tömbök akcióterületének egyes részei, másrészt a kerületben az esélyegyenlőség megvalósítása szempontjából értékelhető.

A 2008-as IVS Antiszegregációs Tervében a rendelkezésre álló segélyezési, munkanélküliségi, illetve lakhatási problémák alapján az Önkormányzat a következő utcák lakosaira fordított kiemelt figyelmet és gondoskodott szociális támogatásokról: Oroszlán u., Bocskai u., Arany J. u., Beller I. u., Bethlen G. u., Pázmány Péter u., Kinizsi u., Eötvös u., Apolló u., Nyírpalota u., Kőrakás park 1-8.: Albérlők háza, Palánk u., Páskomliget u. Ezek az utcák korábban sem szegregátumként jelentek meg a kerületben, hanem az ott élő családok, gyermekek halmozottan hátrányos helyzetének megfelelően. A kedvezőtlenebb társadalmi helyzet alapján definiált hátrányos helyzetű utcák közül az Arany J., az Oroszlán u., a Bocskai u., a Beller I. u., a Bethlen G., a Pázmány P. u., az Eötvös u. és a Palánk u. része a krízis- és veszélyeztetett tömbök akcióterületének.

A 2008-as Antiszegregációs Terv fontosabb intézkedései, amelyek célja volt a XV. kerületben élő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű lakosok életminőségének fenntartható javítása, valamint a veszélyeztetett társadalmi csoportok esélyegyenlőségének megteremtése:

- Egyesített Szociális Intézmény (ESZI): az Önkormányzat az ellátás szervezettebbé tétele, a hatékonyság javítása érdekében hozta létre, amelynek kiemelt szolgáltatásai a következők: idősök klubja, házi gondozó szolgálat, értelmi fogyatékosok napközi otthona, családsegítő szolgálat, munkanélkülieket segítő szolgálat, háztartási adósságkezelő tanácsadó, gyermek- és ifjúsági szolgálat.
- Családsegítő Szolgálat: a családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer került kidolgozásra.
- Szociális Foglalkoztató átalakítása gazdasági társasággá: 46 éve működik önálló költségvetési intézményként a kerületi Önkormányzat jóváhagyásával, 2009-től Palota - 15 Nonprofit Kft. néven.
- Önkormányzat részéről önként vállalt feladatok: Helyi támogatás, F fiatal házaspáros támogatása, Születési és Oltási támogatása, Gyermekekélelmezés támogatása, Szépkorúak köszöntése.
- Önkormányzati tulajdonú lakott lakások szolgáltatói díjtartozások törlesztéséhez nyújtott támogatások: Szociális kamatmentes kölcsön, Adósságcsökkentési támogatás, Lakbértámogatás, Lakásépítés, vásárlás, korszerűsítés támogatása, Fűtés korszerűsítés támogatása, Tüzelőutalvány.
- Szociális bérlakáshoz való jutás segítése: szociális alapú bérlemények többségébe roma családok költözhetnek, valamint a Palota Holding Zrt, mint vagyonkezelő a kintlévőségek csökkentése érdekében ún. adósságtérítési cseréket bonyolít le.
- Konkrét célok részletezése különböző fejlesztési dokumentumok révén, ezek folyamatos felülvizsgálata, aktualizálása: Helyi Esélyegyenlőségi Program 2013-2018; Szociális

Szolgáltatástervezési Koncepció 2015; Idősügyi és Idősellátási Koncepció 2013-2018; Köznevelési Koncepció 2013-2017; XV. kerület Önkormányzat Egészségügyi Intézményének Szakmai Fejlesztési Programja 2015; Gyermek- és ifjúsáspolitikai Koncepció 2008-2013; Sportkoncepció 2013-2017.

- Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodája: a 16-25 év közötti hátrányos helyzetű, munkanélküli fiatalok ellátásában információnyújtással, ügyintézéssel, Álláskereső Klub fenntartásával segít a fiataloknak.
- Akadálymentesítés: több közintézményben már megtörtént, de folytatni kell a többi intézményben is.
- Közcélú, közhasznú foglalkoztatás kiszélesítése: közcélú és közhasznú munka szervezése, rehabilitációs foglalkoztatás biztosítása, tanácsadás, Álláskereső Klub működtetése, szociális foglalkoztatás biztosítása Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona gondozottai részére, partnerségi hálózat létrehozása stb.
- Gyermekjóléti ellátások: Család és Gyermekjóléti Központ működtetése, családgondozás, jelzőrendszer működtetése, szociális munka, gyermekek átmeneti otthonának fenntartása, kapcsolattartási ügyelet, bölcsődei férőhelyek növelése stb.

A város egészében megvalósuló, esélyegyenlőséget megvalósító és fenntartó beavatkozások

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program (HEP) elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára. A HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat ötévente, öt év időtartamra fogad el. Elkészítésének szempontjait, az esélyegyenlőségi területeket és a HEP célcsoportjait a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend.) tartalmazza. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet (továbbiakban: 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet) szól.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket tartalmazza az Ebktv. 31. §-ának (2) bekezdése szerint. Az intézkedéseket a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend. 5. §-ában foglalt célok figyelembe vételével kell meghatározni.

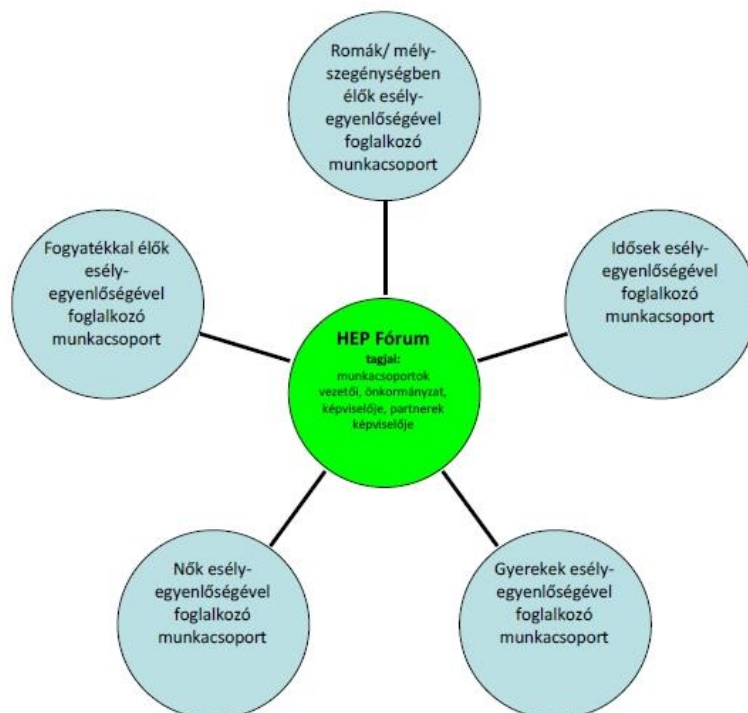
A Helyi Esélyegyenlőségi Programot a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el az Ebktv. 31. § (5) bekezdésének előírása alapján, elfogadása során figyelembe kell venni a települési nemzetiségi önkormányzatok véleményét. A programalkotás során törekedni kell a települési önkormányzat egyéb fejlesztési terveinek, koncepcióival történő összhangra. A HEP elkészítése széleskörű szakmai egyeztetés mellett történik, bevonva a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok számára ellátást, szolgáltatást nyújtó önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, állami és civil szervezetek képviselőit, a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 58/B. §-a által a 2000 fő feletti települések esetében előírt szociálpolitikai kerekasztal képviselőit.

A XV. kerület a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hozott létre és működtet. (18. ábra) A Fórum tagjai: Alpolgármester, az Intézményfelügyeleti és Humán Főosztály vezetője, a szociális és egészségügyi referens, a köznevelési referens, az Egyesített Szociális Intézmény igazgatója

és intézmények vezetői, kerületi vezető védőnő, az Egészségügyi Intézmény képviselője és a Cigány Nemzetiségi Önkormányzat elnöke, tagja. A HEP Fórum feladatai:

- HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselőtestületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselőtestületi döntésre,
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása,
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportok alakíthatók ki az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek. (Forrás: HEP 2013-2018)

22. ábra: Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórum a XV. kerületben

(Forrás: HEP 2013-2018)

Az oktatási esélyegyenlőség feltételeinek széleskörű megteremtése érdekében a XV. kerületi Önkormányzat együttműködik az általános iskolák fenntartójával, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ a XV. kerületi Tankerülettel, és kezdeményező szerepet tölt be a különböző támogató rendszerek kiépítésében.

A foglalkoztatási integráció elősegítése érdekében az Önkormányzat célul tűzte ki, hogy a közfoglalkoztatással az alacsony iskolai végzettségű, a munkaerőpiacról tartósan kiszoruló emberek számára munkatapasztalatot ad, a munkába álláshoz és a jövőbeni sikeres munkavállaláshoz szükséges készségeket fejleszti.

A lakhatási integráció érdekében az Önkormányzat feladatai között kiemelt hangsúllyal szerepel az önkormányzati tulajdonú és szociális bérlakások műszaki megújítása, az épített környezet többfunkciós rehabilitációja. Ennek érdekében cél a lakófunkció megerősítése olyan integrált szociális jellegű beavatkozások megvalósításával, amelyek hátrányos helyzetű családok számára lehetőséget adnak a társadalmi mobilitásra.

Az Önkormányzat a szolgáltatások hozzáférhetőségének érdekében célul tűzte ki a kerületi közintézmények közötti együttműködések szorosabbá tételét, működésük hatékonyságának növelését, a meglévő szolgáltatások tartalomfejlesztését és a különböző szereplők közti hálózatfejlesztést.

3.3. Tervezett beavatkozások a szegregációval veszélyeztetett területen, valamint a krízis- és veszélyeztetett tömbök alkotta akcióterületen

A szegregációval veszélyeztetett területen koncentráltan megjelenő beavatkozások

A szegregációval veszélyeztetett terület általános bemutatása és részletes helyzetelemzése nem támasztotta alá a terület reális veszélyeztetettségét. Azonban mivel a terület korábban nem jelent meg a veszélyeztetett területek között, ezért célszerű a jövőben kiemelt figyelmet fordítani a területen élők társadalmi helyzetének alakulására, és így a terület státuszában bekövetkező rosszabbodás elkerülésére. A helyi esélyegyenlőség biztosításához meghatározott intézkedések figyelembe vételével az alábbi javaslatok segíthetik a veszélyeztetett terület lakossága életkörülményeinek javulását:

- Szociális jelzőrendszer erősítése: a helyi tapasztalatokon alapulva a meglévő jelzőrendszer továbbfejlesztése, például az időskorú népesség ellátása érdekében, vagy a veszélyeztetett gyermekek védelmében.
- Intézményi és szervezeti együttműködés megerősítése: az egészségügyi alap- és szakellátás, valamint a szociális alap- és szakosított ellátások egymásra épülésének, a partnerség elvének hangsúlyozása, civil szervezetek bevonásával.
- Egészségi állapot javítása: a prevencióra épülő egészségügyi alapellátás előtérbe helyezése, szűrővizsgálatok kiterjesztése a veszélyeztetett területen élőkre, aktív időskor lehetőségeinek bővítése.
- Folyamatos kapcsolattartás biztosítása: például gyermekjóléti és családsegítő szolgálat, ifjúságvédelmi referens, szociális munkás, védőnő, háziorvos stb. segítségével félévente vagy évente rendszeres terepszemlék tartása az igények és a lehetőségek felmérése érdekében,

majd a tapasztalatok segítségével környezettanulmány készítése. Az így létrejött szakértői csoport együttműködhet a Helyi Esélyegyenlőségi Fórummal.

- Helyi közösségfejlesztés: helyi kezdeményezések támogatása, civil társadalom erősítése, folyamatos tájékoztatás biztosítása a helyi sajtón keresztül.
- Foglalkoztatási integráció: ennek egyik lehetséges eszköze a közfoglalkoztatás kiterjesztése, kifejezetten a veszélyeztetett területen élők számára. Emellett fontos a munkaközvetítői rendszer fejlesztése, tanácsadás szervezése álláskereséshez, illetve állásbörzék biztosítása.
- Oktatási integráció: képzési programok megvalósítása az eredmények munkaerő-piaci (re)integrációhoz.

A krízis- és veszélyeztetett tömbök alkotta akcióterületen koncentráltan megjelenő beavatkozások

A XV. kerület Önkormányzat tapasztalatai, illetve a Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten (2014) c. dokumentum alapján Rákospalotán kijelölt akcióterület – a krízistömböknek és veszélyeztetett tömböknek megfelelően – olyan szociális problémák területi koncentrációjára hívja fel a figyelmet, amelynek kezelése leghatékonyabban a szociális városrehabilitáció cél- és eszközrendszerével oldható meg. Jelen Antiszegregációs Terv a statisztikai adatelemzés és az érintett önkormányzati intézményekkel szervezett megbeszélés eredményei alapján javasolja az akcióterületen a szociális városrehabilitáció középtávú lebonyolítását. A megoldandó problémák komplexitása és az integrált projektek eredményes megvalósítása érdekében a következő javaslatok támogathatják az integrált szociális városrehabilitációs projektek tervezési és végrehajtási irányelveit:

1. Partnerségi hálózat létrehozása: akcióterület intézményei, civil szervezetei és lakosai között.
2. Problémaorientált forrásallokáció: célja a differenciált forrásfelhasználás, az integrált eszközök alkalmazása, a szociális innovációk ösztönzése.
3. Életminőség hosszú távú javítása: társadalmi célcsoportokra fókuszáló társadalmi és fizikai jellegű fejlesztések, fenntartható megoldások, a fennálló helyzetet tartósan javítani képes beavatkozások révén.

Az Integrált Területi Beruházás részeként a Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program középtávú tematikus céljai a következők:

1. Közszolgáltatási rendszerek integrált, összehangolt működése
2. Városi területek, épített környezet fizikai megújítása
3. Közösségek erősítése, közösségfejlesztés, bizalom erősítése
4. Helyi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatás bővítése érdekében
5. Integrált, differenciált fővárosi lakáspolitikai rendszer kialakítása
6. Bűnmegelőzés, drogprevenció, közbiztonság javítása
7. Tolerancia, elfogadás erősítése, diszkrimináció csökkentése

A középtávú célok megvalósítása hosszú távon a befogadó társadalom megerősödését, a lakosság munkaerő-piaci helyzetének javulását, rehabilitált városrészek létrejöttét, korszerű lakásállomány kialakulását, a fizikai környezet komplex megújulását, és az épített környezet értékeinek megőrzését szolgálja. *(Forrás: Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program 2014)*

Az antiszegregációs és szociális városrehabilitációs fejlesztési irányok jövőbeli követése már középtávon kedvező hatásokkal járhat együtt a XV. kerület akcióterületén. A lakófunkció korszerűsítésére, a lakhatási feltételek javítására és a városfejlesztés társadalmi megújulást célzó (soft) elemeire helyezett hangsúly mellett az elkövetkezendő években még inkább előtérbe kell helyezni az oktatási integráció eredményes megvalósításának tervét. Ezzel a helyi esélyegyenlőség biztosításának feltételei is javíthatók. A fejlesztési célok eléréséhez optimális eszközrendszer lehet az intézményi és szervezeti együttműködés erősítése a kerületben. Mindezek gyakorlati kivitelezéséhez a következő javaslatok segíthetik a krízis- és veszélyeztetett tömbök alkotta akcióterületen élő lakosok hátrányainak leküzdését:

- Épített környezet fizikai megújítása: 100%-os önkormányzati tulajdonban lévő szociális bérlakások korszerűsítése. (Ilyen lakóingatlan található pl. a Pázmány P. utca 106/A. alatt.) Az önkormányzati tulajdonú leromlott épületek felújításával, korszerűsítésével javítható az alacsony jövedelmű, hátrányos helyzetű társadalmi csoportok lakáshelyzete és életminősége. A vegyes tulajdonú (önkormányzati és magán tulajdon is van benne) ingatlanok esetén a tulajdonos társakkal a partnerség kialakítása, aktív kommunikáció, közös finanszírozási konstrukció kidolgozása szükséges az ingatlanok korszerűsítése, felújítása érdekében.
- Megfelelő mennyiségű és minőségű közösségi tér létrehozása: az akcióterületen hiányzó közösségi terek pótlása, a meglévő területek fejlesztése és újraháznosítása, helyi kisközösségeket szolgáló fenntartói szemlélet kialakítása, közterek fenntarthatóvá és biztonságosabbá tétele, zöldterületek minőségének és mennyiségének javítása. A zárt sorú – hézagosan zárt sorú beépítés következtében a parkolási problémák, a forgalmi rend újragondolása az üres, háznosításra váró ingatlanok tekintetében vonzóvá teszi a lakóterületet, így elősegíthető több szempontból (szegregációs, népességösszetétel, épített környezet) a fejlődés, javulás megindulása.
- Hátrányok leküzdését célzó szociális szolgáltatások tartalom- és hálózatfejlesztése: a gyermekek és fiatalok veszélyeztetettsége miatt fontos a meglévő gyermekjóléti szolgáltatások kiterjesztése, a különböző ellátások és szolgáltatások közti szinergiák erősítése, valamint célzott programok kidolgozása.
- Formális és nem formális oktatási programok kidolgozása: cél a hátrányos helyzetű, illetve tanulási problémákkal küzdő gyermekek továbbtanulási esélyeit célzott oktatási programok bevezetése a bölcsődétől kezdve az óvodán át az általános iskoláig (pl. képességfejlesztés, nemzetiségi nyelv és kultúra oktatása). Szintén fontos a köznevelési-közoktatási intézmények számára a más közszolgáltatást nyújtó intézményekkel való együttműködés, a partnerkapcsolatok fenntartása, a helyi családok bevonása, illetve a folyamatos családlátogatások megszervezése. A hátrányos helyzetű tanulók oktatási-nevelési integrációját segítheti a Tanoda, amely tanórán kívüli délutáni foglalkozások keretében nyújt lehetőséget a korrepetáláshoz, tanulószoba jellegű egyéni és közösségi tanuláshoz stb. A tanoda fenntartása, működtetése intézményközi és szervezetközi együttműködésben is megvalósítható, például a kerületi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat támogatásával.
- Szegregáció csökkentése az általános iskolában: a Czabán Általános Iskola infrastrukturális és tananyag fejlesztése a szociokulturális hátrányokat csökkentő felzárkóztató programok indítása érdekében, a meglévő infrastruktúrák (sportpályák), kompetenciák (kooperatív oktatási módszerek) és partnerkapcsolatok (Hubay Jenő Zeneiskola) továbbfejlesztésével az általános iskola művészeti képzésre és sporttevékenységekre irányuló lehetőségei erősíthetők. Ennek

feltétele a diák- és tömegsportozáshoz köthető hiányzó alpinfrastruktúra kiépítése és a meglévő kapacitások bővítése.

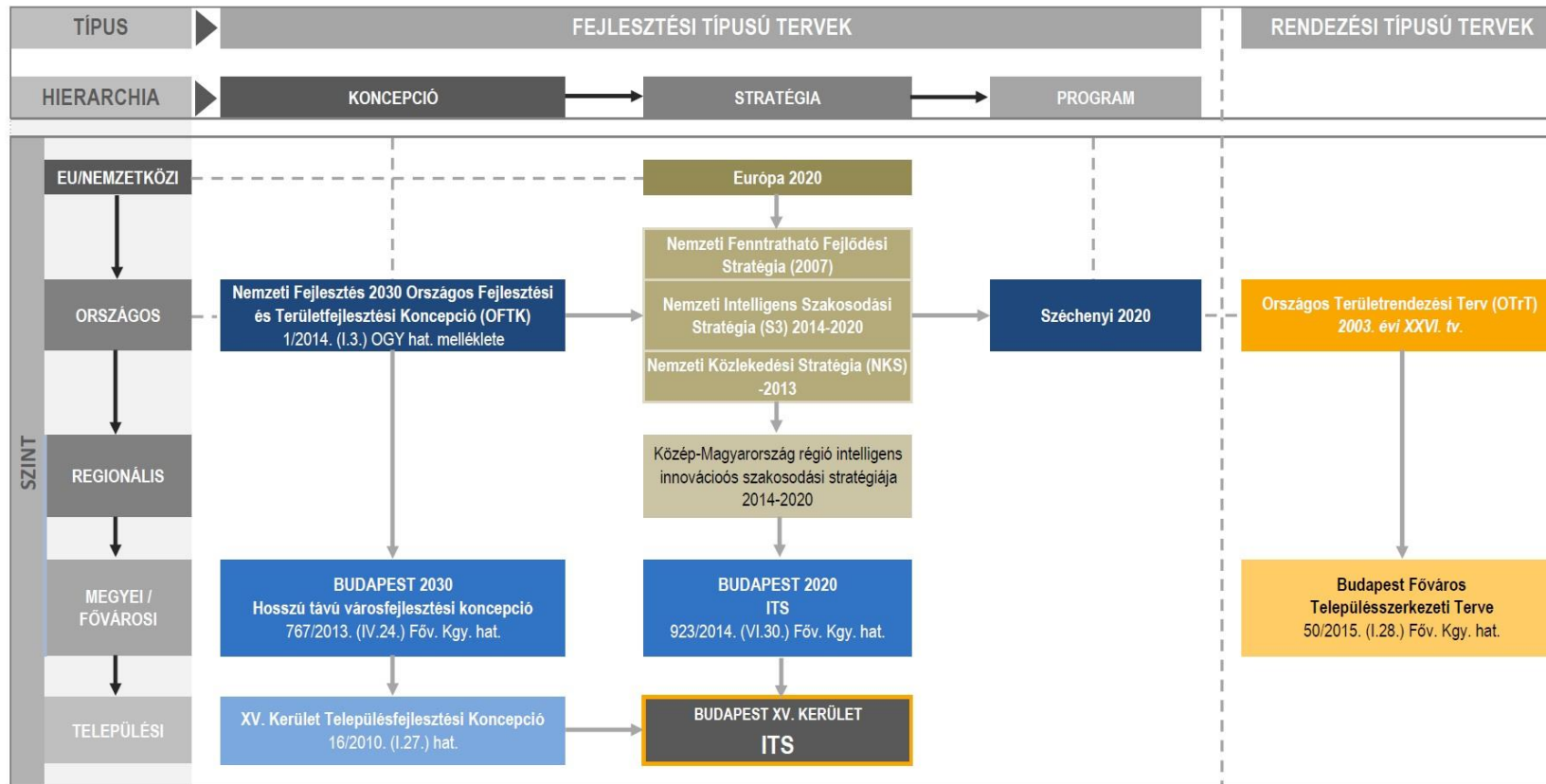
- Foglalkoztatás elősegítése és a munkaerő-piaci helyzet javítása: az esélyjavítás hatékonyságának növelése érdekében ajánlott a kerületben kiépített és jól működő szolgáltatások hálózatfejlesztése, például álláskereső klubok működtetése, tréningek szervezése, tanácsadás és mentorálás, állásközvetítés, szakképesítést nyújtó képzések szervezése, önszorgató csoportok létrehozása.
- Egészségfejlesztési programok működtetése: többszereplős modellek (egészségügyi és szociális ellátók, civil szervezetek) bevezetése, egészségmegőrzésre és betegségmegelőzésre épülő egészségügyi alapellátás erősítése, kerületi szűrőprogramok bővítése és területi kiterjesztése.
- Közszolgáltatási rendszerek integrált, összehangolt működtetése: közszolgáltatást nyújtó állami és önkormányzati intézmények, lakossági önszerveződések és civil szervezetek közötti széleskörű együttműködés rendszerszerű kialakítása, tevékenységeik összehangolása, valamint az intézményi, szervezeti infrastruktúra és a kapacitáshiányos funkciók fejlesztése. Különösen fontos az ifjúsági szociális munkával kapcsolatos tevékenységek előtérbe helyezése (pl. reintegrációs programok), valamint a családsegítők bekapcsolása krízishelyzetek kezelésébe (pl. adósságkezelés, menedzselés).
- Közbiztonság javítása: a közbiztonság javítását célzó intézkedéseknek összhangban kell lenniük az infrastrukturális beruházásokkal (pl. térfigyelő kamerák kiépítése), a függőségeket célzó prevenció eredményes megvalósításával, illetve a különféle bűnmegelőzési eszközök alkalmazásával (pl. utcai szociális munka).

Az Antiszegregációs Terv helyzetértékelésében az akcióterületre vonatkozóan kiemelt problémákra megoldást kínáló szociális városrehabilitációs beavatkozási javaslatok segítik a tematikus, középtávú célok megvalósítását és a hosszú távú célok érvényesülését. A közösségfejlesztés hatékony eszköze lehet az érintettek és meghatározó szereplők bevonása a tervezésbe. Szintén a beavatkozások eredményességét növeli az ágazati és fejlesztési programok kapcsolatának és egymásra épülésének érvényesítése, valamint a valódi partnerség kialakítása a lakossági önszerveződések támogatásán keresztül.

4. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

4.1. A stratégia külső összefüggései

A fejezet célja annak bemutatása, hogy a stratégia (a stratégiai tematikus célok) hogyan illeszkedik a településrendezési eszközökhöz, az ágazati stratégiákhoz és a területfejlesztési tervdokumentumokhoz. Ez az egyes tervdokumentumok tételes vizsgálatával történik, dokumentumonként.

23 ábra: Az Integrált Településfejlesztési Stratégia helye a tervrendszerben

4.1.1. Magasabb szintű tervek és a stratégia összefüggéseinek bemutatása

Széchenyi 2020

2014. január 1-jével új uniós költségvetési időszak indult, ezzel egy időben új fejezet kezdődött Magyarországon az uniós források pályáztatása, kifizetése és felhasználása terén. Az Új Széchenyi Terv sikereinek folytatásaként a következő 7 évben az elmúlt költségvetési ciklus jó gyakorlatait megőrizve, de az esetleges hibákat kiküszöbölve még hatékonyabb pályázati rendszer jön létre, melynek következményeként – remények szerint – felpörögnek a fejlesztések. A korábbi időszakhoz hasonló intenzitással kívánja a kormány lehívni, de még nagyobb hatékonysággal felhasználni a 2014-2020-as időszakban is az ország számára rendelkezésre álló keretösszeget.

A korábbi hét éves periódushoz képest – melynek a legfőbb célja a leszakadt régiók felzárkóztatása volt – a most induló ciklusban az EU más célkitűzéseket vállalt. Ezeket 11 pontban foglalta össze. Az összes tagállamnak a **11 tematikus cél**hoz kell igazítania saját fejlesztési terveit, így mind a 28 ország egy irányba fejlődik majd tovább:

- 1) A kutatás, technológia-fejlesztés és innováció erősítése.
- 2) Az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés, a technológiák használatának minőségének javítása.
- 3) A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági, a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének javítása.
- 4) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban.
- 5) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat-megelőzés és –kezelés előmozdítása.
- 6) A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása.
- 7) A fenntartható közlekedés előmozdítása és kapacitáshiányok megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban.
- 8) A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése.
- 9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem.
- 10) Az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás.
- 11) Az intézményi kapacitás javítása és hatékony közigazgatás.

Az **ITS** a Széchenyi 2020 tematikus célkitűzéseire igazodva határozza meg lokálisan a középtávú célok eléréséhez szükséges beavatkozásokat.

Széchenyi 2020 Tematikus célok	ITS középtávú célok												
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	S11	S12	S13
A kutatás, technológia-fejlesztés és innováció erősítése.		+			++	+++				++			
Az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés, a technológiák használatának minőségének javítása.		+		+	++	++		+		++	+++		
A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági, a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének javítása.		++			++	+++							
Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban.	+					+			+++		++		
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat-megelőzés és –kezelés előmozdítása.									+++		+		+
A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása.		+			+	+			+++	+	+		
A fenntartható közlekedés előmozdítása és kapacitáshiányok megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban.		++			++						+++		
A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése.	+	++			++			+					
A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem.	++						+++	+	+	+		++	++
Az oktatásba, a készségekre és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás.	+			+		+				+	+	+++	
Az intézményi kapacitás javítása és hatékony közigazgatás.							+	+	+	+++	+	+++	

21. táblázat: A Széchenyi 2020 tematikus célok és az ITS középtávú célok kapcsolata

- +++ - Erős kapcsolat
- ++ - Közepes kapcsolat
- + - Gyenge kapcsolat

Közép-Magyarország intelligens innovációs szakosodási stratégiája 2014-2020

A régiók intelligens szakosodás alapú regionális innovációs stratégiája (a továbbiakban: RIS3 stratégia) szerinti ex ante feltétel kikötésével az EU tagállamainak és régióinak eszközeik és képességeik alapján meg kell határozniuk azokat a tudáspecializációkat, amelyek a leginkább illenek innovációs potenciáljukhoz. Ehhez egy „vállalkozói tényfeltárás” jellegű folyamatot kell megvalósítani, azaz be kell vonni az innovációban érintett feleket és a vállalkozásokat is. Az intelligens szakosodás így nem csupán egy felülről vezényelt (top-down) stratégiát jelent, hanem vállalkozások, kutatóközpontok és egyetemek együttműködését a tagállam vagy régió legígéretesebb specializációs területeinek, illetve az innovációt esetleg hátráltató gyenge tényezőknek a feltárását is.

A RIS3 stratégia a 2014-2020 közötti európai uniós költségvetési időszak tervezési időszakához igazodva készült, időtávja megegyezik az EU 2020 stratégiának, az EU 2014-2020 közötti kohéziós politikájának, valamint a hazai Befektetés a jövőbe, Nemzeti Kutatás-fejlesztési Stratégia 2020 időtávjával. A stratégiában meghatározott prioritások a következők:

Ágazati prioritások

1. fejlesztési prioritás: Gyógyszeripari innováció támogatása

1.1 A gyógyszeripar területén működő nagyvállalatok támogatása, megfelelő gazdasági és üzleti környezet megteremtése.

1.2. A gyógyszeripar területén működő innovatív induló vállalatok és KKV-k támogatása, megfelelő gazdasági és üzleti környezet megteremtése.

1.3. A gyógyszeripari fejlesztési források esetében az iparág sajátosságait figyelembe vevő szabályozás alkalmazása (hosszabb megtérülési idő, magasabb támogatási intenzitás, stb.)

2. fejlesztési prioritás: Innováció támogatása az információs technológiák területén

2.1 Az információs technológiák területén működő KKV-k és nagyvállalatok támogatása, megfelelő gazdasági és üzleti környezet megteremtése.

2.2 Az információs technológiák területén működő innovatív induló vállalatok támogatása elsősorban kockázatitőke-programokkal és visszatérítendő támogatások alkalmazásával, valamint részükre megfelelő gazdasági és üzleti környezet megteremtése.

2.3 A KMR-ben tapasztalható támogatási forráshiány megoldása célzott, a régióban az információs technológiák területén működő vállalkozások működésének, a termékek és szolgáltatások piacra vitelének, valamint az akadémiai és vállalati együttműködések, technológiatranszfer támogatása révén

Horizontális prioritások

3. fejlesztési prioritás: Innovációs együttműködés erősítése

3.1 Stratégiai jelentőségű, jelentős nemzetgazdasági innovációkat megalapozó K+F+I együttműködések létrehozása és fejlesztése.

3.2 Felsőoktatási és kutatói alpinfrastruktúra fejlesztése – az innovatív tudásbázis kiválóság alapú erősítése, bővítése (pl. nemzetközi együttműködések) és megtartása

3.3 Akadémiai és vállalati szféra közötti hálózatok építése, tudástranszfer előmozdítása.

3.4 Az innovatív vállalkozások közötti hálózatosodás további erősítése

4. fejlesztési prioritás: Zöld innováció ösztönzése

4.1 Energiahatékonyság növelése innovatív megoldások révén

4.2 Hulladéktermelés csökkentése, hulladékfeldolgozás innovatív megoldásainak támogatása.

4.3 A levegőbe, vízbe, talajba jutó szennyezőanyagok kibocsátásának csökkentése innovatív megoldások révén

4.4. Innovatív zöld vállalkozások versenyképességének növelése, a zöld vállalati megoldások támogatása

4.5 Működő ipari tevékenységek zöldítése.

5. fejlesztési prioritás: Innovatív vállalkozások tevékenységének támogatása

5.1 Piacképes innovatív termékek és szolgáltatások kifejlesztésére képes, innovatív tevékenységet folytató KKV-k és nagyvállalatok régióba vonzása és támogatása, melyek hozzájárulnak a hazai képzett K+F+I munkaerő elhelyezéséhez és megtartásához.

5.2 Innovatív kezdő vállalkozások támogatása, elsősorban kockázati tőke-programokkal és visszatérítendő támogatások alkalmazásával.

5.3 A kreatív ipar területén működő vállalkozások támogatása.

5.4 A bionika területén működő induló vállalkozások és KKV-k K+F+I tevékenységének támogatása

A fenti prioritásokhoz a XV. kerület Integrált Településfejlesztési Stratégiájának S5, S6, S9 és S10 stratégiai céljai kapcsolódnak.

Ezen felül az összes tervezett gazdaságösztönző beavatkozás gyakorlati megvalósítása során hangsúlyt kapnak az együttműködést mutató, innovatív és zöld megoldások.

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)

Az Országgyűlés az 1/2014. (I.3.) határozatával elfogadta a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót (OFTK) hazánk társadalmi, gazdasági és területi fejlődése, valamint környezetminőségének javítása érdekében. Az OFTK egy hosszú távú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg, időtávja 2030-ig szól. A Konceptió a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozóan fejlesztési prioritásokat fogalmaz meg. Az alábbiakban ezeket vetettük össze a kerület Integrált Településfejlesztési Stratégiájának céljaival.

A Konceptió megfogalmaz területpolitikai irányokat is, mint például makroregionális térkapcsolatok feltárása, többközpontú fejlődés, természeti erőforrásainkat védő térszerkezet, melyekkel összhangban vannak a kerületi ITS specifikus céljai.

OFTK Prioritásai	XV. kerület ITS célrendszeréhez illeszkedése
Patrióta gazdaság, kis- és középvállalati bázison, nagyvállalati partnerségben	S2, S5, S6
Fordulat a teljes foglalkoztatottság és a tudástársadalom felé	S2, S5, S6, S12
Útban az erőforrás- és energiahatékonyság illetve az energiatudatosság felé	S9, S11
Népesedési és közösségi fordulat	S1, S7, S10, S12
Területi integráció, térségi és helyi fejlesztések a helyi gazdaság bázisán	S5, S6, S7, S8

OFTK Specifikus Céljai	XV. kerület ITS célrendszeréhez illeszkedése
Versenyképes, innovatív hálózati gazdaság	S2, S5, S6, S11
Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság	S10, S13

Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése	S1, S10
Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I	S1, S12, S13
Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom, roma-integráció	S7, S12
Jó állam, szolgáltató állam és biztonság	S10, S11, S12
Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és környezetünk védelme	S2, S9
Az ország makro-regionális szerepének erősítése	S2, S5, S11
A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat	S8
Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése	
Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése	S9
Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése	S5, S7
Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása	S11

A Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció megyei bontásban határozza meg a fejlesztési irányokat. Pest megye az ország egyik legnépesebb és legnagyobb gazdasági teljesítményű megyéje. A Koncepció az alábbi fejlesztési irányokat határozza meg Pest megyére vonatkozóan:

- gazdaság dinamizálása, befektetés-ösztönzés, innováció és versenyképesség javítása, KKV szektor támogatása
- társadalmi megújulás, közösség és bizalom erősítése, családi értékek előtérbe helyezése, a lakosság egészségi állapotának javítása, az oktatás intézményi- és tartalmi megújítása, területi és társadalmi kohézió, esélyegyenlőség javítása
- térszerkezet fejlesztése, metropolisz térség, belső közlekedési kapcsolatrendszer fejlesztése kiemelten az elővárosi közlekedés, valamint a térségi központok és vonzáskörzeteik tekintetében, vonzó, kiemelkedő környezeti feltételek és életminőséget biztosító tér kialakítása.

Összességében megállapítható, hogy a kerületi ITS célrendszere és beavatkozási területei, prioritásai összhangban vannak az OFTK-ban rögzített prioritásokkal és fejlesztési irányokkal.

Budapest 2030 Hosszú Távú Városfejlesztési Koncepció

Budapest Főváros Önkormányzatának megbízására 2013. áprilisban készült el a főváros hosszú távú fejlesztési céljait meghatározó tervdokumentum, amely a 2030-ig terjedő időszakra vonatkozik.

A főváros kiemelt szerepét emeli ki az országon belül, illetve stratégiai helyzetét a geopolitikai térben. A Budapestre váró legfontosabb kihívásokat 4 pontban foglalja össze és az ezekre adandó válaszokat is meghatározza.

1. Új térségi kihívások: a legfontosabb Budapest versenyképességének és szerepkörének erősítése az európai térben
2. Új környezeti kihívások: a klímaváltozás negatív hatással bír a munkaképes lakosság teljesítőképességére, ezért negatív gazdasági vonzattal bír, illetve az életminőség romlását okozza

3. Új gazdasági kihívások: a fejlesztési forráskészlet égető hiánya tartósan veszélyezteti a főváros gazdaságának épségét

4. Új társadalmi kihívások: az alacsony foglalkoztatottság a város működésére nézve is problémákat vet fel

A Koncepció (Bp. 2030) szemléleti alapvetése, hogy a főváros népességmegtartó erejét növelje, ugyanis a népességszám csökkenése a prosperitás ellen dolgozik. Ennek 3 fontos eleme határozható meg. Az első az élhetőség, amelynek környezeti, gazdasági, illetve társadalmi szempontjai vannak. A második szempont a fenntarthatóság, amelynek legfontosabb eleme a hatékonyabb erőforrás-felhasználás szorgalmazása a pazarlással szemben. A harmadik szempont az esélyegyenlőség, amely a város és környezetének használatát, a gazdaság által nyújtott lehetőségekhez és a humán szolgáltatásokhoz való hozzáférést kívánja elérni, szociális helyzetétől függetlenül.

A Koncepció (Bp. 2030) a fenti kihívásokra reagálva, a szemléleti alapvetések mentén 4 átfogó célt határoz meg, ezen túl 17 célt. Az alábbiakban ezeket vetjük össze az ITS célrendszerével.

Budapest 2030 Hosszú Távú Városfejlesztési Koncepció átfogó céljai	XV. kerület ITS célrendszeréhez illeszkedése
Budapest az európai városhálózat erős tagja	S4, S6, S11
Érték- és tudásalapú, fenntartható gazdaság	S9, S12
Harmonikus, sokszínű városi környezet	S7, S8, S9
Javuló életminőség, harmonikus együttélés	S1, S7, S10, S11, S12, S13

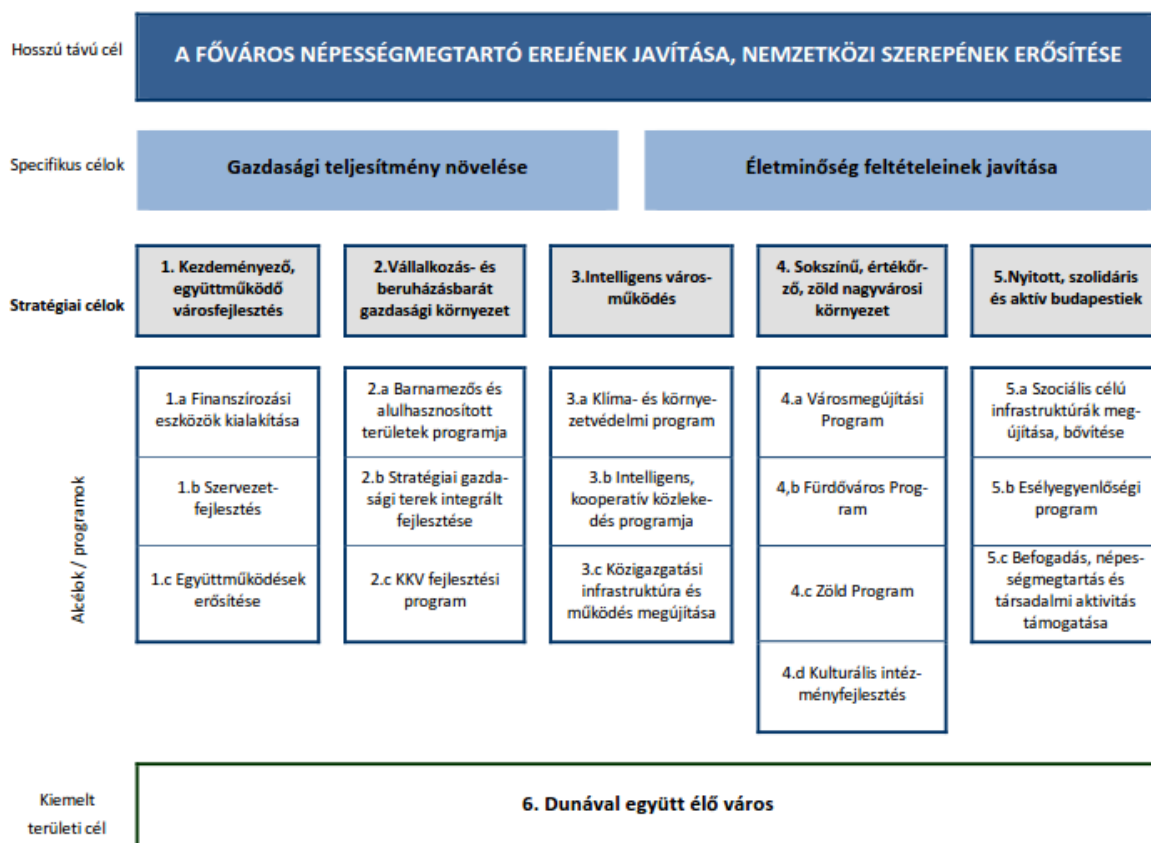
Budapest 2030 Hosszú Távú Városfejlesztési Koncepció céljai	XV. kerület ITS célrendszeréhez illeszkedése
1. Kezdeményező városfejlesztés.	S4, S5
2. Partnerség – a jövő közös tervezése a térségben és országosan	S11
3. Egységes Budapest	S1, S4
4. Budapest nemzetközi és európai szerepkörének erősítése	S2, S11
5. Egészséges környezeti feltételek megteremtése	S9, S10, S13
6. Klímavédelem és hatékony energiafelhasználás	S9, S11
7. Egyedi városkarakter értékalapú megőrzése és fejlesztése	S4, S9
8. A Dunával együtt élő város	
9. Hatékony és kiegyensúlyozott városszerkezet – kompakt város	S8, S9
10. A barnamezős területek a városfejlesztés célterületei	S2, S5
11. Intelligens mobilitás	S11
12. Tudás-, készség- és zöldalapú gazdaságfejlesztés	S2, S5, S6

13. Öfenntartó városgazdálkodási rendszer	S1, S6, S11
14. A kulturális sokszínűség megőrzése és fejlesztése	S7, S12
15. Humán szolgáltatások optimalizálása	S10, S12
16. Igényekhez igazodó, rugalmas lakásstruktúra megteremtése	S1
17. Befogadó, támogató és aktív társadalom	S7

A Budapest 2030 Hosszú Távú Városfejlesztési Koncepció stratégiai céljait, illetve céljait is képviseli, tartalmazza a XV. kerület Integrált Településfejlesztési Stratégiája.

Budapest 2020 ITS

Budapest Főváros Önkormányzatának megbízására 2014 júniusában készült el a főváros integrált településfejlesztési stratégiája, amely a 2020-ig terjedő időszakra vonatkozik, és az alábbi célrendszerrel kapcsolódik Budapest hosszú távú fejlesztési koncepciójához:

24. ábra: Budapest 2020 ITS célrendszere

Forrás: Budapest 2020 ITS

Budapest 2020 ITS tematikus és területi céljai számos ponton illeszkednek a kerületi ITS célrendszeréhez:

Budapest 2020 ITS céljai	XV. kerület ITS célrendszeréhez illeszkedése
Tematikus célok	
1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés	S4, S5
2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet	S2, S5, S6
3. Intelligens városműködés	S4, S11
4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet	S8, S9
5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek	S7
Területi cél	
6. Dunával együtt élő város	

A Budapest 2020 ITS átfogó céljait is képviseli, tartalmazza a XV. kerület Integrált Településfejlesztési Stratégia.

XV. kerület Településfejlesztési Konceptiója

A XV. kerület hosszú távú fejlesztési koncepciója 2009-ben készült el. A Konceptiót a 16/2010. (I.27.) sz. határozattal fogadta el Rákospalota, Pestújhely és Újpalota önkormányzata. A Konceptió a 2013. január 1. előtti jogszabályi környezetnek felel meg, mely a városfejlesztési koncepció részletes tartalmára vonatkozóan kööttségeket nem írt elő.

A Konceptió a kerület társadalmát állítja a középpontba. A jövőkép és az intézkedési terv meghatározása a városlakók igényeinek feltérképezésére alapszik, életminőségük javítása érdekében került meghatározásra. A Konceptió alapvetése szerint az intézkedési terv végrehajtásához szükséges a kerület „szellemi koncentrációjának” megteremtése, a közösség bevonása, egy együttműködő légkör kialakítása. Ezért a Konceptió kidolgozására a széleskörű nyilvánosság bevonásával került sor. Ennek megfelelően a hosszú távú fejlesztési koncepció egyben egy, az operatív cselekvést segítő intézkedési tervet is tartalmaz.

A XV. kerület hatályos Településfejlesztési Konceptiójának céljai	ITS célrendszeréhez illeszkedése
A lakosság életminőségének javítása, komfortérzet növelése	S7, S9, S10, S11, S12
Városközpont és alközpontok kialakítása	S8
Térségközponti szerep erősítése	S2
A kerület lakóinak helyben tartása	S1, S3, S6
A környezetet nem terhelő, tartósan itt tevékenykedő vállalkozások letelepítése	S2, S5, S6
Új munkahelyeket teremtő kis- és középvállalkozások támogatása	S5, S6
Idegenforgalmi kínálat kialakítása, bővítése	S4, S13
A kerület közlekedési problémáinak optimalizálása, az adottságokból gazdasági előnyt teremteni	S2, S11

Belső komfort elemek erősítése, belső kerékpárút hálózat létesítése	S9, S11
Egy egészséges, szociálisan kiegyensúlyozott kerület megteremtése	S7, S9, S10, S12, S13
A kerületben az egészség-iparra alapozott fejlesztési lehetőségek támogatása	S10
Értékek megőrzése, a kerületi identitás erősítése	S3
A zöldellő, tiszta kerület megteremtése. A környezetbarát és környezettudatos városfejlesztési irányelvek következetes alkalmazása	S9
Szoros együttműködés, partnerség kialakítása, a kerület érdekérvényesítésének növelése	S2, S4

A XV. kerület Településfejlesztési Konceptiójának célrendszere jól illeszkedik az ITS-ben megfogalmazott középtávú célokhoz.

Rendezési típusú tervekhez való illeszkedés

Országos Területrendezési Terv

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény célja, hogy meghatározza az ország egyes térségeinek területhasználati feltételeit, a műszaki infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve erőforrások védelmére. Az Országos Területrendezési Terv – mint felsőbbrendű területrendezési jogszabály (A TSZT figyelembevételét a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 3. – §-a írja elő) – adja meg a keretet, amelyben az ITS készült, ezáltal teljeskörűen illeszkedik ahhoz.

Budapest Főváros Településszerkezeti Terve

A XV. kerület területére vonatkozó településszerkezeti terv, a Fővárosi Közgyűlés 50/2015.(I.28.) Főv. Kgy. határozatával elfogadott Budapest főváros településszerkezeti terve. Budapest új településszerkezeti terve a főváros teljes közigazgatási területére, a hosszú távra szóló terv, 10 évet meghaladó időtávlatra készült. Az Étv. 2. § alapján a településszerkezeti terv „a településfejlesztési koncepcióban foglalt célok megvalósítását biztosító, a település szerkezetét, a területfelhasználást és a műszaki infrastruktúra-hálózatok elrendezését meghatározó terv”. Budapest új településszerkezeti terve (a rendezési szabályzattal együtt) – mint felsőbbrendű jogszabály – adja meg a keretet, amelyben az ITS készült, ezáltal teljes körűen illeszkedik ahhoz.

Egyéb Nemzeti fejlesztési dokumentumokhoz való illeszkedés

Magyar Növekedési Terv

A hazánkkal szembeni befektetői bizalom erősítése és a gazdasági környezet kiszámíthatóságának érdekében elkészült a Magyar Növekedési Terv a Nemzetgazdasági Minisztérium megbízásából 2011-ben. A Terv célja a hazai gazdaság nettó exportjának maximalizálása, emellett a külföldi közvetlen tőkebefektetések ösztönzése.

A Magyar Növekedési Terv célkitűzései a hozzáadott érték növekedés, a foglalkoztatás bővítés, az import kiváltása, a határon átnyúló gazdasági kapcsolatok kiépítése, és mindezek fenntarthatósága.

A XV. kerület Integrált Településfejlesztési Stratégiája első sorban a gazdaságfejlesztési tematikus célkitűzésein keresztül illeszkedik a Magyar Növekedési Terv célrendszeréhez.

Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia

Az Országgyűlés 2013. március 25-i ülésnapján elfogadta a 2012-2024 közötti időszakra szóló Keretstratégiát. A Stratégia célja, hogy hozzájáruljon a nemzeti egyetértés kialakulásához a fenntarthatóságról.

„A fenntartható fejlődés az ember boldog és értelmes életvitelének előmozdítását és a közjó kiteljesedését célozza úgy, hogy az emberi tevékenységek a Föld környezeti eltartó-képessége szabta határokon belül maradnak, és a gyarapítható, fejleszthető emberi, társadalmi és gazdasági erőforrások terén gondoskodunk ezek megfelelő mennyiségi és minőségi állapotának fenntartásáról, bővítéséről, illetve javításáról.”

A Keretstratégia szerint biztosítani kell az emberi, társadalmi, természeti és gazdasági erőforrások fejlesztéseit. Ennek eszköze az egyéni, családi, vállalkozói, civil és kormányzati felelősség egyensúlyban tartása.

NFFK stratégia céljainak rendszere	ITS célrendszeréhez illeszkedése
Emberi erőforrások: demográfia, egészség, tudás, társadalmi kohézió	S1, S7, S8, S10, S12, S13
Társadalmi erőforrások: bizalom infrastruktúrájának erősítése, a munka társadalmi körülményei, családi értékek erősítése, múlt örökségének ápolása, kulturális fejlesztések	S1, S6, S7, S8
Természeti erőforrások: biodiverzitás, megújuló természeti erőforrások, környezeti terhelések csökkentése, nem megújuló természeti erőforrások	S9, S11
Gazdasági erőforrások: a vállalkozói tőke és az innováció erősítése, a foglalkoztatás bővítése, költségvetési politika, életpálya-finanszírozás	S2, S5, S6

Jelen ITS stratégiai céljai és az NFFK stratégiai céljainak rendszere közötti összhang biztosított.

Nemzeti Környezetvédelmi Program

A Program a stratégiai irányításról szóló 38/2012. (III. 12.) Kormányrendelet előírásai szerint szakpolitikai stratégia, az átfogó környezetügyi szakpolitikai területre vonatkozó jövőkép elérésének stratégiai tervdokumentuma. A környezetvédelmi törvénnyel összhangban az emberi egészség védelmét, a természeti erőforrások és értékek megőrzését, fenntartását tartja fontosnak és a környezettel, annak védelmével, veszélyeztető tényezőkkel foglalkozik. A Program 2014-2019 közötti időszakra szól, kitekintve 2020-ra.

Nemzeti Környezetvédelmi Program stratégiai céljai	ITS célrendszeréhez illeszkedése
Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása	S1, S6, S7, S10, S11, S12, S13

Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata	S8, S9, S11
Az erőforrás-takarékosság és a – hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése	S2, S5, S6

A Nemzeti Környezetvédelmi Program céljai megjelennek a XV. kerület ITS stratégiai céljai között.

Nemzeti Energiastratégia

A globális környezeti hatások következtében az energia területén szemléletváltásra van szükség az energiaellátás hosszú távú biztosítása érdekében. A célok elérése érdekében öt fontos törekvést fogalmazott meg a Stratégia: az energiatakarékosság és energiahatékonyság fokozása, a megújuló energiák részarányának növelése, a közép-európai vezetékhalózat integrálása és az ehhez szükséges határkeresztező kapacitások kiépítése, az atomenergia jelenlegi kapacitásainak megőrzése, valamint a hazai szén- és lignitvagyon környezetbarát módon való felhasználása a villamosenergia-termelésben.

Az energiahatékonyság, a versenyképesség és fenntarthatóság megjelennek a kerületi ITS középtávú céljai között, tehát az illeszkedés teljes mértékben teljesül a Nemzeti Energiastratégia dokumentummal.

Nemzeti Közlekedési Stratégia

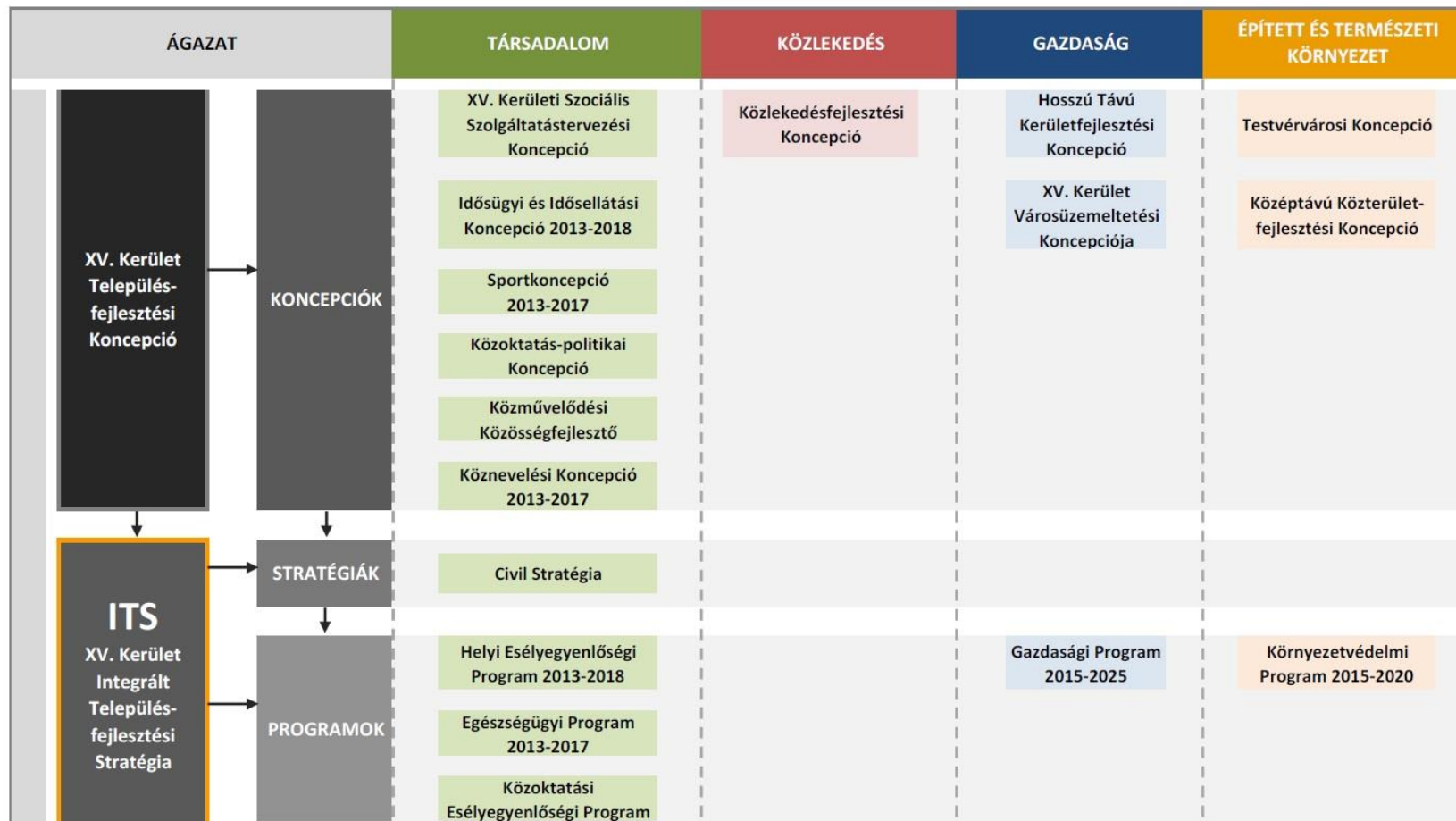
A Nemzeti Közlekedési Stratégia a magyar közlekedés hosszú távú nemzeti fejlesztési terve. Meghatározza a stratégiai irányt 2030-ig, távlati kitekintéssel 2050-ig, egy első ütemmel 2020-ig.

Nemzeti Közlekedési Stratégia céljai		ITS célrendszeréhez illeszkedése
Környezetre gyakorolt hatások javulása		S7, S9, S11
Egészség- és vagyonbiztonság javulása		S6, S10, S13
Gazdasági növekedés elősegítése		S2, S5, S6
Foglalkoztatás javulása		S6, S12
Lakosság jólétének javulása		S1, S3, S7, S10, S11, S12, S13
Területi egyenlőtlenségek mérséklése		S7, S8, S11
Társadalmi igazságosság, méltányosság javulása		S7, S11, S12
Nemzetközi kapcsolatok erősítése		S2, S4
Társadalmi szinten hasznosabb közlekedési szerkezet kialakítása	Hasznosabb közlekedési módok erősítése	S11
	Hasznosabb személy- és áruszállítás erősítése	S2, S11
Szolgáltatások színvonalának és hatékonyságának növelése	Szállítási szolgáltatások nyújtásának javítása	S2, S11
	Közlekedés fizikai rendszerelemeinek javítása	S11

A Nemzeti Közlekedésfejlesztési Stratégia és a kerületi ITS közötti összhang biztosított.

4.1.2. A stratégia és a város ágazati dokumentumai közötti összefüggések bemutatása

A településfejlesztési koncepciót és stratégiát települési szintű ágazati fejlesztési dokumentumok „kísérik”. Az ITS a kerület már korábban elkészült ágazati fejlesztési dokumentumaiban foglalt helyzetleíró részekre is támaszkodik a helyzetfeltárás, helyzetelemzés fejezeteiben, valamint a stratégiai fejezetben figyelembe veszi a települési szintű ágazati dokumentumokban megfogalmazott célokat, beavatkozásokat.

A településfejlesztési koncepciót és stratégiát települési szintű ágazati fejlesztési dokumentumok „kísérik”. Az ITS a kerület már korábban elkészült ágazati fejlesztési dokumentumaiban foglalt helyzetleíró részekre is támaszkodik a helyzetfeltárás, helyzetelemzés fejezeteiben, valamint a stratégiai fejezetben figyelembe veszi a települési szintű ágazati dokumentumokban megfogalmazott célokat, beavatkozásokat.

Gazdasági Program 2015-2025

A Programot a 244/2015. (IV.22.) sz. határozattal fogadta el a XV. kerület önkormányzata. A Program középtávú, tíz éves időtartamra készült, több ágazat fejlesztési irányait átfogóan mutatja be. A korábban megfogalmazott fejlesztési célokat aktualizálja, a projekteket azok aktualitása és fontossága szerint emeli ki.

A Program alapvetése szerint az egyes ágazatok fejlesztési céljainak együttes tárgyalásával, átfogó rendszerbe állításával rögzíteni tudja azokat a legfontosabb kerületüzemeltetési feladatokat, amelyekkel a kerület lakosságának életminőségét lehetőleg minden téren javítani tudja. Az egyes ágazatok fejlesztési projektjeinek áttekintése után megfogalmazza az önkormányzat aktuális feladatait. Ennek megfelelően a fejlesztési hangsúlyok az egyes fejlesztési elemek prioritása szerint kerültek megfogalmazásra.

A XV. kerület 2015-2025 időszakra szóló gazdasági programjának célkitűzései valamint a jelen ITS stratégiai céljai között az összhang teljes mértékben biztosított. A gazdasági program céljai és a stratégiai célok közti összefüggést a következő táblázat mutatja be:

A Gazdasági Programban kitűzött célok	ITS célrendszeréhez illeszkedése
Közműfejlesztés	S5, S11
Közlekedési rendszer, úthálózat, parkolás fejlesztése	S8, S11
Zöldfelületek, fasorok, parkok fenntartása, fejlesztése	S7, S9
Játszóterek fenntartása, fejlesztése	S1, S9
Közterületek megújítása, biztonsága, tisztasága	S7, S9, S13
Hulladékkezelés, hulladékgazdálkodás fejlesztése	S9
Panelkorszerűsítési, energiatakarékosági célok	S7, S9, S11
Gazdaságfejlesztés, vállalkozásfejlesztés és munkahelyteremtés a településrendezés, intézményfejlesztés eszközeivel	S2, S5, S6
Szociális és egészségügyi ellátás fejlesztése	S10
Közoktatás, kultúra és sport fejlesztése	S12, S13
Épített és természeti értékek védelme, helyi identitás erősítése	S3, S9
Közbiztonság növelése	S7, S8, S9
Intézményhálózat fejlesztése	S10, S12
Ingatlanguzdalással összefüggő fejlesztések	S4, S11
Civil szervezetekkel, egyházakkal, nemzetiségi önkormányzatokkal való együttműködés erősítése	S8, S12

Közlekedésfejlesztési Konceptió

A 2011-ben készült Közlekedés-fejlesztési Konceptió 15 év távlatában vizsgálja a szükséges beavatkozásokat. Felülvizsgálatára 2014-ben került sor.

A célok rendszerezése a területi érintettségnek megfelelően történt. A fejlesztési hangsúlyok a Közterület-fejlesztési Konceptióval összhangban vannak.

A Közlekedés-fejlesztési Konceptió által kiemelt célok:

- az agglomerációval kapcsolatos átmenő forgalom megállítása a városhatáron, melyhez P+R parkolók, eszközváltó csomópontok, kapacitív közösségi közlekedési hálózatok kiépítése szükséges,
- a közösségi közlekedési rendszer minőségi fejlesztése, alternatíva biztosítása az egyéni közlekedéssel szemben, a város működőképessége érdekében az egyes területek közötti hiányzó közúti kapcsolatok pótlása,
- hangsúlyos - a lakossági igény jelentkezése miatt is – a kerékpáros infrastruktúra fejlesztése.

Közlekedésfejlesztési Konceptió fejlesztési területei	ITS célrendszeréhez illeszkedés
Úthálózati fejlesztések, csomópont (át)építések	S2, S5, S8, S11
Közösségi közlekedés fejlesztése	S11
Gyalogos, kerékpáros közlekedés fejlesztése	S1, S9, S11, S13
Parkolás	S11
Forgalomcsillapítás	S1, S9, S11

Középtávú Közterület-fejlesztési Konceptió

A Közterület-fejlesztési Konceptió két nagyobb fejlesztési irányt érint. A dokumentumban azok a helyzetelemző adatok és vonatkozó célok kerülnek meghatározásra, melyek a kerület átfogó közlekedési fejlesztése mellett, a zöldfelületek és közösségi létesítményeik fejlesztését alapozzák meg.

A Közterület-fejlesztési Konceptió hat kiemelt fejlesztési irány mentén halad:

- Közlekedés
- Zöldfelület
- Sport és kultúra, szabadidő
- Környezetvédelem, hulladékgazdálkodás
- Közbiztonság
- Gazdasági hasznosítás

A konceptió végrehajtásának ütemezése előirányzatokat nem tartalmaz. A fejlesztési hangsúlyok a kerület hosszú távú fejlesztési konceptiójával összhangban van.

Középtávú Közterület-fejlesztési Konceptió fejlesztési területei	ITS célrendszeréhez illeszkedés
A gyaloglás és kerékpározás előtérbe helyezése érdekében összefüggő kerékpárút hálózat kiépítése	S9, S11
A közösségi közlekedési hálózat megfelelő lefedettségének biztosítása Pestújhely és Rákospalota-kertváros kevésbé ellátott területein	S9, S11
A kerület a Kőrakás parkban elsőként megvalósult parkoló mintájára, elsősorban a lakótelep területén további őrzött parkoló mezők kialakítása	S8, S9, S11

„Miénk a ... tér!” közterület-fejlesztési pályázat folytatása: a kerület tereinek, teresedéseinek közösségi alapú tervezése, felújítása és fenntartása	S1, S3, S4, S9, S13
Jogsabályi háttér megteremtése, mely a lakótelepeken élőknek lehetőséget nyújt a lakóépületük körüli terület közösségi kertként történő fenntartására	S11, S13
A kerületi vendéglátással foglalkozó kis- és középvállalkozások aktivizálása a „Jöjjön ki Palotára! avagy Tizenöt kerthelyiség” pályázat keretében	S3, S6
A közterületi sportpályák ütemezett felújításának folytatása a kerület északi részére koncentrálva, Rákospalota és Pestújhely kerületrészekben a sportpályák és játszóterek számának növelése. Minden kerületrészben egy-egy extrém sportpark létrehozása fedett közösségi tér kialakításával	S1, S9, S13
A Szilas patak partján kocogó pályák, erdei tornapályák, séta utak kialakítása, szabadtéri kondicionáló parkok kialakítás Újpalota városrészben.	S1, S9, S13
Állandó rendezvényhelyszínek kialakítása, a felújított közterületek programokkal való megtöltése.	S8, S13
Az illegális hulladéklerakás megszüntetése	S7, S9
A kerület lakótelepein a szelektív hulladékgyűjtés áthelyezése közterületről a társas illetve szövetkezeti épületekbe	S9
A magántulajdonban lévő kereskedelmi-szolgáltató felépítmények kiváltása - a közterületek megújításával egy ütemben - korszerű, önkormányzati tulajdonban lévő felépítményekkel	S4, S9

Környezetvédelmi Program 2015-2020

A program 2014-ben készült - összhangban a 2014-2019-es időszakra készített, Nemzeti Környezetvédelmi Program tervvel - 5 éves időtávval számol. A Nemzeti Környezetvédelmi Program azon stratégiai területeit veszi át, ahol az NKP önkormányzati szinten intézkedéseket javasol. A konkrét intézkedési javaslatokat ágazatonkénti bontásban tárgyalja.

Környezetvédelmi Program intézkedéseinek ágazatai	ITS célrendszeréhez illeszkedés
Levegőminőség javítása	S1, S9
Zajterhelés csökkentése	S9, S11
Vízminőség és egészség	S10, S11
Szennyvízelvezetés és –tisztítás, szennyvíziszap kezelés, hasznosítás	S11
Beltéri levegőminőség	S9, S11
Biológiai allergének	S9
Zöldfelületek védelme	S9, S13
Biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem	S7, S9
Energiatakarékosság és –hatékonyság javítása	S9, S11
Hulladékgazdálkodás	S9
Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, felkészülés az	S9, S11

éghajlatváltozás hatásaira	
Közlekedés és környezet	S9, S11

4.2. A stratégia belső összefüggései

Jelen fejezet célja, hogy a stratégiai célkijelölés belső összefüggéseit vizsgálja. Az alábbi táblázat azt mutatja be, hogy a stratégiai fejezetben meghatározott célok mely - a helyzetértékelésben feltárt - problémák megoldására fókuszálnak.

Helyzetértékelésben feltárt problémák (SWOT-Gyengeségek)	ITS célrendszeréhez illeszkedés
<p>Társadalom</p> <ul style="list-style-type: none"> Népesség kedvezőtlen korösszetétele, különös tekintettel az aktív korúak csökkenő részarányára és az idősödés kibontakozására; Természetes fogyás, ami az alacsony gyermekvállalási kedvből ered; Helyi lakosság kedvezőtlenebb munkaerő-piaci helyzete és így jövedelmi viszonyai; Szegregációval veszélyeztetett terület megjelenése a válság óta, vagyis egyes területeken a lakás- és szociális problémák fokozódása figyelhető meg; Egyes társadalmi csoportok kedvezőtlenebb életkörülményei és hátrányos társadalmi-gazdasági helyzete. Ezek alapján krízis- és veszélyeztetett tömbök léteznek a kerületben, amelyek területi koncentrációja akcióterületként értelmezhető. 	S1, S3, S4, S7, S8, S10, S12, S13
<p>Gazdaság</p> <ul style="list-style-type: none"> magasan képzett munkaerő alacsony aránya; infrastruktúra hiányos gazdasági területek; a kisüzletek és szolgáltató egységek elsoványodása a kerületben; meglévő alul hasznosított gazdasági területek jelenléte (megszűnt mezőgazdasági üzemi területek) 	S2, S3, S4, S5, S6, S11
<p>Természeti környezet</p> <ul style="list-style-type: none"> városi szintű park hiánya; a zöldfelületi hálózat fenntartásának nehézségei; egykes keskeny utcák zöldfelületi aránya nem megoldott; a koncentrált gazdasági területeken tapasztalható alacsony zöldfelület intenzitás városi hőszigetként jelentkezik; területi aránytalanság a városi, közjóléti erdőben. 	S8, S9, S13
<p>Környezetvédelem, katasztrófa</p> <ul style="list-style-type: none"> illegális hulladéklerakatok főleg a kivezető utak mentén nagy számban képződnek újra; a kertvárosi részeken a csapadékelvezető rendszer nem tudja elvezetni a nagy mennyiségű csapadékot; potenciálisan szennyezett talajuk lehetnek a régi ipari területek; a talajvízben és a talajban is megemelkedett nitrát és nitrát szennyezéssel kell számolni; jelentős a közúti és vasúti közlekedési eredetű zajterhelés a forgalmas szakaszok mentén; lakóterületen működő kisüzemek zajterhelése helyenként zavaró lehet. 	S9, S11

<p>Épített környezet</p> <ul style="list-style-type: none"> • a városhierarchiában önálló szerepet nem tölt be; • nem rendelkezik kiemelt (regionális-agglomerációs és fővárosi) szerepkörrel; • a fővárosi központrendszer elemei közül csak a hierarchia alsóbb szintjein elhelyezkedő elemek vannak jelen; • a fővárosi fejlesztési dokumentumokban a kerület nem kap kiemelt szerepet; • nincs a kerületnek - klasszikus értelemben vett - városközpontja; • a három városrész alközpontjai funkcióhiányosak • elszigetelt, monofunkcionális lakóterületek kialakulása; • Észak-Pesti Kórház épületeinek állaga felújítás hiányában tovább romlik; • a kisüzletek és szolgáltató egységek elsorvadása a kerületben; • az önkormányzati oktatási és nevelési intézmények épületeinek többsége felújításra szorul; 	<p>S1, S7, S8, S9, S11, S12</p>
<p>Közlekedés</p> <ul style="list-style-type: none"> • M3-as autópálya bevezető szakaszának forgalmi és környezetterhelési problémái; • a vasút nem kellő hatékonysággal vesz részt a kerület közösségi közlekedésében; • kerületközi kapcsolatok hiánya; • a meglévő és a potenciális fejlesztési területek feltárásának hiánya; • az agglomerációval kapcsolatos átmenő forgalom rendkívül jelentős; • az Újpalotai lakótelepen kevés parkolóhely áll rendelkezésre. 	<p>S2, S5, S8, S11</p>
<p>Közművek</p> <ul style="list-style-type: none"> • felszíni vízvezetés kiépítettségének hiányosságai, a befogadó patakok feliszapolódott medrének korlátozott befogadóképessége; • a régebbi beépítésű területeken a villamosenergia elosztó- és a vezetékes elektronikus hírközlési oszlopokra fektetett hálózatok helyfoglalása (rendezetlen utcakép, fa-sor telepítés korlátozása); • a szennyvízelvezetés tekintetében a meglévő hálózat telítettsége; • egyes újonnan beépülő, vagy jelentősen átépülő területek szennyvízelvezetésének megoldatlansága. 	<p>S5, S6, S8, S9, S11</p>

5. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

A stratégia megvalósításának kockázatait három nagy csoportba soroltuk: előkészítéshez, végrehajtáshoz, valamint fenntartáshoz kapcsolódó kockázatok.

Előkészítési, tervezési, kockázatok

Engedélyeztetések, új helyi építési szabályzat készítési folyamatának csúszása

Az építési beruházások megvalósításához építési engedély megszerzésére van szükség, amelynek beszerzése jelentős időráfordítást igényel. Az engedélyeztetés elhúzódása jelentősen késleltetheti a nagyobb beruházásokat. Össze kell állítani azon projektelemek listáját, amelyek engedély kötelesek. Valamennyi projekthez engedélyezési és megvalósítási ütemtervet kell készíteni, amelynek alapján a beruházás terv szerinti ütemezése biztosítottnak tekinthető.

Közbeszerzési eljárások sikertelensége, elhúzódása

A közbeszerzési eljárások jelentős mértékű elhúzódása különösen az építési beruházásokat érintheti érzékenyen. Az elhúzódó procedúra következtében felborulhat az előre eltervezett ütemezés, a kivitelezés ezáltal átcsúszhat téli időszakokra. A téli munkakezdés műszaki szempontból nagyon kedvezőtlen lehet, a vállalás szerződésben rögzített szerződéses árhoz képest jelentős többletköltségeket okozhat (pl. fűtési többletköltség), illetve jelentősen megnövelheti a kivitelezés időszükségletét.

A kockázat nagyban csökkenthető azzal, hogy az önkormányzat közbeszerzési eljárásainak bírálati szempontjai közé beépít megíjásulási valamint késedelmi kötbért. Szintén kockázat csökkentő tényező az ún. „feltételes közbeszerzési eljárás lefolytatása”. A közösségi támogatással megvalósuló beszerzések esetében, ugyanis a törvényi szabályozás lehetővé teszi a feltételes közbeszerzési eljárás lefolytatását. Ennek lényege, hogy az ajánlatkérő az ajánlati felhívás közzétételében még nem rendelkezik az eljárás megindításához szükséges anyagi fedezettel, de támogatásra irányuló pályázatot nyújtott be, vagy fog benyújtani.

Európai uniós forrásokhoz való hozzájárulás sikertelensége

A szűkösön rendelkezésre álló uniós pályázati források rákényszerítik az Önkormányzatokat a minél hatékonyabb pályázásra (a nyelési esélyek maximalizálására). A minőségi pályázatok elkészítése érdekében az Önkormányzat szükség esetén akár külső szakértőt is bevonhat a pályázat és a kapcsolódó dokumentumok elkészítésébe.

Lakossági elégedetlenség a tervezett beruházásokkal szemben, különböző célcsoportok érdekellentétei

Mindegyik akcióterület esetében cél, hogy megvalósuló beruházások minél szélesebb társadalmi rétegek számára eredményezzenek életminőség-javulást. Ennek ellenére is a különböző célcsoportok között érdekellentétek keletkezhetnek. Megfelelő tájékoztatással, konzultációs lehetőséggel (lakossági fórumok, civil fórumok, vállalkozási fórumok, stb.) biztosítani lehet, hogy az esetlegesen adódó problémák, érdekellentétek már a beruházások megkezdésekor felszínre kerüljenek. Budapest XV. kerület Önkormányzata az Integrált Településfejlesztési Stratégia készítése során, partnerségi rendeletében foglaltaknak megfelelően folyamatosan biztosította ezeket a lehetőségeket: a véleménynyilvánításba bevonta a kerület civil és vállalkozói rétegeit, valamint az egész lakosság számára lehetővé tette, hogy beleszólhassanak a városfejlesztési elképzeléseibe.

Az Önkormányzat a továbbiakban (stratégia végrehajtásának időszaka) is elkötelezett a széles körű partnerség iránt. Az elkészülő tervek minden XV. kerületi lakos számára hozzáférhetőek lesznek.

Végrehajtáshoz kapcsolódó kockázatok

Kivitelezések időbeli csúszása, ütemezés elhúzódik, a projekt költségvetése megnő

A tervezéshez hasonlóan a beruházás során is előfordulhatnak olyan nem várt nehézségek, melyek megnövelik a projektek megvalósítási idejét, illetve költségvetését. A kockázat bekövetkezte alapos tervezéssel jelentősen csökkenthető. Ennek érdekében kellő időben és megfelelő ütemezéssel meg kell kezdeni a tervdokumentációk kidolgozását. Ugyanakkor mind a költségvetés, mind az ütemezés tervezésénél számolni kell a legrosszabb verzióval is. A kockázat jelentősen csökkenthető a megfelelő kivitelezők kiválasztásával, garanciák beépítésével, kötbérezéssel.

Lakossági elégedetlenség a kivitelezési munkálatok okozta kellemetlenségek miatt

Az infrastrukturális beavatkozások mindegyike átmenetileg kellemetlenségeket (zaj- és légszennyezettség növekedése, közlekedési fennakadások stb.) okozhat a beruházások közvetlen környezetében lakóknak. Megfelelő kommunikáció és folyamatos tájékoztatás segítségével biztosítható, hogy az átmeneti fennakadásokat a helyi lakosok türelemmel viseljék.

Kifizetéshez kapcsolódó problémák: az igényelt támogatási részletek átutalása időben csúszik

Előfordulhat, hogy az igényelt támogatási részlet nem érkezik meg időben az Önkormányzat számlájára. A probléma kiküszöbölésének három fontos biztosítéka van:

- Megfelelő projektmenedzsment struktúra kiépítése, településfejlesztésben jártas, jól felkészült szakértői állománnyal;
- A projekt-előrehaladási jelentések, kifizetési kérelmek szakszerű elkészítése;
- Folyamatos együttműködés az irányító hatósággal és közreműködő szervezettel.

Fenntartáshoz kapcsolódó kockázatok

Alultervezett fenntartási, üzemeltetési költségek

Az új beruházások által létrehozandó kapacitások sok esetben együtt járnak megnövekedett üzemeltetési, fenntartási költségekkel. Az Önkormányzat már a projekttervezési időszakban hangsúlyt fektet a fenntartáshoz kapcsolódó költségek meghatározására, és szakértői becslésekre támaszkodik. Ezen intézkedések sem lehetnek azonban elegendőek, hogy minden kockázatot kizárjunk. Új jogszabályi kötelezettségek valamint a gazdaság stagnálása vagy esetleges recessziója elindíthat olyan folyamatokat, amelyek megnövelhetik az üzemeltetési költségeket.

Az indikátorok teljesítése nem lehetséges

A 2014-2020-as VEKOP-hoz kapcsolódó indikátorok jelentős része csak súlyos erőfeszítések árán teljesíthető. Az indikátorértékek meghatározásában jelentős szerepe volt az Európai Unió Bizottságának. Várható, hogy az OP indikátorok teljesítése érdekében, már a kedvezményezettekkel szemben is nehezen teljesíthető feltételeket fog támasztani az irányító hatóság. Probléma kezelése:

- az Önkormányzat számára teljesíthetetlen indikátorok vállalását még a forrásokhoz való hozzájárulás lehetősége sem legitimálja. A forrásvesztés / forrás visszafizetés elkerülése érdekében kizárólag olyan pályázati forrásokból megvalósuló projektek végrehajtásában vesz részt, ahol az indikátorok reálisak és teljesíthetőek;
- minden projekt esetében teljesíthető indikátorok meghatározása;
- rendszeres visszacsatolások a monitoring adatok alapján.

A megújított közterek állapota a gyakori rongálások miatt gyors ütemben romlik

Vandalizmus, rongálás következtében előfordulhat, hogy a frissen felújított közterek gyors ütemben romlásnak indulnak. A probléma kiküszöbölése érdekében az önkormányzatnak a rendvédelmi szervekkel és bűnmegelőzési civil szervezetekkel folyamatos, hatékony együttműködésre kell törekednie.

Kihasztnálatlan kapacitások

A létrehozandó kapacitások (közterületek, parkok, közösségi terek, stb.) esetében kiemelt cél, hogy használatba vegyék azokat, élettel teljenek meg. Minden új beruházás során fennáll a veszélye annak, hogy nem sikerül aktivizálni a helyi lakosságot, civil és kulturális valamint gazdasági szereplőket a létrehozott kapacitások valamint új szolgáltatások igénybevételére. A probléma kezelésére az Önkormányzat az alábbi megelőző lépéseket teheti:

- Megfelelő kommunikáció a projekt teljes életciklusa során;
- A helyi lakosság aktivizálása és bevonása a projekt előkészítésébe;
- A célcsoport igényeinek és elvárásainak pontos felmérése.

Kockázatok értékelése és kezelése a stratégia megvalósítása során

Kockázatok	Bekövetkezés valószínűsége	Hatás mértéke	Kockázat kezelési stratégia
Előkészítés, tervezés			
Projekt kidolgozás, engedélyeztetések, szabályozási terv-módosítás folyamatának csúszása	+	++	Valamennyi projekthez engedélyezési és megvalósítási ütemterv készül
Közbeszerzési eljárások sikertelensége, elhúzódnása	++	+++	Az Önkormányzat a közbeszerzési eljárásait jól előkészíti, előzetes piacfelméreésre alapozza. A feltételes közbeszerzési eljárás alkalmazása, amennyiben releváns
Európai uniós forrásokhoz való hozzájutás sikertelensége	+++	+++	Szükség esetén külső szakértő bevonása a pályázat és a kapcsolódó dokumentumok elkészítésére
Lakossági elégedetlenség a tervezett beruházásokkal szemben, különböző célcsoportok érdekkellentétei	++	++	Megfelelő kommunikáció és folyamatos tájékoztatás
Végrehajtás			
Kivitelezések időbeli csúszása, a projekt költségvetése megnő	+++	++	Alapos tervezés; A megfelelő kivitelezők kiválasztása; A garanciák beépítése, kötbérezés
Lakossági elégedetlenség a kivitelezési munkálatok okozta kellemetlenségek miatt	+	+	Megfelelő kommunikáció és folyamatos tájékoztatás
Fenntartás			
Alultervezett fenntartási, üzemeltetési költségek	++	+++	Üzemeltetési költségek előtt szakértői becslése már a projekttervezés időszakában
A megújított közterek állapota a gyakori rongálások miatt gyors ütemben romlik	+	+	A rendvédelmi szervekkel és bűnmegelőzési civil szervezetekkel folyamatos hatékony együttműködés; térfigyelő kamerahálózat bővítése
Kihasztnálatlan kapacitások	+	+	Megfelelő kommunikáció a projekt teljes életciklusa során; A helyi lakosság aktivizálása és bevonása a projekt előkészítésébe; A célcsoport igényeinek és elvárásainak pontos felmérése

6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

6.1. A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

A fejezet azon önkormányzat által végzett tevékenységeket foglalja össze, amelyek segítik, támogatják az integrált településfejlesztési stratégiában, valamint más, stratégiai jellegű dokumentumokban megjelölt fejlesztési célok elérését. A kerület biztosíthatja ezt a megfelelő keretek előteremtésével, valami szabályozó, rendeletalkotó tevékenységével. Ideális esetben ez a két típusú tevékenység együtt jelenik meg és az elérni kívánt célok irányába egyszerre hatnak. Az alábbiakban a lehetséges tevékenységeket promóció, szabályozó, gazdasági partnerség, társadalmi partnerség és hatékonyságnövelés csoportosításban mutatjuk be.

Városmarketing

A kerület az integrált településfejlesztési stratégiában megfogalmazott célokkal, valamint azok eszközrendszerével összhangban, az ebben szereplő célok elérése érdekében hajtja végre marketingtevékenységét. Ehhez kapcsolódik a marketingkommunikáció, mint eszköz a magánbefektetők bevonására, a lehetséges, kölcsönösen eredményes partneri együttműködések kialakítására, valamint a létesítmények kihasználtságának növelésére. Mindez a fejlesztési eredmények ismertebbé tételét, a kerület által tervezett programok minél nagyobb vonzerejének kialakítását szolgálja.

Szabályozó tevékenységek, eszközök

A megalapozó vizsgálatban bemutatásra kerül az önkormányzat gazdálkodása, ezen belül döntési jogkörénél fogva kialakítja:

- Az önkormányzat településfejlesztési tevékenységét és intézményrendszerét
- Gazdaságfejlesztési tevékenységét
- Foglalkoztatáspolitikát
- Lakás- és helyiséggazdálkodást
- Intézményfenntartást
- Energiagazdálkodást

A helyzetelemzésben leírt tevékenységeket, mechanizmusokat az önkormányzat koordinációs és marketing tevékenysége egészíti ki, amely a következő évek nem beruházási jellegű, de hangsúlyos területfejlesztési tevékenysége lesz.

Emellett, a településfejlesztési döntések megvalósítását az alábbi intézményrendszerek biztosítják, segítik:

- Az önkormányzat elővásárlási jogának gyakorlása területek kivásárlásakor
- Az önkormányzat állami vagy állami vállalatok tulajdonában nem használt területek ingyenes átvétele a városfejlesztési célok megvalósítására
- Helyi adó- illetékkedvezmények
- Helyi vállalkozások támogatása

Gazdasági partnerség eszközei

Az aktív városfejlesztési stratégia elsődleges eszköze az önkormányzat számára a településfejlesztési akcióterületeken tervezett beruházások végrehajtása a közszféra és a magánszféra együttműködésében. A köz- és a magánszféra együttműködésének formájára nincs kötelező, meghatározott szabály. A projekt nagyságától, komplexitásától és sajátosságaitól függően különböző szintjei valósulhatnak meg:

- informális, szerződéses szabályozás nélküli („kézfogásos”)
- hosszú távú „stratégiai szövetség”, szerződés helyett szándéknyilatkozat

- településrendezési szerződés – közfeladatok átvállalása a fejlesztésben érdekelt szereplők által a folyamat gyorsítása érdekében
- projektársaság – a harmonizált, gördülékeny folyamat érdekében
- közös fejlesztési társaság alapítása, az együttműködés intézményesítése, tulajdoni és gazdasági érdekek egyesítésével

Az első kettő jogi kötöttséget, kapcsolatot nem jelent, így azokra az ITS nem tér ki.

Településfejlesztési Megállapodás/Településrendezési Szerződés

A településrendezési szerződés lehetővé teszi, hogy egyes nagy beruházások esetén, amely a kerület területén zajlik le, a beruházó és a kerületi önkormányzat között olyan szerződés kössen, amely mindkét fél számára előnyös és rögzített fejlesztési feladatokkal bír.

A településrendezési szerződés fogalmát 1997. évi LXXVIII. törvényt (Építési törvény vagy Étv.) módosító 2006. évi I. törvény vezette be. A jogintézmény 2006. május 1-től alkalmazható. Közvetlen előzménye az ún. hatósági szerződés volt. Ezt a hatósági eljárásokban a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól. szóló 2004. évi CXL. törvény vezetett be azzal a jogalkotói szándékkal, hogy megteremtse a hatósági eljárásokban az ügyfél és a hatósági alá-, és fölérendeltségi kapcsolat helyett egy mellérendeltségen alapuló, polgári jogi jogviszonyokhoz hasonló ügyvitel lehetőségét.

A településrendezési szerződés lényege, hogy az önkormányzatok szabályozási tevékenységében a magántőke olyan módon vállal részt, hogy a településrendezés közhatalmi, önkormányzati feladatait részben a beruházni, fejleszteni szándékozó befektetők végzik el az Építési törvényben foglalt feltételek szerint. Ilyen módon az egyébként az önkormányzatokat – és egyébként az önkormányzati költségvetést – terhelő településrendezési feladatok előkészítését nem az önkormányzat, hanem az egyes érdekelt résztvevők végzik el.

A hatósági szerződésektől abban különbözik a településrendezési szerződés, hogy a településrendezési szerződés nem az ügyfelek jogait és kötelezettségeit közvetlenül szabályozó, hanem a hatósági ügy megindulását megelőző helyi jogszabályi környezet megteremtésére irányul. Erre tekintettel a településrendezési szerződés feltételei tágak, a jogszabály a szerződés feltételeit, tartalmát rendkívül megengedően szabályozza.

A szerződés alapját a cél megvalósítója által készített tanulmányterv képezi. Az önkormányzat a szerződésben arra vállal kötelezettséget, hogy a cél megvalósítójának kezdeményezésére az általa készített tanulmányterv alapján a szükséges településrendezési eljárást a szerződésben megállapított határidőn belül megindítja. A szerződésben kikötött, illetőleg vállalt kötelezettségek, és a megvalósuló településrendezési cél között közvetlen összefüggésnek kell lennie.

A településrendezési szerződés megkötésének lehetősége számottevő előnnyel járt mind a közsféra mind a magánsféra számára. Lehetővé válik, hogy az önkormányzatok tőke bevonásával rövidebb időn belül megalkothassák, átalakíthassák a vonatkozó szabályrendszert lehetővé teszi továbbá, hogy a várostervezéshez elengedhetetlenül szükséges és költséges szakértői vizsgálatok közpénzek igénybevétele nélkül elkészülhessenek. Másrészt viszont a településrendezési szerződés intézménye lehetőséget nyújt a beruházni kívánó fejlesztőknek, hogy kezdeményezhessék az ingatlanukra vonatkozó szabályozás megteremtését, illetve szükség esetén annak módosítását fejlesztési céljaik megvalósítása érdekében.

A településrendezési szerződés jogintézményét a szabályozási tervek előkészítési feladatainak finanszírozására találta ki a jogalkotó, azonban annak keretein belül komplex városfejlesztési elképzelések is megvalósíthatóak.

Az egyes magánterület fejlesztések esetén szerződéses garanciákra van szükség a fejlesztéshez kapcsolódó, szükséges infrastruktúra-, illetve intézmény fejlesztésekkel kapcsolatban. Rögzítendő, hogy mit vállal, finanszíroz a terület fejlesztője, tulajdonosa és mit az Önkormányzat, aki legtöbbször a kapcsolódó infrastruktúra tulajdonosa, üzemeltetője lesz majd.

Megfelelően kidolgozható a jogok és kötelezettségek rendszere beleértve a finanszírozás szabályrendszerét is.

Projekttársaság

Egy cél megvalósítására, ahol szoros koordinációra és együttműködésre van szükség, javasolt projekttársaságot létrehozni a beruházást megvalósító – praktikusán a településrendezési szerződést megkötő – Felek között.

A projekttársaság feladata a fejlesztési programban szereplő infrastrukturális projektelemek megvalósításának koordinálása, lebonyolítása. Hatáskörébe tartozik az infrastrukturális fejlesztési program kommunikálása, megismertetése az érintettekkel (befektetők, lakosság, közműszolgáltatók stb.), a fejlesztési program monitoringja és rendszeres tájékoztatás a program állásáról, valamint a szükséges településrendezési szerződések előkészítése.

Projektfejlesztő társaság

A projekttársaság kibővített változata ennél többet jelent, komplexebb beruházások előrehaladásának és megoldásának lehetőségét kínálja, különösen olyan területen, ahol az önkormányzat tulajdonnal és hiányos forráslehetőségekkel, a magánfejlesztő pedig tőkével (tulajdonnal és tőkével) venne részt egy fejlesztés megvalósításában.

A projekttársaság aktív résztvevője a fejlesztési folyamatnak, a program koordinátora, szervezői és lebonyolítói feladatokat is ellát. Végzi az előkészítést, közreműködik a szerződések megkötésében, a kivitelezők közbeszerzés útján történő kiválasztásában, valamint ellenőrzi és elszámoltatja a kivitelezőket, szállítókat. A társaság a terület tulajdonosainak tulajdonközössége, így a közösségi érdekkörbe tartozó infrastrukturális projektelemek mellett a kapcsolódó üzleti funkciók, azok kutatásfejlesztési irányba való elmozdulása is.

A projektfejlesztő társaság társasági szerződéssel hozható létre, a szerződésben ki kell térni különösen:

- a tulajdonostársak tulajdoni részarányára a pénzben vagy apportként bevitt ingatlanok piaci és jövőbeli piaci értékeinek arányában, számolva a fejlesztés és működés feltételét képező infrastruktúrafejlesztési elemek megvalósításának ill. ezekhez való hozzájárulásának értékével,
- a településrendezési tervek, a telekviszonyok rendezésére vagy megváltoztatására irányuló tervek megvalósításának feltételeire,
- a fejlesztést követő tulajdonjogi rendezés (közlekedésüzemi területek, közutak és közterületek, közintézményi területek, magántulajdonú területek, közművek) részleteire,

A projektfejlesztő társaság társasági szerződésében valamint a társasági szerződésben meghatározott jogokat és kötelezettségeket meghaladó többletvállalásokat tartalmazó kiegészítő megállapodásban valamennyi szükséges kérdés rendezhető.

6.2. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása

A településfejlesztési feladatok előkészítése a Főépítési Irodához tartozik, az érintett más szervezeti egységek bevonásával. A településfejlesztési feladatokban a stratégiaalkotástól kezdve a beruházások előkészítésén keresztül a projektek fizikai megvalósításig közvetve vagy közvetlenül a polgármesteri hivatal szinte valamennyi szervezeti egysége érintett. Azonban a feladatok a megvalósítással nem érnek véget, a hivatal különböző szerveinek együttműködése a fenntartás során is szükséges.

Az ITS megvalósítása során a döntéshozói szintet a kerület Képviselő-testülete jelenti. Fontosabb feladatuk:

- Az ITS megvalósításának nyomon követése, elvárt eredmények, hatások értékelése.
- Az operatív menedzsment-szint tevékenységének stratégiai szintű felügyelete, céljainak meghatározása, eredményeinek értékelése, szükség esetén korrekció kezdeményezése.

Az ITS megvalósításával kapcsolatos döntés-előkészítő feladatokat a Polgármesteri Hivatal végzi. (A településfejlesztési kérdésekben releváns önkormányzati Bizottságok: Városüzemeltetési,

Intézményműködtetési, Köztisztasági és Közrendvédelmi Bizottság; Kerület- és Vállalkozásfejlesztési, Érték- és Környezetvédelmi Bizottság. A fő döntéshozó az Önkormányzat Képviselő-testülete)

Fontosabb feladatok:

- A kerületi társadalom és gazdaság igényeinek és lehetőségeinek feltárása, azok változásainak beépítése az ITS-be.
- A városfejlesztés külső és belső környezetében bekövetkezett változások figyelemmel kísérése, a célokra gyakorolt hatások elemzése.
- ITS partnerségi egyeztetések szakmai irányítása, felügyelete.
- Szakmai stratégiai szinten a településközi koordináció előkészítése.

A megvalósítás során, egy-egy nagyobb projekt megvalósításához többlet humán erőforrás kapacitásigény jelentkezhet akár a döntés-előkészítési feladatokat végző szervezeti egységnél (különösen Főépítési Iroda, Jogi csoport, Városüzemeltetési Főosztály) és az operatív menedzsment szervezetnél (RUP15 Kft, mint önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságnál). A projekttervezés során ezen igényeket a projekttervbe be kell építeni.

A RUP-15 Rákospalota – Újpalota – Pestújhely Városfejlesztési Kft.-t, röviden a RUP-15 Kft.-t Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzatának Képviselő-testülete alapította 177/2009. (III. 25.) ök. számú határozatával annak érdekében, hogy a Társaság az Alapító megbízásából elvégezze a város- (kerület) rehabilitációs fejlesztési feladatait. A Társaság fő tevékenységi köre a város (kerület) fejlesztéséhez kapcsolódó feladatok végrehajtására (lebonyolítására) és fenntartására (kerületi városfejlesztés). A hatékony piaci működés érdekében a társaság a városfejlesztési tevékenység operatív irányítása terén önálló döntési jogkörrel rendelkezik.

6.3. Település közti koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia felülvizsgálata során fontos szempont a partnerség megteremtése, valamennyi a kerületben érdekelt gazdasági, társadalmi szervezet, közigazgatási, civil szerv, illetve a lakosság irányában.

A tervezési folyamatban a partnerség szabályait és a társadalmasításának legfontosabb kereteit a Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2015. (II. 3.) önkormányzati rendelete és a kapcsolódó jogszabályok (314/2012.(XI.8.) Korm. rendelet) adták.

A tervezési folyamatban felállított mechanizmus tudja képezni a gördülékeny és sikeres feladatmegvalósítás szervezeti alapját. A döntéshozói szint (képviselő-testület, bizottság) munkáját az operatív szinten a Stratégiai Munkacsoport (SMCS) és az önkormányzati Hivatalon belüli projekt menedzsment (PM) segíti.

Cél, hogy az ITS felülvizsgálata során létrejött partnerségi egyeztetések, élő kapcsolatok megmaradjanak hosszú távon is. Az SMCS elsősorban a helyi szereplők folyamatos kommunikációját biztosítja, amely az Önkormányzat számára folyamatos visszacsatolást ad az eredmények nyomán követéséről. Célszerű negyedévente a Polgármesternek partnerségi egyeztetést kezdeményezni az összeszokott SMCS, valamint a Bizottsági tagok bevonásával.

6.4. Monitoring rendszer kialakítása

6.4.1. A monitoring rendszer feladata és módszertana

A monitoring rendszer egy folyamatos adatgyűjtésen alapuló ellenőrző tevékenység annak érdekében, hogy az Önkormányzat információkhoz jusson az adott tevékenységek – jelen esetben az integrált településfejlesztési stratégiában foglalt célkitűzések, és projektek megvalósításával – kapcsolatban, és szükség esetén, akár menet közben is befolyásolhassa azok alakulását. A monitoring lényege az információk folyamatos visszacsatolása, és beépítése az éppen aktuális elemek, projektek, programok végrehajtásába.

A monitoring működéséhez először alapadatokat, kiinduló értékeket tartalmazó adatbázis felépítése szükséges. Az ITS egy integrált szemléletmódú dokumentum, amely nem csak a projekteket, hanem az egyes ágazati célokat és azok összefüggéseit is figyelembe veszi. Ezért a monitoring rendszer mérési alapja nem kizárólag a projektek megvalósulása, hanem az egyes célok teljesülése. A rendszer hatékony működéséhez elengedhetetlen egy szakmailag megalapozott indikátorkészlet meghatározása. A hosszú távú célok – projektekben realizálódó – megvalósulását hatás és eredmény indikátorok, az egyes projektek fizikai megvalósulását output indikátorok megadásával mérjük. A mérés alapja a kiinduló évben meghatározott bázis érték, melyhez a program végére elérendő célértéket kell meghatározni. A bázisérték meghatározására elsősorban szükséges az adatbázis kiépítése, az alapadatok beszerzése majd az évenkénti (indokolt esetben több évi) felülvizsgálatokhoz szükséges adatszolgáltatási rendszer kiépítése. A célértékek és az indikátorok pontosan csak akkor azonosíthatók és számszerűsíthetők, amennyiben az operatív programcsomagok véglegesen elfogadásra kerülnek, illetve a projektek műszaki és tartalmi előkészítettsége eljut arra a szintre, hogy a hozzájuk kapcsolódó indikátorok mérhetőek legyenek. Amíg ezen feltételek nem teljesülnek, addig elsősorban az alapelvek tisztázására és javasolt monitoring mutatók meghatározására kerülhet sor jelen dokumentum készítése során.

6.4.2. A monitoring rendszer működtetési mechanizmusainak meghatározása

A monitoring rendszer működtetési mechanizmusa az EU-s társfinanszírozású projektek esetében a közösségi és a hazai jogszabályoknak megfelelően történik, az érintett Közreműködő Szervezet felelős a megvalósulás és a fenntartás során vállalt célértékek kezeléséért. A projekt szinteken vállalt célértékeket nagyobb célok mentén egyszerűsíteni és összegezni kell, ennek figyelemmel kísérése a helyi városfejlesztési szereplők feladata. Az ITS megvalósulását a képviselőtestület fogadja el, megvalósulását a szakosztályokon (illetve a városfejlesztési társaságon) keresztül folyamatosan figyelemmel kíséri. Rendszerbe épített módon a stratégia felülvizsgálatára évi gyakorisággal kerülhet sor. Az indikátorok célértékeinek időarányos teljesülését a képviselőtestület folyamatosan értékeli.

Az ITS keretében megfogalmazott és kitűzött célok megvalósulásának nyomon követése, az eredmények visszacsatolása, és az azokból levonható következtetések leszűrése érdekében monitoring rendszer kialakítására van szükség.

A monitoring rendszer működését két feladatra lehet lebontani:

1. Megvalósulást mérő indikátor rendszer kidolgozása és az adatok időközi összegyűjtése
2. ITS időszakos felülvizsgálata, a kitűzött célok megvalósulásának időközi értékelése

A stratégiában megfogalmazott célkitűzések teljesülése a fejlesztésekkel kapcsolatban meghatározott monitoring mutatókkal (indikátor) válik mérhetővé. Az eredményes megvalósítás érdekében szükség van az indikátorok éves vizsgálatára.

A monitoring tevékenység rendszeres elvégzése elsősorban az Önkormányzat hatáskörébe és feladatai közé tartozik. Az ITS-ben szereplő projektek megvalósítója nem kizárólag XV. kerület Önkormányzata, hanem az állami, gazdasági és non profit szektor szervezetei is. Az adatszolgáltatás ennek következtében több helyről érkezik a kerülethez. A megfelelő szintű adatok hozzáférése fontos a folyamatos kapcsolattartás a fejlesztéseket megvalósító összes szervezettel.

Az ITS felülvizsgálata támaszkodik a monitoring mutatók éves értékelésére, de a fejlesztések teljességét bemutató jelentésekre is. A 3-5 évente történő felülvizsgálat lehetőséget biztosít a kijelölt akcióterületek határainak módosítására, a meghatározott célkitűzések módosítására, a megvalósulást mérő indikátor rendszer bővítésére és esetleges átdolgozására.

A monitoring tevékenység során keletkező adatokat a kerület rendszeresen megjelenteti saját honlapjának azon részén, amelyet a településfejlesztéssel kapcsolatos információk számára tart fenn. Emellett, a monitoring adatokat célzottan megküldi az ITS kialakításában aktívan közreműködő partnerek részére és számukra negyedéves rendszerességgel konzultációs lehetőséget biztosít az ITS előrehaladása tárgyában. A képviselőtestület évi egy alkalommal nyilvános közmeghallgatást tart az ITS megvalósításának előrehaladásáról.

6.4.3. Az ITS projektjeinek megvalósulásának mérésére javasolt indikátorok

Az alábbi táblázatban összefoglaltuk a stratégia indikátorait akcióterületenkénti bontásban.

Fejlesztések		Indikátor	Mérték-egység	Adatforrás
Akcióterületek				
AT1 – Szociális városrehabilitáció				
AT1.1	Szociális bérlakások korszerűsítése	fejlesztéssel érintett bérlakások száma	db	önkormányzati adatszolgáltatás
AT1.2	Lakóépületek korszerűsítése	fejlesztéssel érintett lakóépületek száma	db	kedvezményezett /önkormányzati adatszolgáltatás
AT1.3	Közbiztonság javítása	Közterületen elkövetett bűncselekmények számának csökkenése	db	BRFK/ önkormányzati adatszolgáltatás
		üzembe helyezett térfigyelő kamerák száma	db	önkormányzati adatszolgáltatás
AT1.4	Közterület-rehabilitáció	rehabilitált terület nagysága	m2	önkormányzati adatszolgáltatás
AT1.5	Közlekedési- és közlekedésbiztonsági fejlesztések	megvalósult fejlesztések	db	önkormányzati adatszolgáltatás
AT1.6	Soft típusú tevékenységek	megvalósult soft programok	db	önkormányzati adatszolgáltatás
AT1.7	Illegális hulladéklerakók felszámolása	felszámolt hulladéklerakók száma	db	önkormányzati adatszolgáltatás
AT1.8	Önkormányzati tulajdonú középületek energetikai korszerűsítése	korszerűsítéssel érintett középületek	db	önkormányzati adatszolgáltatás
AT2 – Rákospalota kerületközpont				
AT2.1	A volt Novák Piac területének rendezése	létrehozott vagy helyreállított terület	m2	önkormányzati adatszolgáltatás
AT2.2	Karácsony Benő park fejlesztése	rehabilitált terület nagysága	m2	önkormányzati adatszolgáltatás
AT2.3	Hubay tér rendezése	rekonstrukcióval érintett alapterület	m2	önkormányzati adatszolgáltatás
AT2.4	Önkormányzati tulajdonú, beépítetlen ingatlan hasznosítása	hasznosított ingatlanok száma	db	önkormányzati adatszolgáltatás
AT2.5	Széchenyi tér 9. társasház felújítás	felújítással érintett épületrész alapterülete	m2	önkormányzati adatszolgáltatás
AT2.6	Bácska utca - Széchenyi tér csomópont	létrehozott vagy helyreállított nyitott terület	m2	önkormányzati adatszolgáltatás
AT2.7	Fő út – Széchenyi tér fejlesztése	fejlesztéssel érintett közterület	m2	önkormányzati adatszolgáltatás
AT2.8	Dózsa György Gimnázium fejlesztése	fejlesztéssel érintett épületrész alapterülete	m2	kedvezményezett /önkormányzati adatszolgáltatás
AT2.9	Budai II. László Stadion és környezetének rekonstrukciója	rekonstrukcióval érintett terület	m2	önkormányzati adatszolgáltatás
AT2.10	Czabán Általános Iskola fejlesztése	fejlesztéssel érintett épületrész alapterülete	m2	kedvezményezett /önkormányzati adatszolgáltatás
AT2.11	Út rehabilitáció, forgalomtechnika, Bácska utca sétálóutcává alakítása	felújított útszakasz hossza	m	önkormányzati adatszolgáltatás
AT2.12	A kerületközpont és a vasúti megálló kapcsolatának erősítése	rehabilitált terület nagysága	m2	önkormányzati adatszolgáltatás
AT3 – MÁV-telep				
AT3.1	Kolozsvári utcai általános iskola felújítása és korszerűsítése	fejlesztéssel/korszerűsítéssel érintett épületrész alapterülete	m2	kedvezményezett /önkormányzati adatszolgáltatás
	Tanuszoda korszerűsítése	korszerűsítéssel érintett épület alapterülete	db	kedvezményezett /önkormányzati adatszolgáltatás

Fejlesztések		Indikátor	Mérték-egység	Adatforrás
AT3.2	Csillagfűrt és Tátika utcák közötti zöldfelületek fejlesztése	fejlesztéssel érintett zöldfelület	m2	önkormányzati adatszolgáltatás
AT3.3	MÁV-lakótelep komplex városrehabilitációjának megvalósítása	megvalósult városrehabilitációs program	db	önkormányzati adatszolgáltatás
AT4 – Újpalota központ				
AT4.1	Hartyán köz 3. Óvoda felújítása	felújítással érintett épületrész alapterülete	m2	kedvezményezett /önkormányzati adatszolgáltatás
AT4.2	Árendás köz 8. Szakközépiskola felújítása	felújítással érintett épületrész alapterülete	m2	kedvezményezett /önkormányzati adatszolgáltatás
AT4.3	Árendás köz 4-6. sz. – kerületi önkormányzati intézmény (Hartyán Árendás összevont Óvoda-Árendás tagóvoda) korszerűsítése, felújítása	felújítással érintett épületrész alapterülete	m2	kedvezményezett /önkormányzati adatszolgáltatás
AT4.4	Erdőkerülő utca 34. Nyugdíjsház fejlesztése	felújítással érintett épületrész alapterülete	m2	kedvezményezett /önkormányzati adatszolgáltatás
AT4.5	Kontyfa utcai iskola és óvoda fejlesztése	felújítással érintett épületrész alapterülete	m2	kedvezményezett /önkormányzati adatszolgáltatás
AT4.6	Vásárcsarnok felújítása	felújítással érintett épületrész alapterülete	m2	önkormányzati adatszolgáltatás
AT4.7	Játszótér és sportpark felújítás, kialakítás	felújított, létrejött közösségi tér alapterülete	m2	önkormányzati adatszolgáltatás
AT4.8	Testvériség Sporttelep fejlesztése	fejlesztéssel érintett területek nagysága	m2	önkormányzati adatszolgáltatás
AT4.9	Közösségi ház Újpalotán	létrejött közösségi ház	db	önkormányzati adatszolgáltatás
AT4.10	Hősök útja szakrendelő felújítása	felújítással érintett épületrész alapterülete	m2	önkormányzati adatszolgáltatás

Fejlesztések		indikátor	mérték-egység	adatforrás
Hálózatos projektek				
H1	Közlekedési infrastruktúra fejlesztése			
H1.1	Forgalomtechnikai beavatkozások, utak, parkolók építése	fejlesztéssel érintett utak hossza	m	önkormányzati adatszolgáltatás
		újronnan kialakított parkolók száma	db	
H1.2	Kötőpályás közlekedési hálózatok és kapcsolódó közlekedési elemek fejlesztése (villamos, vasút, metró)	megépült vonalas infrastruktúra	km	önkormányzati adatszolgáltatás
H1.3	Kerékpáros közlekedés fejlesztése	kialakított kerékpárút hálózati elemek hossza	km	önkormányzati adatszolgáltatás
H1.4	Járdafelújítások	felújított járdák alapterülete	m2	önkormányzati adatszolgáltatás
H2	Iparosított technológiával épült lakóépületek energetikai korszerűsítése, energiatakarékosság	energetikai fejlesztéssel érintett épületek száma	db	önkormányzati adatszolgáltatás
H3	Akcióterületeken kívüli városfejlesztés, lakóterület fejlesztés	megvalósult fejlesztések	db	kedvezményezett /önkormányzati adatszolgáltatás
H4	Gazdaságfejlesztés, idegenforgalom élénkítés, gazdasági zónák helyzetbe hozása	gazdaságösztönzési beavatkozások száma	db	önkormányzati adatszolgáltatás
H5	Szociális ellátás, egészségügy	megvalósult fejlesztések	db	önkormányzati adatszolgáltatás
H6	Közoktatás, közművelődés, sport	megvalósult fejlesztések	db	önkormányzati adatszolgáltatás
H7	Környezetvédelem, zöldfelület fasorok, parkok fejlesztése	felújítással érintett közterületek alapterülete	m2	önkormányzati adatszolgáltatás

Fejlesztések		indikátor	mérték-egység	adatforrás
H8	Közműfejlesztési feladatok	fejlesztett közműhálózati elemek hossza	km	önkormányzati adatszolgáltatás
H9	Közbiztonság növelés	Közterületen elkövetett bűncselekmények számának csökkenése	db	BRFK/ önkormányzati adatszolgáltatás

Fejlesztések		indikátor	mérték-egység	adatforrás
Hálózatos projektek				
H1	Közlekedési infrastruktúra fejlesztése			
H1.1	Forgalomtechnikai beavatkozások, utak, parkolók építése	fejlesztéssel érintett utak hossza	m	önkormányzati adatszolgáltatás
		újonnan kialakított parkolók száma	db	
H1.2	Kötőpályás közlekedési hálózatok és kapcsolódó közlekedési elemek fejlesztése (villamos, vasút, metró)	megépült vonalas infrastruktúra	km	önkormányzati adatszolgáltatás
H1.3	Kerékpáros közlekedés fejlesztése	kialakított kerékpárút hálózati elemek hossza	km	önkormányzati adatszolgáltatás
H1.4	Járdafelújítások	felújított járdák alapterülete	m ²	önkormányzati adatszolgáltatás
H2	Iparosított technológiával épült lakóépületek energetikai korszerűsítése, energiatakarékosság	energetikai fejlesztéssel érintett épületek száma	db	önkormányzati adatszolgáltatás
H3	Akcióterületeken kívüli városfejlesztés, lakóterület fejlesztés	megvalósult fejlesztések	db	kedvezményezett /önkormányzati adatszolgáltatás
H4	Gazdaságfejlesztés, idegenforgalom élénkítés, gazdasági zónák helyzetbe hozása	gazdaságösztönzési beavatkozások száma	db	önkormányzati adatszolgáltatás
H5	Szociális ellátás, egészségügy	megvalósult fejlesztések	db	önkormányzati adatszolgáltatás
H6	Közoktatás, közművelődés, sport	megvalósult fejlesztések	db	önkormányzati adatszolgáltatás
H7	Környezetvédelem, zöldfelület fasorok, parkok fejlesztése	felújítással érintett közterületek alapterülete	m ²	önkormányzati adatszolgáltatás
H8	Közműfejlesztési feladatok	fejlesztett közműhálózati elemek hossza	km	önkormányzati adatszolgáltatás
H9	Közbiztonság növelés	Közterületen elkövetett bűncselekmények számának csökkenése	db	BRFK/ önkormányzati adatszolgáltatás
		továbbképzésben résztvevő közterület felügyelők száma	fő	önkormányzati adatszolgáltatás

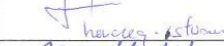

22. táblázat: Az ITS projektjeinek megvalósulásának mérésére javasolt indikátorok
Forrás: saját szerkesztés

MELLÉKLETEK – JELENLÉTI ÍVEK

JELENLÉTI ÍV

a Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal
(Bp. XV., Bocskai u. 1-3. sz. C. ép. I. em. 118 sz.)
Főépítész Iroda helyisége
2015. december 16-án 13.00 óra

Tárgy: Integrált Településfejlesztési Koncepció munkaindító megbeszélés

Név	Cég, Főosztály megnevezése	Aláírás
GUTAI BERTA	PRO REGIO KONFIGURÁCIÓ PROGRAMIRODA	 gutai.berta@proregio.hu
BÓTA-BACHRATY ZSÓFIA	-H-	 bota.zsafia@proregio.hu
GORDOS TIVYÁS	-H-	 gordos.tivás@proregio.hu
HÉRCZEG ISTVÁN	XV. KER. HIV. NÉPTÖLÉTI ÉS INT. FELÜGYELETI FŐO.	 herczeg.istvan@bpxv.hu
NÉMETH TIBOR	BP. XV. K. ÉNY. PH. VÁROS ÉS ÉMELETTI FŐO.	 nemeth.tibor@bpxv.hu
VARGASZÉ DR. KALÁN ILONA	XV. KER. PHH. HATÓSÁGI FŐOSZTÁLY	 kalau.ilona@bpxv.hu
VITKÓCH SILVIA	LEŐTÁZD. FŐOSZTÁLY	 vitkocsi.silvia
DR. PINTÉR GÁBOR	alaphívóreferens	 PinterG
SITOS GÁBOR	Főépítész	 SitosG
KOVÁCS KRISTINA	Főépítész: Iroda	 KovacsKris

JELLENLÉTI ÍV

Budapest XV. kerület - Integrált Településfejlesztési Stratégia
Akcióterületi egyeztetés

Időpont: 2016. január 12. 13:00

Helyszín: Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal

Név	Szervezet	Aláírás
GORDOS TAMÁS	PRO REGIO. NK. KTI	
GUTAI BERNA	-IT	
BÓTA-BACHRATY ZSÓFIA	-IT	
KOLACS KRISTINA	XV. ker. Polg. Hiv. Főrep. Jn.	
LIPOS GÁBOR	FŐÉPÍTÉSI IRODA	
NÉMETH TIBOR	VÁROSÜZEMELTETÉS	

JELENLÉTI ÍV

Budapest XV. kerület - Integrált Településfejlesztési Stratégia
SWOT és célrendszeri egyeztetés

Időpont: 2016. január 19. 13:00

Helyszín: Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal

Név	Szervezet	Aláírás
Kovács Krisztina	XV. ker. Polg. Hiv.	
TIRÓZ GÁBOR	XV. ker. FÉLÉRTÉKELŐ BIZ.	
Csonka Levente	képviselet KÉB alnöke	
Reiszó Nácsod. K.	XV. ker. Polg. Hiv.	
BARÁTI-CSABA KATA	XV. ker. Polg. Hiv.	
Baráti Csaba Kata	XV. ker. PHH	
NÉMETH TIBOR	—// VÁROSÜZ.	
ÉLŐSŐI TÜNDÉR	XV. ker. polg. Hiv. (Közös Üz. Szabvány)	
BÓTA-BACHRATY ZSÓFIA	PRORÉGIO ÜGYVISELŐ	
DR. PINTÉR GÁBOR	XV. ker. Polg. Hiv.	

JELENLÉTI ÍV

Budapest XV. kerület - Integrált Településfejlesztési Stratégia
ASZT egyeztetés

Időpont: 2016. január 22. 8:30

Helyszín: Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal

Név	Szervezet	Aláírás
BANDINE DR. HOJTA ANNA	CZABÁN ALT. ISK.	Bandine Dr. Anna
KISSNÉ ZACHAR PIROSKA DR. SZÁNTÓ OLGA	Alkonyokom ÓVODA XV. ker. Orvosi Kamara	Kissné Zachar Piroška Dr. Szántó Olga
Turkász M. Tamás	KLIK Sz. i. XV. TK.	Turkász Tamás
HÓVANNYECZ KATALIN	MÓZSDOMVEZETŐ ÓVODA	Hóvannycz Katalin
KOCSIS LÁSZLÓNÉ	E. MESTERT JELŐZŐK	Kocsis Lászlóné
Székné Orosz Krisztina	ESZ - Csakid - Szp. Kp.	Székné Orosz Krisztina
GRÁCZON IRINA	ESZ	Grácson Irina
BIRD AKOS	Palota Kávéház Zrt.	Bird Akos
Zsiska Zoltáné	Palota Holding Zrt.	Zsiska Zoltáné
PAULDI ZSÓFIA	Palota Holding	Pauldi Zsófia
Kovács Krisztina	Polg. Hiv. Megj. H. Elv.	Kovács Krisztina
Kovács Krisztina	— " — Földép. Hiv.	Kovács Krisztina
Dr. Veszti Anasztázia	PRO RÉGIÓ	Dr. Veszti Anasztázia
BÖRZS-BACHRÁTY ZSÓFIA	PRO RÉGIÓ ÜGYNÖKSÉG	Börzs-Bachráty Zsófia
Gutai Berta	— " —	Gutai Berta